

M. A. Akşit Koleksiyonundan

Bildirge

2b

GEREKÇE:

Özellikle yaşam sınırında olan prematürelere Yaşam Hakkı ve Hayatta Kalması, Yaşamaması ve Gelişmesi için azami çabayı göstermek*

KONU: Yaşam Hakkı ve Hayatta Kalması ve Gelişmesi için azami çabayı göstermek açısından İlkedir, Çocuk Haklarına dair Sözleşmenin 6. Maddesine göre bir görevdir.

M Arif AKŞİT*, Irmak ULUSU **, Ömür ŞAYLIGİL ***

*Prof. Dr. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Neonatoloji Bilim Dalı, Pediatri Genetik

**Avukat

*** Prof. Dr. Tıp Tarihi ve Etik Anabilim Dalı, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Eskişehir

Hukuk ve Etik Tanımlamalar

Anayasamızda (17. Madde), “Herkes, yaşama, maddî ve manevî varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir” yaklaşımı açık ve nettir.

Çocuk Hakları Bildirgesi Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 20 Kasım 1989 tarihinde kabul edilen bir hukuksal yapı olarak, taraf olan devletleri bağlamakta, 11 Aralık 1994 Yılında Kanun ile kabul edilmiş ve bu açıdan Türkiye Cumhuriyeti’nin de bir yasal boyutudur.

Çocuk Hakları Bildirgesinin Altıncı Maddesi burada irdelenmektedir.

- Taraf Devletler, **her çocuğun temel yaşama hakkına sahip olduğunu** kabul ederler.
- Taraf Devletler, **çocuğun hayatta kalması ve gelişmesi için mümkün olan azami çabayı gösterirler**

Dikkat edilmesi gereken hususların temel yapısı; a) Yaşama Hakkı ve b) Yaşama Hakkı ile gelişmesi için azami çaba gösterilmesidir.

Bebeklerin Yaşam Hakkı ve Yaşamaması, Hayatta Kalma ve Gelişmesi Yorumları

Yaşam Hakkı ve **Hayatta Kalması, Yaşaması**, kavramlarını bazı vurgular ile irdelenmesi gereklidir. Konu incelendiğinde, bazı görüşler öne çıkmaktadır.

1) 1-Sevgi. Yaşam sınırında olan prematüreyi seven ona bakmalıdır. Tüm Tıbbi yaklaşımlar sevgi ve sevgi oluşturmak üzere yapılmalıdır. Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi olarak bu "*Hekimlerin başta gelen vazifesi, insan sağlığına, hayatına ve şahsiyetine ihtimam ve hürmet göstermektir*" şeklinde ifade edilmektedir. İnsanlık sevgi üzerine kurulmalıdır.

- Yaşam sınırında bir prematüreye bakmak, bir insanlık değeri üretmektir. İnsanı yaşat ki insanlık oluşabilin.
- İnsanı, insan yapan sevgidir, varlığı, oluşumu ,insanlık sevgisinin boyutu, anneden başlayan boyut, emzirme ile çocukluğa taşınan ile sevgidir. Sevgide aşırı ve ileri olmak, Neonatoloji Yoğun Bakımda çalışanın ana gücüdür, sevgi faydadan başka bir boyut kazandırmaz, bunun için çırpınır. İnsanların evlenmesi ve evlat sahibi olmalarının tek ve ana dayanağı da sevgidir. Sevgide olmayan bir kişi, özellikle sağlık elemanı, mesleğini icra etmemelidir.
- İnsanı büyütüp geliştiren, olumlu, insanlık boyutuna değiştiren de sevgidir
- Sevgi üzerinde olan kişinin, aile, hekim/sağlık elemanı, kim olursa olsun, diğer yaşamsal gereksinimlerini de sağlar
- İnsan Hakları Bildirgesinde ilk Maddesi; "*Bütün insanlar özgür, onur ve haklar bakımından eşit doğarlar. Akıl ve vicdanla donatılmışlardır, birbirlerine kardeşlik anlayışıyla davranmalıdırlar*", ifadelerinde bunun sağlayıcı olan faktörün sevgi olduğu dikkate alınmalıdır.

1. **Sevgi ve sevgi ile değer üretmek amacıyla olan prematüreye, yaşam sınırında olan prematüreye bakmalıdır.** Sevgi ve insanlık kendimizde başlar, çevremiz ve tüm topluma yayılacak örnek davranışlarda bulunmak, değer üretmek görevimiz olmalıdır. Eğitimin temeli öncelikle kendinizi eğitmektir. Obez birisi nasıl diyet önerir ve hastası onu dinler. Çocuklarda sevgi göstermezsen, sizden korkup kaçacaktır. Bir bebeği kucağına alır sıcaklığı, sizden ona, ondan size geçerse, metabolize etmesi kolaydır. Yatakta yatarak beslenen çocuklarda anaklitik depresyon olur ve güdük kalırlar. Anne eli değmesi, annenin konuşması ile tüm oksijenlenme daha düzenli ve etkin oluşur. Endojen salınan endorfin, oksitosin, seratonin, dopamin gibi mutluluk hormonu hem anne ve bebekte salınır ki etkisi belirgindir.

Bu sadece duygusal değil, bilim üzere olan akıl ile etkin olur. Plasebo da etkin olabilir ama etkileyecek bilimsel madde, boyut olmalıdır

Eğitim, sende bilgi ve beceri kazandırması, onu yaymak ve yeni nesle geçirmek içindir. Bunun yöntemi sevgi ile yaklaşmak ve etik ilkelere gönlü kazanmak ile oluşur. Bu akıl ve bilim ile oluşabilir, büyü, masal ve fantezi ile oluşmaz, etki gözlemlenir ama ters boyuta yönlendirebilir.

- Yaşam sınırında olan bebelere bakmak, şefkat, sabır ve meşakkat demektir, sevgi ancak çözebilir.

2. **Prematüre ve yaşam sınırında olana bakmak, insanlık üzere olmaktır.** Sevgi temelinde insanlık üzere olmak maddi değil, değer üzere olmaktır. Bilim üzere olan, mucize ve insan üstü güçlere, ölümlerden nasıl yardım ister? Geçmiş bize örnek veya ibrettir. Boş ve amacı olmayan, bebeğe anma sütü, emzirmeyen ve karşı çıkan, doğa tersine yapan ne yaptığının bilincinde değil, doktor diplomasını anlamsızlaştırıyor. Anne sütünde 1,5g protein varken, inek sütünde 3,3g protein olması ile akılsız, bilgiyi oturtmamış kişi

mukayese eder. Hekimliğini, mesleğini anlamsızlaştırmakta, biyoloji rakamsal değil, etkin, verimli, yararlı, mutluluk veren, gelişim değişim ve olgunlaşma kavramını algılamamaktadır. Bazı şeyleri zehir derken, tüm ilaçların gerçekte zehir olduğunu kaçırmaktadır. Faydalı olması için, farmakolojik, farmasitik, farmakodinamik, farmakokinetik boyutunu olguya, yaşam sınırında olan Prematüre 'ye göre dengelemeli, uyarlamalıdır. Kitap genel kalıbı verir ama terzi onu kişiye özgü yapar.

Yapılanların, koşu, orta ve uzun etkisi olacaktır. Penisilini bulan kişinin uzun dönem tesiri halen devam etmektedir. Bilim ömürler ötesi sonsuza kadar sürecek, yeni türevleri ile gelişmeye ve değişime açık olacaktır. İnsanlık var oldukça sürecektir.

• Yaşam sınırındaki prematürelerinde; İnsan Hakları Bildirgesi¹ belirtildiği gibi; *"İnsanlık ailesinin bütün üyelerinin doğal yapısındaki onuru ile eşit ve devredilemez haklarını tanımanın dünyada özgürlük, adalet ve barışın temeli olduğunu"* belirtir, bunun sevgi ile kurulabileceği de açıktır.

3. **Hekim, özellikle yaşam sınırında olan prematürelerin yaşaması için, zorluklar ve sorunlar ile mücadelede pes etmez, onları gülererek, bilim ile insanlık boyutu ile karsılar, mücadele, bireye göre, onun gereksinimine göredir.** Bir insan tüm hekimlik mesleği içinde, uzmanlık boyutunda olarak, yaratılışa be bilime göre değil, birilerinin sözüne göre davranamaz, eğitimine dayanarak, yaratılışın insanlar üzerindeki oluşumunun bilincinde olarak, yaklaşım yapılmalıdır.

• Hekim, yaşam sınırında olan prematürelerin yaşatılması açısından oluşan zorlukları ve sorunları, bir mesleğin sevgi, değer yaratma amacı olarak görür.

4. **Bilim, sevgi üzerine olan için, bilim dışı olanları diğerleri ile aynı şekilde etkiler ve tersine davranışı yaşamları ile öderler.** Yaşam sınırındaki prematürelere sevgi ile yaklaşımın, onların sağlıklı olması açısından önemini, kavrayan anlar, bilimi metot olarak algılayanlar ise farkına bile varmayabilirler. Bilim veriler ile işaretlerini ortaya koyar ve bunu dikkatli ve olguya göre okumak gerekir. Bilim dışı olmak kabul edilebilir olamaz.

• Sağlık verilerini yorumlarken, bilimi sevgi ile, prematürenin yaşaması üzerine yorumlamalıdır, bunları sıkıcı, nefret edici olarak görememelidir.

5. **İnanma, güvenme tam olması, bilim üzere sevgi ile olandadır, diğerleri ise suçu onlara atsalar bile, üstlerine yapılamaz.** Yaşam sınırındaki prematürelere yaklaşımların, her bireye özgü olması, bakış açısında sevgi ile yoğurulması önemlidir. Bazı insanlar, verileri gözlemlere göre yorumlarlar, gerçek ise yaratılış ve bilim üzere olmalıdır, bu nedenle başkalarını görsel boyut ile suçlarlar, görsel, aldatıcı olduğunu kaçırmaz ama suçlama nedeni yaparlar.

• Prematürelere bakış, bir insanlığın yaşam sınırındaki bir değeri olarak, sevgi ile bakanlarda bilim yer bulmaktadır.

2) **İnsan, insanlığın bir temsilcisidir. Bir kişiye olan durum olgu, tüm insanlığı bağlar, bir yaşam sınırında olan prematürelerin yaşam hakkı tüm insanlığın sorunudur. Çocuk Haklarında da açık ifade ile temel yaşam hakkına sahip olduğu, hayatta kalması ve gelişmesinin sağlanması bir insanlık görevi olduğu vurgusu vardır.**

• Hekimlerin uğraşısı insandır, onun sağlığıdır. Bu açıdan insanlık üzere olması doğal meslek boyutudur. Tüm etik ilkeler de insanlık üzeredir.

• Bir bulgu yayınlanması ile tüm insanlık tarafından kullanılır olmakta veya karşı çıkılarak ibret olmaktadır. Aşılardan otizm yaptığı yayını tek bir yayın olmasına karşın, zaten hasta olanlarda yapıldığı anlaşılınca, yayını yapan profesör meslekten men edilmiştir.

1. **Bir kişiye dokunan ıstırap, tüm insanlığın ıstırabıdır.** Bilim insanların benzer olduğu vurgusu birimiz hepimiz, hepimiz birimiz için vurgusu yaparlar. Bir kaza olduğunda, bana

olmadı değil, tüm o durum nedeniyle gerekli tedbirler alınmalıdır. Bana olmadı demek, insanlık duyguları ile bağdaşmaz.

- Yaşam sınırında olan prematürelere sorunları, tüm insanların sorunudur, aile ile sınırlanamaz. Yaşatılan bir oldu insanlığa katılan bir değer olmaktadır.
2. **İnsanlar avındır, birisinin sorunu tüm insanlığın sorunudur.** Prematürenin yaşatılması insanlığın bir sorunudur, hekimler, Neonatologlar mesleklerinin tüm çabasını bu amaçla yapmaktadırlar.
    - Mesleki toplantılarda karşılaşılan sorunlar, çözümler ve başarılar konuşulmakta, bu şekilde bir Yaşam sınırında olan prematürelere sorunu tüm ilgili kişilerce paylaşmakta, yayın yapılarak evrensel bir katkı sağlanmaktadır.
  3. **Benlik üzere, zarar ve zulüm gibi yaklaşımlar ile sorunun çözülebileceğini sananlar, insanlıktan uzaklaşırlar, bilim üzere olanlar ise, sonuçları yaşayarak gereken tedbirleri alır korunurlar.** Bir kişi bilim üzere olsa bile, değerlendirmede bir konuyu insanlık dışı olan ayrıcalıklar; cinsiyet, ırk ve benzer boyutta irdelense, olay artık etikten çıkar, zarara kavramına girer, artık insanlıkta yeri olmaz, sonucuna katlanılmalı, dışlanmalıdır.
    - Zorla tedavi yapan, beslenmeyi, mideye ameliyat ile sonda koyarak beslenmeye çalışanlar, sadece tarihte bir örnek olarak geçer, daha insancıl yaklaşımlar aranır.
  4. **Her birey, inancı için, belirli açıklamalarda bulunuyorsa, öncelikle kimse inancını sorgulayamadığı algılanmalı, yorumlarda serbest ve hürdür.** Bazı inanlar kanıtları veya olmadan kanıt yaratarak, gerçeği saptırmaktadırlar. İnançların da bilimsel veriye dayanması gerektiğini bilime dayanan masallar ile ortaya konulamaz.
    - Hekim amacı olarak fayda beklediği ilacı verir ama izleminde farklı ve ters sonuç alırsa, inancı değil, veri, kanıtı dayanmalıdır.
  5. **Hekimlerin ölümü çözüm olarak görmeleri, kendilerini yok saymalarıdır.** Bilim önceki yaklaşımları oluşan tecrübeler ile geliştirmiş ve değiştirmiş, yaşam hakkını öne çıkarmıştır, bu inkâr edenlerin, suçlanması anlamındadır.
    - Yaşam doğum ile başlar ve ölüm ile sonlanır ama özellikle Yaşam sınırında olan prematürelere yaşatılması ve sorunların oluşmadan büyümesi ve gelişmesinin hedeflenmesi hekimlik gereğidir, aksi düşünülemez.
  6. **Hekim, en büyük kazancı, insanlık üzere olmak ile alır.** Bilim üzere olan eğer bunu maddi kazançta dönüştürürse, tüm kazanç kayıp olur. İnsanlık bir değer olarak maddi olarak ölçülemez.
    - Bir sağlık çalışanı, Yaşam sınırında olan prematüreye gereksinimi kadar bir mama vermesi ile en büyük sevinci yaşar. Fizyolojinin oluşması en büyük kazançtır, idrar yapması ile üstünüz ıslanabilir ama sevinçten de zıplarsınız.

3) Bilgi, gerçek olgu ve ilkelerin tümüne verilen addır, öğrenilen, öğretilen, bir şeyden haberi olma durumu, çalışmalara dayanan bir düşünsel durumdur.

Bilgi düşünsel bir boyuttur, eylem, karar ise sağlık personeline aittir ve sorumluluk taşırlar. Yaşam sınırında olan prematürelere bilgilerin olması, çeşitli önerilerin sunulması, bir bilgi kapsamında olup, bunun uygulanması veya farklı şekilde yapılması veya tem tersine yapılacak yaklaşım, hekimin, ekibin sorumluluğundadır. Bilgi yönlendirici ama emir değil, öneriden öteye geçemez. Akli kullanmak, bilgiyi kullanarak, bireye özgü yaklaşım boyutu önemlidir;

- Bilgi, uygulama ve özellikle Yaşam sınırında olan prematürelere yaşamı, sağlığı için uygulama ile bilim oluşur.

- Her bilginin olgu temelinde, özellikle Yaşam sınırında olan prematürelere farklı etkileşim içinde olacağı, bu açıdan bilgi genel anlamda geçerli, olgu temelinde ise özel ve özgün etkileşim içindedir.
- Hekimlikte iki kere iki dört etmez, hata payları nedeniyle, dörtten az, veya çok olduğu gibi, sıfır ile çarpılırsa (zarar oluşturması veya olasılığının olması ile), yok demek anlamındadır.
- Bazı felsefeler, ekonomi gibi gerekçeler ile, özellikle Yaşam sınırında olan prematürelere ötenazi yaklaşımı öngörülmektedir. Ancak, yasal açıdan hiçbir kişinin yaşamının sonlanması için hiçbir hukuk gerekçesi olmadığı, tüm etik ve hukuk ilkelerde de insan sağlığına, hayatına ve şahsiyetine ihtimam ve hürmet gösterilmesini gerekli kılmaktadır, ölümü, onur olarak irdeleyen bir geçerli görüş yoktur, insanlık olarak ta olamaz, genel anlamda suç kapsamındadır. İntihara teşvik bile suç kapsamındadır, bu açıdan önermek bile suçtur.

1. **Bilimde en zor ve olumsuz şartlarda bile sağlık personeli ümitsiz olamazlar, bu ölecek demek, büyük bir iftira nedeni, gelecek bilinmez, kötüve yorumlanmaz.** Yaklaşımlarını bilim üzere, bireye göre davranmaları, oluşan sorunları yatıştırma, daha rahat olmasını sağlama, yaşamını saatler, günler olarak uzatmaları bile bir başarıdır. Bir yaşayanın ölecek diye yaklaşılması değil, en büyük çabanın gösterilmesi için bir gerekçe olmalıdır. Kanserden ölen bir yetişkin kişinin mutlu, ıstıraplı olmadan ölmesi gibi bir mutluluk yaratılmaz. Aynı şekilde de bir yaşam sınırında olan prematüre bebeğim, huzurlu, mutlu ve pembe olmasının sağlanması gibi insana huzur veren bir boyut olamaz. Oksijen arttırmak, yüksek basınç yerine, daha düşük basınçta, esnekliği arttırmaya çalışılmalıdır.
  - Hekim istatistikler ne belirtirse belirtsin, sadece bir rakamdır ve hiçbir şekilde yaşayan bir kişiden, özellikle Yaşam sınırında olan prematürelere ölümden söz edilemez. Yaşamaya çalışmaktan bahsedilebilir.
2. **Bozgunculuk yapan, etik dışı öneriler, ümitsizlik veren kişilerden uzak olmalıdır.** Hekimlikte de tıp alanı olan veya olmayarak, bazı öneriler sunanlar olabilir, onların etik dışı, insanlık dışı olanlardan uzak durmalıdır. Tartışmaya bile girilmemelidir.
  - İnsan haklarına aykırı olan tüm görüşler, suç kapsamına alınabilir ve bundan uzak durulmalıdır, cevap verilmeye bile gerek olmaz, İnsan Hakları, Çocuk Hakları İlkelerini okumaları, düşünmeleri önerilir.
3. **Verileri olumlu veya olumsuz olarak değil, hastanın durumunu vansıtan olarak bakılmalıdır.** İnsanda ateşin olması, bir immün reaksiyon işareti olarak, olumlu veya olumsuz olabilir. Birey istatistiksel veri değildir. Bilim dışı yorumlayan bir kişi bilgisinin bilim üzere olmayan birey olarak, eğer benlik üzere iseler, doğruya ulaşması imkânsız olabilir. Ancak bilimi akıl ile çözmeye çalışanlar buna ulaşabilirler.
  - Veriler, istenilen amaca göre değerlendirilerek yaklaşım bilimsel temelde yapılır, olumsuz boyut, zarar unsuru oluşturmamalıdır.
4. **İstatistiksel bir veri, hasta verisi ile aynı değildir, her zaman toplumun gördüğü dışında bir aykırı, farklı yapı her zaman olacaktır, hekim buna göre olguya göre yaklaşım yapar, hiçbir zaman ümit kavbedilemez.** Bilim çalışmalar ile istatistiksel, somut verilere dönüştürülür ama takipte bu bilinmez, ayrıca her birey farklı olduğu için, bilgi, bireye göre uyarlanmalıdır.
  - İstatistik bir rakamdır ama olgu, Yaşam sınırında olan prematürelere ise gerçek, rakam değil bireydir, bu açıdan onda oluşan boyut yüzde yüz anlamındadır.
5. **Her veri bir bilgidir, daha önce yorumların yanlış olduğunu belirtmesine karşın, zararda, zivanda ısrar olmaz, bilimin belirttikleri kesin ve geleceği hatta olmuşu belirtir.** Bilimi geleneksel yaklaşım, bilim üstüne inanmak ister, mucizeler, çeşitli plasebo etkilerinin üstün olduğu inancındadır, bu şekilde ümitlerini sıcak tutmak isterler, ancak

gerçeği söyleyenlere de bilgi olarak, bilim üzere olunca dayanmaları yararlarına olacaktır, yalanlamalıdır, çünkü diğerlerinin belirgin bir faydası olamaz.

- Bilgi bir birikim sonucunu gösterir, ama özellikle Yaşam sınırında olan prematürelere elde edilen veri o andaki, o olgudaki boyutu gösterir, bu açıdan uygulama yeri, uygulama boyutudur, buna göre çok farklı sonuçlara açık bir yaklaşım içinde olunmalıdır.

6. **Bazı kimseler bilimi kitap gibi anlatırlar ama içlerinde bilim yoktur.** Her bilim şeklinde olan bilim değil, bilim fantezisi olabilir. Bunlar yanlış, hatta yalan içinde olduklarını bile algılamayabilirler. Bilim üzere olan kanıtlar, onların kesinlikle olmadıklarını ortaya koyar, onlar bilim ağzı ile konuşur görünseler bile, olmadıkları açık ve nettir.

- Bilgi ile bilim karıştırılmamalıdır, Güneş Doğudan doğar ama her gün farklı açıdan ve farklı zamanda doğar, bunun gibi bilimin yansımaları, her olguya göre farklıdır.

4) **Bilgi bir yol gösterici, danışman ve kaynaklar ancak öğüt verir, bireye göre uyarılama ise hekimin sorumluluğundadır. Kitap ve referanslar standart, geneli belirler, öneri sunarlar, ancak her birey ana grup içinde değil, özgün ve özel farklı yapıda olabilir, bu açıdan toplumdan ayrı irdelenmelidir.**

- Bilgi; aklın alabileceği gerçek, olgu ve ilkelerin tümü, bir konu hakkında öğretilen, öğrenilen şeylerdir. Bilim ise; yaratılışın, gerçek ve gerçekliğe dayanarak, olguya yönelik yaklaşım, geçerli ve kesinlik taşıyan yöntemler ile uygulanan bilgidir. Bilgisayarla bulunabilen tüm bilgileri verirken, bunların uygulanması ve sorumluluk bireye özgüdür.
- Bilim çıkarımlar sağlanan bilginin kullanılmasıdır, sistematik bilgi bütünüdür.

1. **Bilim kitapları, kaynaklar, genellikle standartları tanımlar.** Bilim standart dışının her toplumda olabileceği algısına vurgu yapar, bu açıdan hekim bilimi bireye özgü yorumlamalıdır. İstisnalar da bilimin kapsamındadır.

- Bilim kitapları, kendisine yüklenen bilgileri sunar, bunlar teorik olup, bireye özgü yaklaşımı ile uygulanır, bireyde bilim boyutuna ulaşır, çünkü her olguda farklı etkileşim gözlenir.

2. **Hekim, kitaba göre yaklaşım yapar, hastayı dışlarsa, eğitim aldığı mesleği yalanlamış olmaktadır.** Hastalık YOK, Hasta VARDIR yaklaşımında, her olguya göre bir terzilik yapılmalıdır.

- Hekimlikte bilgi kullanmak içindir, tüm bilgiler tek bir hasta içindir, tüm eğitim de bir birey içindir, onun sağlığı

5) **Bilim: Olgu, hasta, prematüre gelişim boyutuna göre özel, özgündür, bilimin özge bir örneğidir. Her uygulama ve yaklaşımın sonucunda bilimsel değerlendirme örnek ve ibret alma açısından önemlidir, bunlar eğitsel boyutlar için gereklidir**

- Bilimsel boyutun netleşmesi için FAZ çalışmaları gereklidir. 0) **Preklinik Çalışmalar;** İlacın deney hayvanları ve insanlarda mikro dozlar halinde verilmesinin sonuçlarını araştırma, **Faz 1)** İlacın farmakokinetik özellikleri, toksisitesi ve biyoyararlanımı, farmakolojik etkili gönüllü ,zerinde çalışma, **Faz 2)** etkili doz sınırları, biyolojik aktivitesi, yarar ve güvenilirliği, optimum doz aralıkları, **Faz 3)** Toplumsal gönüllü çalışmaları, karşılaştırmalı çalışmaları, **Faz 4)** Ruhsatlı olarak yapılan klinik çalışmalarıdır.
- Kanıtın önem dereceleri; 1: Sistematik derleme, randomize klinik çalışmalar, 2 a: Sistematik derlemeler, Kohort, 2 b: Kohort çalışmaları, izlemde kalan %80 olan

randomize klinik çalışmalar, 3 a: Sistemik derleme, olgu kontrol çalışmalar, 3 b: Olgu kontrol çalışmalar, 4: Olgu serileri, kontrolsüz Kohort veya randomize klinik çalışmalar, 5: Uzman görüşü, eleştirel değer biçmeye dayalı olmayan çalışmalar.

- Kanıta dayalı tıp uygulamasındaki 5 adım: ADIM 1: Problemi uygun bir SORU haline dönüştürmek ADIM 2: Yanıtlamak için LİTERATÜR taraması, ADIM 3: Makalelerin ELEŞTİRİSEL değer biçme (critical appraisal), ADIM 4: KARAR verme (eldeki kanıt, hekimin deneyimi, hastanın seçimi), ADIM 5: Karar ve tüm sürecin DEĞERLENDİRİLMESİ.
- Bilginin yaşam sınırında olan prematürelere uygulama, etkileşim boyutuna getirilmesi, bireye uyarlanması ile olur.
- Her prematüre bir bilimin, yaratılışın örneği olarak, yaşam sınırında olması, ona özen ve dikkati en üstte tutmayı gerekli kılar.
- Şans, talih, fırsat ve olanak olarak benzer kelimeler kullanılır, uğur ile sıklıkla bağlantılı olan bir durum olup, mantıkla açıklanmayan, rastlantısal olayların, bilgi ve emek olmadan, elde edilen sonuç olarak tanımlanır ve bir hekimin bunlara inanması, laf olarak bile söylemesi kabul edilemez. Nadir olanın da istatistiksel olarak yeri vardır ama tedbir almak, korunmak ve önemsemek gerekir.

1. **Sonuç belli olunca, yorum yapılmalı, ancak veriler inkâr veya örtülmemelidir.** Yaşam sınırında olan prematürelere yaşam veya ölmesi değil, yaşam süresi, sorunsuz geçen boyut öne çıkmalıdır, ne kadar komplikasyonsuz yaşatılması öne alınmalıdır. Bilim ortaya çıkınca, bir ilaç toksik veya alerjik olduğu ortaya çıkınca bunun kabul edilmemesi veya kaynakta doğruluğun araştırılması kişinin diploma aldığı ama eğitilmediğini gösterir. Zarar ne gerekçe ve dayanağı olursa olsun, yapılmamalı be ortadan kaldırılmalıdır. Bundan sonraki yaklaşım, daha tedbirli ve çekinerek, korkarak beklenti içinde olmalıdır. Hassaslaşmış ve duyarlı olmuş durumda yaklaşım daha önemsenmelidir. Zorunlu olmadıkça yapmamalı alternatif çözümler üretilmelidir. Alerji önleyici verip tekrarlamak, kabul edilebilir olamaz. Hekimlikte azap duyma ötesi, meslekten menedilecek boyuttur.
  - Yaşam sınırındaki prematürelere, yaşam süreci ve sorunsuz büyüme ve gelişmesi öne çıkarılmalı, morbidite varken, mortalite istatistik boyutu olarak ele alınmamalıdır.
2. **Tüm canlı ve cansız organizmalar, yaratılış, doğa kanunları temelinde varlıklarını sürdürürler.** Yaşam sınırında olan prematürelere yaratılışları açısından desteksiz ve fizyolojilerinin sağlanmaması durumunda yaşaması beklenmez. Bilim, her boyutta hâkim ve geçerlidir. Hekimlikte, büyü, fantezi gibi boyutlar, bilim üstü olarak ele alınmamalı, gerçek verilere, hastaya dayanmalıdır. Eğitim, bu açıdan insana yeni bir boyut kazandırması beklenir.
  - Yaşam sınırında olan prematürelere, yaratılış boyutları desteğe mutlak gereksinimleri olduğunu belirtmektedir.
3. **Hekimlik, bilim üzere olmalıdır, öğrenilenlerin güncellenmesi, eğitimin her olguda sürmesi gerekir, hekim kalıp insanı olamaz.** Bir şartlanma, belirli tedavi ve yaklaşımı, hekimlik değer yargısı olarak görmek, bazı yasak ve uygun denilenlerin bile tümünde bireye özgü bir tıbbi gerekçesi olmalıdır. Keyfi olan ve bunu önerenin hekimliğinden şüphe edilmelidir. Yaşam sınırında olan prematürelere, yaşaması pamuk ipliğine bağlıdır, bu açıdan olguya özgü Tıp bilimine göre yaklaşım şarttır.
  - Yaşam sınırında olan prematürelere, tüm yaklaşımları olguya göre, gereksinimleri bilimsel boyut ile karşılanmalıdır
4. **Bilimde şüphe olmaz, her olguda farklı boyutları olması, onun ters yorumlanması anlamında olamaz.** Bilim üzere şüphe olmaz ama durum ve yaklaşımlara göre farklılıklar gösterebilir. Yerçekimi gerçek ama paraşüt ve kanat ile yaklaşım, uçuş, süzülme anlamında, bilimin tersi değil, buna göre oluşumdur. Yaşam sınırında olan prematürelere

oksijen vermek ile oksijenlenmenin sağlanmayacağı, bunun işlevsel olması için, çok boyutlar dikkate alınmalıdır

- Yaşam sınırında olan prematürelere yaklaşımda, olgu temelinde, bilimsel yaklaşım yapılmalıdır, standart boyut olamaz, uyarlama gereklidir.

5. **Bilim hakkında şüphe edilmesi mümkün olmayandır ama, her bireyde boyut, durumu farklı olabilir, bu bilime daha fazla dayanmayı gerekli kılar.** Yeterli ve yetkin, konusunda uzman olan bir kişi, gerçeği kavraması ancak bilim üzere olması ile olasıdır. Yaşam sınırında olan prematürelere oksijenlenmesinde yapılacaklarda şüphe yerine, olgunun kabulü ve tolere etmesine bakılmalıdır.
  - Her bir yaşam sınırında olan prematürelere yaklaşımda, onların fizyolojik yapısının önemi büyüktür, olgu temelinde yaklaşım gerekir.
6. **Bilim olarak farkına varılınca, algılanabilir.** Bilim bizlere gereceği yalın olarak sunar, eğitimi ve algılayan için ancak açığa çıkabilir. Her hasta bu yapıya kapı açan bir vesiledir. Anlamaya, bilimsel dayanaklara ve gerekçelere dikkat edilmelidir. Yaşam sınırında olan prematürelere verileri, algılayan ve olayların farkına varmak işe çözüm üretilebilir.
  - Yaşam sınırında olan prematürelere sorunları, yapıları ve fizyolojilerini algılamadan yapılacak yaklaşımlardan fayda beklemek zordur.
7. **Bilim üzere olan gereken tedbir ve önlemleri alacağı için, daha rahat ve sorunsuz bir yaşamı olması doğaldır.** Bilim tedbir, korunma ve ona uygun yaklaşım ile, bize olumlu yönde bir kılavuzluk yapar, olumsuzluklardan da sakındırır. Bilim ayrıntılı ve detayda daha belirgin oluşur.
  - Tedbir, korunma ve önlem alabilmek için önce sorunu bilimsel olarak tanımlamak gerekir, sorunu tanımlamak ile önlemler ancak gündeme gelebilir. Riya ile sorun oluşamaz, soyuttur.
8. **Bilim uydurulan değildir, uçağın ucması da verçekimine uygun olarak oluşmaktadır, aksi bile söz konusu olamaz.** Bilim uydurulan değil, çalışmalarda, araştırmalarda temel gözlenen ve oluşandır, her hastada da yaratılışına göre kendine göre değişim ama aynı bilimsel yapı gözlenir.
  - Sorunu tanımladıktan sonra, bunun çözümü için ele alınanlar, bilgi sorgulaması yapılmalıdır. Yaklaşımlar bilim üzere olmalıdır.
9. **Bilim üzere olanlar, hasta verilerini incelerken, bazı açıklamalar ile zihinleri daha da açılır, uygulamaları, izlemleri ile daha tatmin olurlar.** Her olgu farklıdır, bazıları ortadan kalkarken, bazıları da gerekli olur, her olgunun yaratılışına göre yaklaşım yapmak gereklidir.
  - Verileri tek yönlü değil, tüm açılardan irdelemek, bilim tümü birbiri ile uyumlu ve dayanarak oluştuğu için, irdelemede çoklu yaklaşım öne çıkarılmalıdır.
10. **Bilim, bilimi talep eden, düşünen ve her hasta verisini irdeleyene açıktır, kalıp olarak bilgi sahibi olan bilime sahip değildir.** Bir Tıp eğitimi almış uzmanlaşmış ve Yenidoğan Yandal Uzmanı olan bir kişinin hakikati değerlendirmesi, olgunun verilerine göre olmalıdır, yapamıyorsa, eğitimin anlamı, bilimin farkındalığına ulaşamamıştır.
  - Hasta üzerine olan verileri irdelerken, doğrudan kabul etme değil, bilimsel dayanak, gerekçeler ve eleştiride bulunmalıdır, veri doğru ama yorumlar hür olmalıdır, bireye özgü olmalıdır.
11. **Bilim tanrıçalaştırılmaz, her olay ve durumda avrı ve özgün olarak, aynı sistem içinde oluşur, bir kalıp değildir.** Yerçekimi aynı olmasına karşın, bir demir blok ile tüy farklı zamanda düşecektir, çünkü hava etkili olacaktır, bu nedenle etkileşim farkı dikkate alınmalıdır.
  - Verileri değerlendirirken, mükemmel bir yana, doğru veya yanlış olarak değil, işlevsel olarak ele alınmalı, uygunluğu, işlevliğine bakılmalıdır, hiçbir boyut bir bakıma

tanrıçalaştırılmamalıdır. Yaratılış tüm Evrende oluşan olup, buna farklı soyut anlam katılmamalıdır.

12. **Bilim objektif olmanı gerekli kılar, bağımsız değil benlik içine girince, doğru voldan, bilimsel voldan sapmak olasıdır.** İstenmeyen şeyler, fikirde oluşur, tercih olasılığına göre, gerçekleşir veya ibret olarak kaçınılır. Bunu aktif yapan veya bir ders olarak kaçının bizleriz. Bu açıdan tercih bize aittir, bilgiye ait olamaz, yapan ve eyleyen biziz.
  - Hekim bir insan olarak kendi algıları ve benliği vardır, bu açıdan verileri objektif olarak hasta üzerinde irdelemelidir, amaç, güdü ve elde edilen neticeler öne çıkarılmalıdır.
13. **Bilime inanma ve dayanma, bilgiye değil, uygulama olarak yaklaşımlarda, yaratılışa, bireye uygun yaklaşımlarda olurlar.** Bilim üzere olanlar, yaratılışa uygun yaklaşırlar, hakikat ve gerçek yol göstericidirler.
  - Karar mekanizmasında sağlık boyutunda, tüm veriler gözden geçirilerek karar verilir ama ilacın etkisi farklı olunca, örneğin alerji saptanırsa, tüm kararların bireye uygun olarak değişmesi, kaldırılması doğal bir işlemdir.
14. **Bilimsel gerekece ve dayanak içinde olanlar, verilerin gerçek boyutunu tanımlayabilir ve etkin, verimli olabilirler, tersi olanlar ile de bir arada olmazlar.** Bilim üzere olanlar, çözümleri yaratılışa uygun, bireye göre yaparlar, bu yaklaşımları açısından da olumlu, insanlığı yakalamış olurlar.
  - Bir ilaç, örneğin Dopamin hem vazodilatasyon, hem vazokonstrüksiyon yapabilir, ama istenilen işleve göre yaklaşım, ona göre doz ayarlaması önemlidir, kalıba göre yaklaşım yapılamaz.
15. **İlim hekimin elinde işlenmeli, hasta verilerini, benlik ve büyüklük gibi nedenler ile insanlık dışı yorumlar içinde olurlarsa, başlarına gelecek olanlar kaçınılmazdır.** İlim, gerçeği bir insan algıladıktan sonra, hakikati kavrayınca, buna göre davranmalı, bilim üzere açıklayarak uğraşmalıdır, farklı yaklaşım bir süre etkisi olmasa bile, zaman içinde büyük yanılı olacak, hastaya fayda değil zarar veren olacaktır.
  - Tüm hekimliğin insan sağlığı üzere olduğu vurgusu yapılırken, hastalar, Yaşam sınırında olan prematürelere insan olduğu, yaşam hakkının sağlanması önemlidir.
16. **Bilim her bireye açıktır, bunu talep eden, aklını kullanan ve hastasının verilerini bilimsel irdelevene açıktır.** Eğitim zorla olmaz, talep eden, ilgisini çeken konularda, bireyin buna yetkin ve yeterli olması, çalışması ile sağlanabilir. Eğitim uzun süreçlidir ve ısrarla sürdürmek, bireyin her olguda verileri de özel, özgün irdelemesi ile olanaklıdır. O açıdan önce davet, bilgilendirme, sonra rıza gelir. Boş heves ve arzu ile, diploma almak için eğitim olmamalıdır. Yaratılış önemlidir. Her bireyin yaptığı kendine, öğrendiği ve algıladığı kendinedir, bu açıdan başkası ile paylaşması önemlidir, bu açıdan algılamak için veri yeterli, kaynak ile ispat gibi bazı yaklaşımlara gerek olmadığı, tüm bilim bir olguda, bir durumda ortaya çıkar.
  - Hekimlik, insan sağlığı ve yaşam hakkı ile irdelenirken, Yaşam sınırında olan prematürelere daha sonra sekelli oldukları vurgusu, eski tarihsel olup, zamanımızda ise sekelli vaka hemen hemen yoktur.
17. **Bilim insana verilen bir nimettir, başka canlılar ise farkındalık içinde olması beklenmez, bazı insanlarda da bilim dışı olanlardan da uzaktır.** Her olguda, her durum ve olayda bilimsel dayanak ve gerekçeleri algılayan hekim, muhakeme etme yetisine de kavuşmuş demektir ve elbet sonuç bilinmez ama yaklaşımlarda bilimsel boyut bir nimet niteliğinde olacaktır.
  - Sistematik değerlendirmeler ile üst kanıt dayalı olarak saptansa bile, Yaşam sınırında olan prematürelere veya bir olguya nasıl etkileşim yapacağı net bilinemez, izlem gerekir, kalıpcı kişi olamaz.
18. **Bir veri, basit gibi görünse de bilimsek davanakları ve gerekçeleri geniş, tüm Tıp Bilimin içine alır.** Ateş yüksekliği prematürelere çok farklıdır, ateş düşüklüğü de çok

farklıdır, çünkü hücre, organ sistemleri farklıdır. Fizyolojisi gebelik haftasına göre yapısal değişim gösterir. Yaklaşım buna göre olmalıdır.

- Basit veya komplike, tüm veriler Tıp Biliminin içindedir, bilime dayanak ve gerekçe ile oluşur.

19. **Bilim açık iken, bazıları diploma almak için uğraştıklarından bilimden nasipleri olamaz.** Bilim eğitim gören bir kişinin başlıca sahip olduğu bir nimettir, gerçekliği kavramak en üstün bir nitelik olabilmektedir. İnanmayan, güvenmeyen kişi için ise tam tersi, bilimden anlayıştan yoksun, bozuk niteleyenlerdendir.

- Bilim sahibi olmak için, diploma sadece bir basamak çıkmaktır, hedefe ulaşmada bir basamaktır.

20. **Her veri bilime göre olduğuna göre, oluşan işaretler de bilim üzeredir.** Hakikati inkâr edenlerin, doğru yolda olması, fayda oluşması beklenmez, kısaca hastalık ve sorunlardan kurtulmaları da olanaksızdır.

- Tüm işaretler, veriler, bulgular bilim içinde olup, bilim dışı demek, hayal ve fanteziye inanmaktır.

21. **Bilim dışı yorumlar ile doğru yolun bulunamayacağı açıktır.** Bilim dışı olanların, sorun oluşunca geri dönüşleri çok zor olabilir, eylem yapılmış ise suç unsuru olmuş ise cezalanması şart olur.

- Bilim dışı açıklamalar ile doğruyu bulmak olanaksız, hayal ile, masal ile doğruya rüyalarda ulaşılabilir.

22. **Bilim, ovlama ve karar almak ile oluşmaz, bir taşı atın, bilimin gerçekliğini algılasınlar, ama inkar onları her algısını körleştirmiştir.** Bilimi anlatan, bunun üzerinde verileri yorumlayan kişiler, değişim, gelişim ve innovasyon peşinde olabirler, bu durum topluma aykırı olabilir ve çılgın olarak addedilerek karşı çıkılabilir, ancak gerçek bilim üzere olandadır, yalan bilim dışında olanları da görülür.

- Bilim toplumun ortak görüşü demek değildir, sosyal, kültürel kanı ile bilim uyumlayabilir, bu algıya göre değişebilir, ama gerçek elbet bilimdedir.

23. **Bilim üzere olan, elbet veriler ortaya çıktıkça, doğru ve gerçeklikleri anlaşılacaktır.** Bilim üzere olanlar, verileri gerçekler üzerine yorumladıkları için, doğru yolu bulabilirken, kendi algıları üzerinde olanlar ise sonları kesik, felaket peşinde giderler.

- Yapılan yaklaşımın sonuçları alındıkça, bilim üzere olanların amaca ulaştıkları açık ve net gözlenecektir.

24. **Bilim peşinde olanların maddi kazançları olmadığı için, ancak gönül ve sevgi ile vaparlar, yaratılışa uygun olmalıdırlar.** Bilim ile uğraşanların yanında olduğu sanılanların bir kısmı, zenginlik, diploma ve sosyal menfaat peşindedirler. Eğer olguya yardım ve verilerinin irdelememesi ile tamamen insanlık üzere olunursa, burada ayrılırlar, ama, ayrılma gerekçeleri de güçlerinin yetersizliği gibi gerekçelerdir. Uzmanlaşmış bir kişiyi gücünün eksikliği demek, onların düşünme kapasitesinin kıtlığı, eğitimsizliği anlamında olmakta, bunların olmaması nedeniyle, açıklamaları da kabul edilebilir görülmemektedir.

- Bilimsel bulguların maddi kazanç dahil, herhangi bir boyutu yoktur, şartlar oluşuşa, yaratılış kanunları oluşur, gerçekleşir.

25. **Bilim her veriyi gerçek olarak algılayan değil, devamlı izlem ile verileri bilim üzerine açıklayan ile birlikte, vanılma boyutu da bir bilimsel gerçekliktir.** Bilim üzere olanlar, yaratılış onların boyutunda gerçekleşir, verileri olguya göre yorumlamaları ile doğru söylemeleri, gerçeklere ulaşmaları nedeniyle bilim dışı olanlardan ayrılır. Bu açıdan bilim dışı olanlar ile birlikte olunmamalıdır, onlara izin verilmemelidir.

- Her hekim her olgunun ayrı, özel ve özgün olduğunu bildiği için, çok farklı neticelerin oluşması şaşırtıcı değil, bilimin bir gereği olarak oluşur.

26. **Bilimde tereddüt olmaz, sadece uygulamada farklılıklar olur, o uygulama bireyden gelir, oluşur.** Bir insan yerçekimini inkâr ediyorsa, yukarıdan atlamasına gerek yok, bir bardağı bırakırsa yere düşer ve kırılır. Kuşku olamaz. Gerçek kuşku değil, olasılık hesapları, tedbir, koruma ve gözetme boyutu olmalıdır.
- Hiçbir hastanın verisinde tereddüt değil, yorum farklı olabilir, uygulamada seçenekler oluşabilir, istenen etkinin olmasına göre ilaç ayarlamaları yapılır.
27. **Bilim aklımızı kullanmak içindir, bilgileri kalıba sokmak, akıl dışı, pesin vargı için olamaz.** Bir hekim bireydeki hakikatleri, verileri, gerçekleri, bir kalıba uydurmak ve buna göre yaklaşmak isterse, hiçbir vakanın tam uymadığını algılayacaktır. Hekim, akli ile değerlendirmelidir.
- İlaç tüm mikropları öldürse bile, hastanın iyileşeceği anlamında değildir, zaten ölüm çoklu organ yetmezliğinden olmaktadır.
28. **Bazı oluşumlar, fizyolojinin sağlanması içindir, engellenmesi, yaşamsal sorun yaratabilir.** Bir prematürenin nabzının yüksek olması, dolaşımı sağlamak içindir, bu açıdan bu boyut, her bebeğe göre ayrı irdelenmeli, gereken dolaşım veya kalp atımları düzenlenmelidir. Yaratılış oluşumları kaçınılmaz kontrol edendir.
- Her bir canlının bir yaratılışa göre bir dengesi vardır, tıbbi yaklaşımlar genel anlamda bu dengenin oluşturulması, düzeltilmesi veya düzenlemesi amacını taşır.
29. **Verileri bilim üzere yorumlayan, katkıda bulunanların belirttikleri, davanakları tarihsel süreç içinde de devamlılık arz eder.** Bir toplumda yorumlayanlar, farklı bakış açısı getirmeyen, kural ve emir diye yorumlayanların gelişim ve değişim beklentisi içinde olmamalıdır. Bilgilenme ile bireysel bakış, gelişimin ilk basamağıdır, yorgunluk, enerji tükenmesi de oluşmamalıdır.
- Bazı verilerin tarihsel boyut içinde olduğu, terli gömlek ve buğdaydan fare olduğu gibi algıların ise, bilimsel metotlar içinde olmadan, algısal olduğu bilinmektedir, bu zamanımızda aynı hatayı yapmamamızı sağlamaktadır.
30. **Bilim veriler ile somut ve gerçek olduğunu açık ortaya koymaktadır.** Bilim akli ve düşüncesi algılayan, derin düşünen kişi için, bir işaret olarak irdeler ve hastaya ona göre yaklaşım yapar.
- Yaşam sınırında olan prematürelere bir verisi ile diğer organ sistemlerinin etkileşim içinde olduğu belirgindir, kalp atımında azalma, dolaşımın yetersizliği ve tüm dengenin bozulması neticesi doğurabilir, ama dolaşımın etkin ve verimli sağlanması çoklu bir boyut içindedir.
31. **Bilim her bireyin tam algılaması içinde değildir.** Bir kısmını, bölümün bir parçasını algılanabilir. El elden üstündür, okula yeni başlayan çocukların sorularına cevap vermek oldukça sordur. Bu açıdan bilgilenmek, profesörün de hakkıdır. Biliyorum diyene değil, bilmiyorum, bir bakım öğrenelim diyene güvenmek gerekir.
- Yaşam sınırında olan prematürelere yaklaşım yapılması için öncelikle sorunun tanımlanması gerekir, kalbin gücünü artırma fikri genel hakim olan olsa da, prematürelere için bu olanaksız boyutta denilebilir.
32. **Bilim, her bireyin farklı yaratılışı açısından, buna göre yaklaşım gerektiği, tüm doğa ve tıbbi yaklaşımda, avkırı davranış olamayacağı, bilime emin ve güven içinde verilerin irdelenmesi önemlidir.** Yaratılış ilim üzeredir, her hekim bu yapı içinde olması bir gerekliliktir, yoksa hekim olamaz.
- Temel kanıt, yaratılış olmalıdır, bir insanın hücre, doku sistemleri, fizyolojisi, fizyopatolojisi ve özellikle Yaşam sınırında olan prematürelere olgunlaşma, boyutları ile tüm diğer parametreler ortak irdelenmelidir.
33. **Her boyut, her durum ve her veri bilim içindedir, aksi bile düşünülemez.** Bilim yaratılışın açık ve net ortaya çıkanıdır, aksi bile düşünülemez.

- Hepsi aynı boyutta gelişir, birisi az veya daha ileri olsa da benzer çizgide gelişirler. Psikiyatrik inceleme bile, 5 parametre inceleniyorsa, her biri farklı gelişim gösterir, kaldı ki fizyolojik gelişim ve adaptasyon tamamen farklı olabilmektedir.
34. **Hangi bilim üzere olunursa olsun, tümü yaratılış, doğanın yapısı, sistemi içindedir, birbiri ile bağlantılıdır.** Bilim eskiden ile aynı olmakta, sadece detay ve daha iyi anlaşılır olabilmektedir. Eğer eğitim alan olmuş ise, tümü bilim üzeredir, aksi bile düşünülemez.
- Yaşam sınırında olan prematürelerin karaciğer olgun, böbrek immatür olması beklenmez, tümü birbirine yakındır ama tolere kapasitesi farklı olabilir.
35. **Bilim ile uğraşan, hekimlerin başka bir bakışı olamayacağı, yaşam boyunca, hakikati, gerçeği bu yapıda irdeleneceği bilinmelidir.** Bilim bireylerin bu açıdan tam inanma ve güvenme içinde olmayı gerekli kılar. Başka bir boyut olamaz.
- Sağlık elemanları bazı plasebo yaklaşımları ile sosyal destek yaklaşımına olumlu bakabilirler, ama bunun tıp biliminin tedavi boyutu anlamında ele alamazlar, bunlar sadece destekçi olabilir.
36. **Bilim fantezisi, birçok anlamsız, bilim dışı olan, sosyal yapıda ve uydurulanlar içinde olabilir ama sonuç, kesin bilimin öngörüsündedir.** Bilim yalanlayanları bir süre sonra tersine boyutlarla hatalı oldukları ortaya çıkar ama onlar sihir ile bu olduğunu söylerler.
- Emzirme ve cilt teması, okşamamanın Yaşam sınırında olan prematürelere oksijenlenmeyi düzelttiği veriler ile gözlenebilir, bunların endojen endokrin (Dopamin, endomorfın, serotonin ve oksitosin salınımı gibi) ve sinirsel etkileşimin tıp biliminde yeri vardır.
37. **Bilgiyi bilimsel olan kişi algılayabilir, diğeri için fantezi, büyü ve hikâye zinciri içinde çekilerek değerlendirilir.** Zararlı, faydalı gibi kavramlar ile normal, hasta yaklaşımları da hekimlik değil, bu konuda algı içinde olmayanların sözüdür. İlaçların tümü zehirdir, onu ilaç yapan Tıp Biliminin insana göre uyarlanması ise, ikilem yaratandan hekimliği tartışmaya açık olur. Bu açıdan hastanın verisini hastanın hekimi dışındaki kişiler yorumlamalıdır.
- Aile tıbbi literatürü algılamadığı için, sağlık elemanlarının konuşmalarını bir büyü gibi dua gibi algılayabilirler, bunlar gerçek anlamda insan çalışarak sınıfını geçer, dua çalışmadır, çalışmaya niyettir, yaklaşımları konuşmalar bir eylem yapmak içindir, bir bakıma duadır.
38. **Hekimler, öncelikle bilimdeki gelişmeleri dikkate alarak, bilmediklerini kabul etmeli ve buna göre öğrenerek, eğitim almalı ve hastalarına bilimi uygulayarak beceri kazanmalıdırlar.** Bilim özellikle hekimlerin, hasta verilerini okuyan, bilgilerini güncelleyen, saflaştıran ve insanlık üzere ve etik ilkeler ile uygulayan, insan olmayı gerekli kılar. Bunu yapmayan, eğitimine ters düşmüş ve bir bakıma sapıklık içinde olduğu söylenebilir.
- Bir insanın her konuda bilgili olması beklenmez, ancak tıkandığı durumlarda, danışmanlık alması, sorguları sorması önemlidir, ki ilk aşamada sorunu sorgu haline dönüştürmek gereklidir.
39. **Bilim her yerde, yaratılışa uygun yapılanır, ancak her olguda görüntüsü farklı boyutta oluşur, bu açıdan tüm bilimlerden yararlanılark yaklaşım yapılmalı, tümü bir boyutta bütünüleşecektir.** Bilim her boyutta vardır ve algılanması ile onun anlamamızı sağlar, bazı bilim dışına sapmak ile tam tersi, anlaşılamaz olacaktır.
- Her insanın su ihtiyacı vardır ama bu yaratılış fizyolojisine göre değişir, Yaşam sınırında olan prematürelerin en yüksek oranda sıvı almaları gerekir, buna karşın alabilme kapasitesi çok sınırlıdır, damardan verilir.
40. **Gece ve gündüz gibi, olumlu ve olumsuzlar bir bütün olarak tanımlar, hekim tüm bu verileri bilim ile açıklamalı, hastaya uvarlamalıdır.** Bilimi idrak eden, verilere göre izlemde tümünden gerekirse değişiklik yapabilir, buna göre gözetim altında tutar ve eğitim

giderek artan bir şekilde, hastaya yoğunlaşarak elde edilebilir, yaklaşımlar bilim üzere, insanlık ile ve etik ilkelerde olmalıdır. Bu şekilde ancak iyiliğe ulaşmak olasıdır.

- Aynı olguda, gece ve gündüz olduğu gibi, yaşamdaki birçok durumda fizyolojik adaptasyonu farklılıklar gösterebilir, bunlara dikkat gereklidir.
41. **Bilim soyut değil, somut veriler üzeredir.** Bir konuda düşünceler ile veriler farklı olabilir, değiştirilecek olan düşüncelerdir, verile somut ve kesindir.
- Bir olguda iyilik veya kötülük tanımlaması için somut veriler belirtilmelidir. Genel durumu orta demenin içi doldurulmalıdır.
42. **Bilim, yaratılışa uygun, doğanın yasalarıdır, ancak her durum ve oluşumlarda buna göre etkileşim içindedir. Hekim her zaman Tıp bilimi üzere olmalıdır.** Bilim adı altında, bilim hayali ve fantezi ile yaklaşım olamayacağı algısı belirgindir. Plasebo yaklaşımlarının etkisi olabilir ama tedavi boyutu olamaz. Alternatifler de tıp biliminde seçenek olarak olur, bilim dışı alternatif olamaz.
- Yaşam sınırında olan prematürelere yaratılışı, metabolizma, fizyoloji ve fizyopatolojisi yapısı irdelenerek ona göre medikal yaklaşım yapılır, sadece bir veri yeterli kabul edilemez.
43. **Hekim bir bakıma bilimin sözcüsüdür, uygulayıcısıdır, bilim dışından insanı kurtarandır.** Bilimin sözcüsü, uygulayıcısı ve izleyicisi olan hekim, yaşamı da bunun üzerine kuruludur.
- Hekim bir bebeğe baktığı zaman, onun güzel ve şirin olmasına değil, birçok fiziksel özelliklerinin normal çalışıp çalışmadığına bakar.
44. **Bilim yaratılışa öğretilen değil, bizim öğreneceğimiz bir boyuttur, bunun bariz örneği de hastalarımızdır.** Bilim bize farkındalık ve değişim sağlayarak, her olgunun yaratılışına göre yaklaşım yapmayı öğörmektedir. Bilen değil, bildiğini uygulayan olmalı, devamlı öğrenme ve gelişme temelinde olmalıdır.
- Bir ilaç etkileşim mekanizması olarak çok uygun gelebilir, ama ters etki alınırsa, kitapta yazan genel anlamda doğrudur ama hasta için değildir.
45. **Bir kişi eğer verileri bilimsel olarak kabul ediyorsa, davranışlarının da bilim üzere olması gerekir.** Bilim inanarak, güvenererek bilgi talep etme, öğrendiklerini uygulama, beceri kazanma, en önemlisi sevgi ve insanlık temelinde olmayı öğrenme ve geliştirmedir. Bu sözel ve sınav ile değil, olgular, hastalar ve sorunlara göre yaklaşımda, bilim üzere olduğunun kanıtı ve tutumu olarak gözlenmesi ve yapılması ile olasıdır. Sözel ve teorik kalması bir anlamı ve faydası da olmayacaktır. Kalpler öncelikle arınmalı, sevgi ile dolu olmalıdır, yoksa büyük zulüm nedeniyle azap göreceklerdir.
- Yenidoğan bir bebekte ateşinin olması sıklıkla yeterli sıvı almaması, beslenmemeden olabilir ama bu peşin algı doğru değil, mutlaka en kötü durum için gerekenler yapılmalıdır, izlem, beslenme ile durum daha net anlaşılacaktır.
46. **Her bir veri, bilimin şahididir, bu açıdan her olgudan elde edilenler bir bilimin kanıtıdır, buna göre yorumlanmalıdır.** Bilim dışı olan bir kişi, kısa bir süre bilim üzere gibi görünebilir, aldanmamak gerekir. Yalan söyleyen arada doğru söylese bile, hangisi doğru ve yalan fark edilemez, veriler mutlaka devamlı bilim üzere olmalıdır.
- Özellikle Yaşam sınırında olan prematürelere elde edilen bir veri, tüm bebeğin yaratılışına göre irdelenmeli, bilimsel dayanak ve gerekçeleri ile ortaya konmalıdır.
47. **Karanlıkta bir fenerin ışığı gerçek sanılabilir ama güneş doğunca doğru olan anlaşılır, aynı durum verilerin analizinde de oluşabilir.** Bilimi tam algılamayanlar, bir veri ile yaratılışı ve olgu temelinde onun kanıtı-dayalı boyutunu irdelenmeden, sanki aydınlığa ulaşmış, kavramış ve algılamış gibi davranır, izlem boyutunu dışarlarsa, bir lambayı aydınlatma olarak gören, hakikati tam algılamayan, tahrif edenlerden olurlar Sonuçta oluşturdukları zarardan da kendileri sorumlu olurlar. Başkaları da eğer uyarımaz, zararın önüne geçmez ise onlarda suçlu durumuna düşecektir.

- Apandisit patladığı zaman karı ağrısı geçebilir, ancak hekim bu durumda daha da acil ameliyat planlaması yapmalıdır. Yaşam sınırında olan prematürelde akciğerin grafi olarak normal görünmesi ile ventilasyon/perfüzyon bozukluğu ile bağlantı olmayabilir.
48. **Bir hekim bilim üzere ise, onu bilimden saptıracak, yalanlaştıracak bir boyut olamaz.** Bazı konular, çok nadir ve rastlanılmamış olabilir, hekimler anomali yanında mucize gibi iyileşmelerin de bilim içinde olduğunu algısında, bilincindedirler.
- Yaşam sınırında olan prematürelerin genel durumları bozuk, çoklu organ yetmezliği olduğu fark edilince, genel durumu iyi denilmez, bu ümit verme gerekçesi değildir.
49. **Öncelikle kanıt, bilimsel ve olmuş olay, bulgu olmalıdır, yorum serbest olmalı, ancak bilim ötesi, hayal ve fantezi şeklinde olmamalıdır.** Ne kadar uğraşılırsa uğraşılırsın, yerçekimi etkisini gösterecektir. Bir ilaçta etkisini ortaya koyacaktır, farklı şekilde olsa bile, bu açıdan yalanlama, görmeme değil, bireysel farklılıklar beklenmelidir.
- Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitelerinde, tüm sağlık elemanlarının, Neonatoloji Uzmanının da bebeğin başında olması ve tıbbi yaklaşımlarda bulunması, en büyük güven ve dayanak olmalıdır, sözel sözlerden daha etkindir.
50. **Her hastalığın bir bilimsel davanağı ve bilimsel gerekçesi vardır, bunlar yalanlanamamıştır.** Her olgu ve durumun kendine özgü bir boyutu vardır ve bunlar bilimsel olarak irdelenmelidir. Bu yapılmazsa büyük yanılğı içinde olunur.
- Yaşam sınırında olan prematürelerin oksijenlenmesi için, sadece solunan havanın oksijeninin artırılması veya basıncın (PIP) artırılması yeterli olmamaktadır, bu açıdan bilimsel diğer parametrelerde, PEEP, Komplians, dolaşım ve hemoglobin durumu da örneğin irdelenmelidir.
51. **Veri ve bilimi yalanlayan, saptıranların sonu felaket olacaktır, ancak hastaların durumu, ekibin çabası ile zarar oluşması engellenmelidir.** Bilim yalancı olanları, mutlaka bir zaman sürecinde yalancı olduklarını ortaya koyar. Bu açıdan yalan söyleyen gerekçede daha fazla yalan söyleyerek, battıkça batacaktır.
- Bir hekim Yaşam sınırında olan prematürenin hemoglobini 6g/dL iken, kan vermeyi 12 saat sonra yapmaya başlaması, doğrudan suç niteliğindedir.
52. **Veri bilimsel kanıt olduğunda, açık ve net, somut veri yalanlanamaz boyuttur.** Bilim veri üzere olayı somutlaştırır, bu açıdan reddi, bilimsel rettir.
- Bazı veriler, alınan yere göre farklılıklar gösterir, dolaşımı olmayan bir koldan alınan kan gazının sistematik kan gazı neticesini vermeyeceği belirgindir.
53. **Veri, bilimsel bir kanıttır, bu şartlara ve duruma göre, hastada vansıması vardır, bunları yalan saymak, doğaya, varıtılışı yalan olarak nitelendirmektir.** Bilim veri ile kendi boyutunu gerçeklik olarak ortaya çıkar. Kanıtı kabul etmemek, bir doğruyu yalan olarak irdelemektir.
- Yoğun Bakımda her boyut not alınmalıdır, veri kayıtları kesin olmalı, hiçbir kişi bunun üzerinde oynamaya yetkisi olamaz ama yorumlar, bilimsel dayanak ve gerekçeler farklı olabilir. Bilim dışı yorum yapan, Yoğun Bakım Servislerinde çalışamazlar.
54. **Bilimi yalanlayan bir hekim, ancak evrak memuru olabilir.** Bilim, yalanlayan bir hekim düşünülemez, bunlar suç işlemesini önlemek için hekimlik yapmamaları gerekir.
- Yaşam sınırında olan prematürelerin oksijenlenmesini algılayamayan, sadece ventilatör durumuna bakarak, oksijen saturasyon parametrelerini tek düze algılaması, hemoglobinin ise 6g/dL olması ile olaya vakıf olmadıkları için yenidoğan yoğun bakımında çalışmamalıdır.
55. **Sözler bir alimde, bilim üzere olur, hekim bilim dışı konuşmaz, konuşmasına bilmiyorum demesi, bilim konusunda tereddütlü olduğundandır.** Bilim çalışan, yaratılışı kavramaya çalışanın kardeşidir, bilim dışı olanlar aşırı ve azgın olabilirler ama gerçek daima bilimden yana olmalıdır.

- Aileler, Yaşam sınırında olan prematürelere yaşayıp yaşamadığını sorarlar, sağlık personeli bilmiyorum der, ama burada geleceğin bilinmediği, sağlık için tüm uğraşların yapıldığı algısını vermelidirler.
56. **Bilim dışı olanların başvurdukları yaklaşım, toplumu daha fazla etkilemekte, bu açıdan daha yaygın olabilir, bu onların doğur ve gerçek olduğu anlamını elbet taşımaz, bilim ovlama ile değil, demeler ile ortaya konulabilir.** Bilim her olguda olduğu gerçeği ile yaklaşılmalıdır, yaygara koparan değil, gerçeklik üzerinde olan bilim üzeredir.
- Bazı insanlar belirli inanışlar ile, belirli hastanelerde bebeklerinin iyileşeceği algısında olabilirler, ancak Bakanlık tarafından Yenidoğan Yoğun Bakım Sertifikalı olması yeterli ve önemlidir.
57. **Bilim bir bilginin uydurması değil, tüm sistemin bir parçası, birbiri ile bağlantılıdır.** Bilim farklı yorumlayan ola bile, onları aynı sistem içinde birleştirecektir, yeter ki değerlendirmeler bilim üzere olsun.
- Emzirmeyi reddetme, çok önemli bir hastalık durumu kadar, bebeğin karnının doyması gibi bir durum olabilir, bu açıdan gerekirse yoğun bakımda izleme alınabilir, bebeğin diğer verileri ile kesin durum ortaya konulabilir, ama tedbir önemlidir.
58. **Bilim bazı kişilerin tekelinde değildir, her olgunun farklı yapısı içinde vardır, ancak uzman konu üzerinde becerili olanların, danışmanlık ve katkıları önemlidir, ancak temel eğitici, bilim kaynağı hastadır.** Hakikat bilgisini inkâr edenler için, belirli bireylerin büyücü gibi işlev görmesi söz konusu olabilir, ancak bilim sorunda, olayda, hastada gerçekleşir.
- Tıbbi yaklaşımlarda uzmanlık durumuna göre ilaç verilebileceği belirlenir, çünkü bazı klinik durumlarda bilimsel farkındalık gereklidir.
59. **Tıp Bilimi boyutunda, olgu, özellikle yaşam sınırında olan prematürelere hastalar yaratıcılık ve tıp biliminin ortaya çıkışıdır.** Yaratılışı, bireylerin özelliklerini ihmal ederek, genel yaklaşım, olgulara tıbbi yaklaşım, yapanlar, sıkıntıdan kurtulamazlar.
- Yaşam sınırında olan prematürelere yaklaşım, onların yaratışı, fizyolojisi ve özelliklerine göre, bunlara dikkat etmeli, özen göstermelidir.
60. **Her olgu farklı, her boyut birbirinden ayrıcalıklıdır, bilim ise aynı yaratılış vasaları içinde olsa da, sunuluşu farklıdır.** Bilim bizden önce olanlarda da bizde de aynı yapı, aynı sistem içindedir, zaman içinde detaylanması, daha fazla algılanması ile netlik artmıştır.
- Yapılan deneylerde her bir fareye belirli oranda mikrop verilse bile, bir kısmı ölürken, bir kısmının hasta bile olmadığı görülecektir, immün mücadele her birinde ayrıcalıklıdır.
61. **Bilim görme ile değil, akıl ile algılama ile farkındalık yaşanır, göz aldatıcı olabilir.** Güneşin doğuşu ve batışına bakarak, Dünya etrafında döndüğü sanılabilir. Bu açıdan bilim gözü açık değil, gözünü kapatan ama aklını kullanana açık olur.
- Bir yenidoğan bebekte gözde çapaklanma görüldüğünde, buna bağlı oluşabilecek akciğer sorunlarının oluşabileceği akla da gelmelidir, basit çapak ötesinde bir algı, şüphelenme oluşmalıdır.
62. **Bilim, güzel taktim edenin değil, bilimsel olan, yaratıcılık üzere olandır.** Bilim verilerin yaratıcılık, doğa ve bireye göre oluşmasını algılayan kişi üzerinedir, bedensel özelliklere göre değil, aklını kullananın sıfatıdır.
- Hastanın tanısı olarak sepsis koymak değil, hekim bunun için mücadelesine bakılmalıdır, bilimsel hastaya göre tıbbi tedaviyi bir bakıma yaratıcılık olarak yaklaşım yapmalıdır.
63. **Veri kesin, somut ve olduğu gibi sunulmalı, yorum ise hür, bağımsızdır ama bilim dışı yorumlanamaz.** Bilim tüm verilerin gerekçesi ve dayanağıdır. Bunu ters yorumlayanın doğru olarak sonuca varması olanaksızdır.

- Kalp atımının 110 atım dakikada olabilir ama Yaşam sınırında olan prematürelere bu yeterli değil, dolaşımın, oksijenlenmenin tüm hücre, doku sistemlerine ulaşması önemlidir, bu açıdan tek rakam değil, çoklu veri ile analiz edilir, listeye bakarak, yeterli veya yetersiz, norma veya taşıkardı denilmesi yeterli değildir.
64. **Bilimde doğru, çoğulculuk ile değil, verinin bilime dayanması, yaratılışa göre olması ile oluşur.** Bilim verileri, işaretleri yalanlayanlar, toplu olarak doğrunun aksini belirtebilir. Burada veri gerçekler önemlidir, var sayımlar değil.
- Kanıt durumu istatistiksel, kısaca çoğunluk tarafından olumlu netice alınması ile etkinlik ve verimlilik boyutu doğrulanmış olsa bile, Yaşam sınırında olan prematürelere çok farklı sonuçlar alınabilecektir.
65. **Bilim, aldatıcı gelebilir, kanıtlara dayanmak ile doğru yola ulaşılabilir, her olgunun izlemi bu açıdan önemlidir.** Bilim verileri farklı yorumlayanların gerçekte kendilerini aldattığını net ortaya koyar, bu açıdan açık fikirli olmak önemlidir.
- Kanıt derecesi A grubu olsa bile, özellikle Yaşam sınırında olan prematürelere istatistiksel boyutları farklı olabileceği için, her durum yararlı değil, yararlı veya zararlı olabilir şeklinde tanımlanmalıdır.
66. **Bilim gerçek üzeredir, zenginlik bilgi veya iradede değil, hastadaki kanıtlardadır.** Bilim için lüks kaynaklar, gereksiz tetkikler ile tanı konulmaz, gereken, gerektiği şekilde yapılması, izlem, ancak tıp bilimine göre yapılmalıdır.
- Yaşam sınırında olan prematürelere yaşamasının Afrika kökenli olanda daha az olması, bunun Yaşam sınırında olan prematürelere annelerinin gebelik bakımındaki düşüklüktür, sosyal farklılık olmaktadır, yoksa irksal bir ayırım olmaz.
67. **Bilim çeşitli açıdan aynı, benzer işaretleri sunar, tek değil çoklu kaynak ve veri analizi ile gerçek daha net oluşabilir.** Bilim verileri ile ortaya konulur, ancak işaretleri yalanlayan için kavraması olanaksız olur.
- Vücut ısısının yüksek olmaması, sağlıklı anlamda değil, immün sistemin etkin çalışmadığı anlamını da taşıyabilir, bu açıdan tek ateş gibi veri değil, çoklu boyut olarak incelenmeli ve değerlendirilmelidir.
68. **Bilim, özel ve özgün zaman değil, her zaman ve her an, yaratılışın gereği olan, oluşan ve oluşacak bir boyuttur ki bunu yalanlayanın varacağı bir sonuç, yer olamaz.** Bilim günlük yaşamın içindedir, algılamayan için farkında olamaz. Gerçeği, hakikat bilgisini inkâr edenler, bir bakıma, sonsuz geleceklerini yaşamayı yalanlayanlar ve dünya hayatında refaha, imkânlarla kavuşmuş, gelenekleri ile bunu sürdürmek isteyenler, bilimi daha fazla kabul etmezler, bir aykırı, bir mucize boyutu beklerler, "Bu sizin gibi, bizim gibi bir beşerden başka değil, farklı yapısı yok, sizin yediğinizden yiyor ve sizin içtiğinizden içiyor" demektirler.
- Yaşam sınırında olan prematürelere birisine faydalı olanın, diğerlerine de olacağı düşüncesi, bireyin özel ve özgün olma boyutu dikkate alınmadığı anlaşılır.
69. **Bilimi hasta üzerinde yorumlarken, sıklıkla duygu ve niyet karıştırılabilir.** Bilimsel değerlendirme, tümünden bilim üzere olmayı, yaratılışa, doğa yasalarına, tıp bilimine balı kalmayı gerekli kılar. Burada bir sapma, bilim dışına itiliş, sapmayı doğurur.
- Empati yapmak ile sempati farklıdır, sempati acıma duygusu vardır, empati kendine yapılmasını istediğini yapmaktır, olgu Yaşam sınırında olan prematüre olsa bile değişmez.
70. **Bilim dışı olanların, azap ve toplumda dışlanması doğaldır.** Bilimin dışında olanın sonucunda, olumsuzluklar başlarına geleceklerdir, korunmamıştır, doğa ona bir bakıma yüz çevirir.
- Bilimde nadir sonuçlar elde edilebilir, bu bilimin bir beklentisidir, her bireyin farklı olduğu, özgün olduğu varsayılmaktadır.

71. **Her veri, bilimin bir kanıtı, delilidir.** Bir hekim, açık ifadesi ile verileri irdelerken, dayandığı kaynaklar olarak, “*Ben Tıp Biliminin belirttiği hususlar üzerine, hastadaki etkileşim üzere bir karara varıyorum ve ben değil yaratılış ve bilim gerekeni yapacaktır, ben sadece bir aracı, bir yardımcı olmayı, insanlık üzere olmayı hedeflemektedirim* demelidir.
- Her bir tıbbi yaklaşımın bir sonucu olur, erken veya geç dönemde gözlenebilir, ancak bu yaklaşımlar bilimsel bir kanıt niteliğindedir.
72. **Bilimde mazeret olmaz, yaratılışa avkırılığın bir gerekçesi olamaz.** Bazı gerekçeler, dayanaklar bilim üzere değilse, bunlar benlik, kişisel ve duygusal özelliklerdir. Bunlar kişisel algılar olduğu için, bu veriler, sübjektif olup, bilimsel kanıtı-dayalı olarak görülmemelidir. Gerçek gibi sunmak ancak yalanın ve veriyi inkâr anlamını taşır.
- Bir tütün demir top gibi düşmemesi, bilimde bir ayrıcalık veya mazeret değil, yine bilimsel havanın etkisidir, bilimde farklılık olmaz, etkileşimde farklılıklar olur.
73. **Bilim üzere, yaratılış üzere olanların olayları yorumlaması daha anlaşılır olacak ve tereddüt ve açmaz içinde olmayacaklar, daha anlaşılır olacaklardır.** Bilim dışı olanların yaratılış konusunda, sonuca varırken, bu için tüm varlık boyunca olacağı algısında olmalıdırlar. Geçici değil, yaratılışın boyutudur. Bu bilim üzere olan için nimet, diğerler için bir zulüm olacaktır.
- Yaşam sınırında olan prematürelerin birçok ilaca etkileşimlerini yorumlamak için uzmanlığın gerekli olduğu belirgindir, bu uzmanlık konu ile ilgili kanılarda olan olması gerekir.
74. **Bilimi belirtenlerin, toplumda dışlanması durumunda, oluşan, gelişen boyut tüm insanların vokluğuna kadar gidebilmektedir.** Bir denizde gemi ancak bilim üzere kullanılabilir, varsayımlar değil, pusula önemlidir, eğer bunlar dikkate edilmez ise, limana ulaşmak olası değildir.
- Topluma göre, sosyal ve kültürel yapıya uygun gelişim olmalıdır, Yaşam sınırında olan prematürelerin bu açıdan yaşaması çok arzu edilen olmadığı, sekelli olmaları nedeniyle istenmediği, eski zamanlarda kalsa bile gözlenen durumlardandır.
75. **Kanıtı-dayalı tıp kavramında da tüm kanıtların aynı yöntemi, bilimin, yaratılışa uygun olduğu açık ve nettir.** Bir kişi sizden yaralanmak isteyebilir, ancak bunun etik ve insanlık boyutunda olması gerekir, aksi ise, benlik ise karşı çıkmak gerekir. Bilim, Adli Tıp yaklaşımı olarak kanıtı dayalı olarak suç veya masum boyutunu ortaya koyabilmektedir. Şüphe sanığın lehine uygulanır.
- Bir çalışmada elde edilen sonuçlar, istatistik veriler olarak irdelenir, olumlu olanların belirgin oranda yüksek olması gerekir, olumsuz sonuçlarda kaçınılmaz olacaktır.
76. **Bilime tapınmak değil, ondan yararlanmak ve kullanmak için gereklidir.** Bilimi tanımlamak değil, doğa yasalarını kullanmak gerekir, uçan uçağın bilimi kullanması ile, yerçekimini dikkate alması ile uçuğu algılanmalıdır. Tersine olan ise zalim denilebilir, çünkü en azından kendisine zararı dokunacaktır.
- Bu ilaç iyi gelecek, kullan yaklaşımı, ancak psikolojik destek için belirtilebilir, gerçek ise, uygulama sonrası belli olacaktır.
77. **Hekimlikte, hastadan alınan veri gerçeği ortaya çıkarır ancak irdeleme bilimsel sistem üzerine olmalıdır.** Bilim olayların işleniş, yapılış, uygulamasına göre değişim gösterir. Değişim ve gelişim, her olguda, her hastada belirgin gözlenmektedir.
- Bir ilacın etkisinin anlaşılması, ancak hastadan alınan verilerin irdelenmesi ile olasıdır.

6) Bilim dışı yorum olamaz, ekonomik gerekçe ileri sürülemez: Bilim dışı olan tek bir olgu olamaz, söylenenler bilim fantezisi ve hayal unsurlarıdır, kişiye göre doğru sanılabilir, ama değildir. Bazı yaklaşımlar bilim denilerek, insanlık dışı yaklaşımı içine katmak çok yanlış yaklaşım boyutudur.

- Hiçbir peygambere mucize verilmemiş ve bu net belirtilmiştir, buna karşın, mitolojik karakter eklenerek, peygamberlerin uçması, yücelmesi, su üstünde yürütmesi gibi boyutlar eklenmiştir.
- Bilim dışı eklemeler ile insanlara kutsallık ve yücelik verilmek istenir, ancak bunun yaratılış ve bilim olarak yeri ve gerçeği yoktur, kutsallık sosyal olgudur.
- Yaşam sınırında olan prematürelere akciğer direncini düşürmek için Sürfaktan verilmesine gereksinimi vardır, bu ilk aşamada verilmeli, ancak eksildikçe de desteklenmelidir, bunu yapmazsanız, akciğer kapanır. İlk verilmesi açma, daha sonrasında verilme gerekçesi ise direnci düşürme ve fizyolojiyi sağlamadır. Faydalı ve gerekli olup olmadığı, bebeğe bakarak, onun verisine göre verilir, bilim onda gerçekleşir. Bu açıdan ekonomik boyut değil, sağlıklı olması önemlidir.
- Ekonomi bilimi ana hatları; a) Etkinlik, b) Verimlilik, c) Bulunabilmesi, d) Yararlı olmasıdır. Eski yaklaşım olarak ucuz olma faktörü geçerli değildir. Ekonomik Bilimini eski tanımlama ile almak bilimsellik değil, ekonomik olmanın yaşam hakkı sağlanması ile insanların sağlıklı olması önemlidir.

1. Doğa, yaratılışın kuralları içindedir, bir ayrıcalık yapmaz, kesin ve net oluşur. Bilim üzere olan hekimler, bireye göre farklılıklar olsa bile, bunların tümünün yaratılış kapsamında olduğu, hiçbir kimse, bir ayrıcalık olarak, olumlu veya olumsuzluk oluşmaz, seyirinde gider. Bir istenmeyen sonuç zalimlik olarak yorumlanamaz, detaylı inceleyerek, teknolojik gelişmelere gerekçe olabilir.

- Hiçbir insan, bilim dışı bir gücü yoktur, sanki varmış gibi görünenler, göz boyamayı, illüzyonistlik yaparlar.

2. Bilim ve bireye yapılan yaklaşım, tıbbi olarak gerçeği ortaya koymasına karşın, bazı vesvese ötesi, bozgunculuk yaparak, bilimi tersine yorumlayanlardan korkun ve onlardan uzak durun. Bilim temelinde bir düzene sokulduktan sonra, tüm verileri bozgunculuk yapacak tersine çeviren kişi, gerçeği görmesi niyeti olmasına karşın, uzak durmalı, cevap bile azınlıklarının arttırıcı olabilecektir.

- Dua bir niyettir, çalışmak dersi geçme duasıdır, eylem geçerlidir. Dua ile yaşayan olmamıştır ve olamaz, sadece sosyal sabır için kullanılan bir öğedir.

3. Bilim üzere olmayan, katkı değil, saptırmada rolü olur. Hekim bir bireye sağlık yaklaşımı yaparken, bilim dışı olan birisinin önerileri ile, dertten başka bir katkıları olmaz, dinleyenler sorun yaşarlar ve zulüm yapmış olurlar.

- Bazı algılar insanı yanıltabilir, Güneşin durumuna bakınca, Dünya Güneş etrafında döndüğü söylenebilir ve her gün buna göre kanıt olduğu sanılabilir.

4. Bilim üzere olan hakikat üzeredir, bilim dışı olan ise fantezi ve haval üzerine olur. Bilim üzere olan kişi, olayı bilimsel çözdükten sonra, dayanaklar ve gerekçeler geniş irdelenmeli ve yaratılışın boyutu konusunda şüphe bile duymamalıdır.

- Bazı gıda katkılarının faydalı olduğu söylenir, bu bireye göre etkileşim sağlar, kanıt olmadan faydadan söz edilemez, olabileceği belirtilebilir, zararlı da olabilir.

5. Bilim dışı olanlar, en azından oluşan boyutlara dikkat etseler de bilim dışılıktan vaz geçseler, ama vaz geçmezler, menfaatleri vardır. Bize bir eşya yerçekimini hatırlatma ötesi, başkasına kızma gerekçesi ile, yaşanan sonuçtan, ders alınmaz, çocuğa bardak taşıtmamalı iken, çocuğu kızılmanın ders almak olmadığı farkına varılmalıdır.

- Bilim, benlik ve menfaate göre değil, yaratılışa göre, doğal boyuta göre oluşur, her olgu, özellikle Yaşam sınırında olan prematüreler bir simgesi, işareti, yansımasıdır.
6. **Bilim detaylı ve geniş iken, bilim dışı olanlar ise belirgindir, çünkü her aşamada, saçmalıkları ortaya çıkar.** Bilimi birbirine karşı gibi gösterip, birbirleri ile ters olduğunun iddiası, gerçeği algılayan bi kişi için imkânsız olduğu açık ve nettir.
    - Bilim dışı yaklaşım yapanlar, mucizelerden söz ederler, ancak mucizelerin olduğuna dair hiçbir kanıt yoktur, sadece destanlar vardır.
  7. **Her olgunun verisi, bir bilimsel kanıttır, buna göre irdelenmelidir, yalanlama zarardan başka bir sonucu olamaz.** Bilimin işaretlerini yalanlayan, verileri olguya göre değil, kendi istediğine göre yorumlayan ve buna göre yaklaşım yapanlar, benlik taslayıp, biliyorum diyerek, olgunun özelliğini dikkate almamak, yaklaşımlarında eziyet ve sorun oluşturduklarının farkında olmadıkları belirgindir.
    - Her olgu bir bilimsel varlıktır, doğal olarak doğa yasaları kapsamındadır.
  8. **Bilim dışı olanlara, verileri açıklaması istenince, kendilerinin yalancı olduğu, carptırıkları açık ve net ortaya çıkacaktır.** Bilim bilerek inkâr edenlere, veriler, onların yanlış değerlendirme yaptıklarını açık olarak ortaya koyar, ama benlik inkâr ve yalanda onları ısrarlı yapar. Öğüt ve uyarı, onların doğru yolda olmadıklarını söylemek için gerekir ama dinlemeyecekleri de dikkate alınmalıdır.
    - Hekimlikte bir sorunun açıklaması bilim üstüne olmalıdır, sepsis tanısının fizyopatolojik yapısı üzerine konulursa en az 12 farklı tablo vardır, buna göre açıklanması gerekir.
  9. **Bilimi bilim dışı avkırı olan fantezilerle destekleyenler bazı seyleri tanrıçılık ile ırdeleyerek kutsallaştırdılar, bilim kutsallık değil, algulama ve yaratılışın farkında olmak ile oluşabilir.** Bilim yaratılış olarak her bireyin eşit olduğu, kimsenin özel bir gücü ve üstünlüğü olmadığını ortaya koyar. Yaratılışlarına göre ancak farklılıklar olabilir, demir ile tüy aynı yerçekiminde, havanın itmesi ile farklı düşerler. Tanrılık, kutsallık gibi bilgili olanların ortaya attıkları, sadece olguya göre bilimi kullananlardır.
    - Bir profesörün tedavide başarılı olması, eğer, bilgi ve beceresi var ise, olabilir, eğer eski bilgi temelinde olup, yenilenmemiş ve tıp bilimini detaylandırmamış ise başarısızlık oranı yüksektir.
  10. **Gerçeği yalanlayıp, istediğinin olmasını isteyenlerin, tarihteki karşılaştıklarına bakılmalıdır.** Bütün tarihsel hikâyede, insanların bazı gerek detay gerek görmek istemedikleri, daha sonra başlarına bela olmuş, bir süreç geçtikten sonra da pişmanlık fayda sağlamamıştır.
    - Tarihte bazı olguların bilim dışı olması ile açıklanır, Sezar, kurşun bardakta şarap içermiş, o zaman ondaki tablonun kurşun zehirlenmesi ile açıklanmalı, bazı insan üstü algılarına yorumlanmamalıdır.
  11. **Bir hekim eğer insanlık dışı, etik ilkelere uymayan davranışları olursa, kendini yalanlamış olmaktadır.** Her birey kendi düşüncesine göre yaklaşım yapabilir, zarar ve zulüm içinde olmadıkça. Ancak hekimler, tıp bilimi içinde kalarak, etik prensiplerde olmaları zorunluluk taşır.
    - Yaşam sınırında olan prematürelerin sağlık yaklaşımlarında, Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitelerinde çalışmayan bir hekim için, yapılanların bir anlamı yoktur, bebeğin sağlıklı olmasının da verilen ilaçlara bağlanmamaktadır.
  12. **Bilimde mucize olmaz, doğada istatistik dışı boyutlar olumlu ve olumsuzların toplam verisi %5 kadardır ve size oransal rastlamamış olabilir.** Uçan bir insan, uçaktadır, denizde yürüyen ise gemidedir, bu söylevlerin bilimsel açıklamasına bakılmalıdır. Hekimlikte mucize şeklinde sunulan yaklaşımların, bilimsel dayanağı yok ise, düz distile su bile olsa, plasebo verilenlerin, veriliş yolu ve yaklaşımı nedeniyle, endojen oluşturulabilen mutluluk hormonları (serotonin, dopamin, endorfin ve oksitosin gibi) yolu

ile etkili olurlar ki en fazla ağır kesici gibi etkileri olur, iyileştirme konusunda bir bilimsel boyut bilinmemektedir.

- Her Yaşam sınırında olan prematürelerin akciğerde surfaktan yapımı farklıdır, teorik değil, verilere bakarak gerekli olursa verilir, istatistik değil, bireye göre verilir.

13. **Bilen ile bilmeyen bir olmayacağı için, bilime ve uygulamaya hâkim olanın yaklaşımı mucize olarak algılanabilir.** Hayat kurtaracak yenidoğana verilen öpücük, eski zamanlarda ölmüş diye doğumhanedeki bebeği alıp, nefes vermem ile ağlamaya başladı, hemşire siz Hz. İsa gibi mi yapıyorsunuz, demişti. Bunun gibi mucize gibi gelen yaklaşım, bilimsel boyuttadır.
  - Yaşam sınırında olan prematürelerin doğum salonunda canlandırma işlemi ile yaşatılması, bu konuda herhangi bir bilgi ve algısı olmayan için, bir mucize yaratıldı olarak görülebilir.
14. **Bilim dışı olan, yararlı olacağı derken, zararlı olması ve bu boyuttan çıkabilmesi zor olacaktır.** Her ilaç prospektüsünde yazılan şekilde değil, bireye göre yaklaşım yapılmalı, birçok dokuya, hücrelere zararlı olabileceği akla gelmeli ve izlemelidir. Zararda ısrar eden, zalimlikte ısrar etmektedir.
  - Oksijenlenmeyi sağlamak için oksijen konsantrasyonunu arttırmak zararlı olabilir, bu açıdan bilim çoklu mekanizmaya dikkati ve bebeğe göre yaklaşımı gerekli kılar.
15. **Bilim üzere olan, bilim dışı bir fantezi ve yorumları yapmamalı, bu bir bakıma kendini inkâr anlamındadır.** Bir veri irdelemeden, onu yok saymak, bilim üzere olanın işi değildir.
  - Bir konuda bilimsel gerekçe yazarken, ona bazı açıklamalar eklenmesi, tüm yapıyı bozmaktadır. Soğuk su içti ve hastalandı bir geleneksel yapı iken, mikrop/virüs almadan olamaz, soğuk tahrişi yapacak düzeyde su soğuk olamaz, buz olabilir.
16. **Gerçek ortada iken, hayal üzere olunamaz.** Bazı kişiler, gerçek ortada iken, bunu farklı yorumlayabilmektedirler. Rulet oynayan kişi, şanssız değil, zaten kazanma şansı olmayan bir işe girmiştir, bunun şans ile alakası yok, istatistik bilimine göre zaten çok nadir bir boyuttur.
  - Kanser tedavisi görüp iyileşen olguların, kendilerini zakkum suyu içerek iyileştğine ancak çocuk aklında olan inanabilir.
17. **Bazı insanların verileri yorumlamada, kendi benlik düşünceleri üzerinde olmaları ile, bir türlü gerçeği göremezler.** Peşin hüküm ve kalıp içinde olanların, hekimlik mesleğinde her insanın ayrı ve özel, özgün olması ile yaklaşımlarda hastaya özgün olmasını kaçırmamalıdır. Kalıptan çıkamayan hiçbir zaman hastaya yaklaşım yapmamalıdır.
  - Bir salgında her devlet kendi başarısını övmek için, buna göre verilerde düzenleme yapar, politika ile bilim çatışması sıklıkla gözlenir.
18. **Bilimi hakkiyle taktir edemeyen, onu fantezi ve mucize olarak karıştırırlar ile bir vere varmak olası değildir, baştan terk edilmelidir.** Bilim ancak bilim üzere olanlarda anlaşılır olmaktadır ve bunun hasta üzerinde uygulanması ise, bireye özgü yaklaşım yapılır
  - Yaşam sınırında olan prematürelerin önlenmesi ve sağlıklı doğmaları, gebeliğin dikkatli ve özenli takibi ve Perinatoloji uzmanlığının ekip olarak takibi önemlidir, yoksa hastanın tedavi gördüğü merkezin bir anlamı olamaz.
19. **Tarihte birden bazı kavimler nasıl yok oldu sorgularında bulaşıcı hastalıklar ana neden olmaktadır, bunun önlenmesi de bilim dışı yaklaşımların sonucu yayılmasıdır.** Bilim, tersine davrananlara gerekenler oluşur. Veba salgınında şeytan olarak kabul edilen kedilerin öldürülmesi, farelerin artması ve fare üzerinde taşınan pire ve diğer taşıyıcılar ile çok yaygınlaşmıştır.
  - Tarihte salgınlarla mücadele metotlarının tam yanlış yapıldığı, izolasyon yapılmaması ile giderek yayıldığı örnekleri vardır.

20. **Bilim, bilim dışı uygulamalar ve sapmalar yapılırsa, muhakkak bir bela olarak karşımıza çıkar, yaratılışa uygun yaklaşım esastır.** Bilim öğretici ve kavramamızı sağlayan ise, mutlaka uyulmalı, tersi sorunlara sorun açacaktır.
- Bir hastalıkta bulaşmanın önlenmesine gidilmez ise, salgınlar kaçınılmaz olacaktır, dezenfektan olmayan şeyler ile silinme ve yıkanma, bulaşmayı arttırabilir.
21. **Bilimden yüz çeviren, çoğunlukla yaratılışa izlediklerini bir bilim dışı, cin ve periler ile açıklamaya çalışırlar, bilgisizliklerinin açığa vurmasını yaşarlar.** Bilim her bir yaratılışın bir açıklamasını yapar, ancak bu konuda eğitim almış, uzmanlaşmış ve bilim üzere olanlar bunu algılayabilir. Diğerleri ise bilim fantezilerine başvururlar.
- Bazı olgular inançta söylenir, ama temel Kuran dahil irdelemede bilim dışı değilken, mitolojik dayanaklı hikâyeler ile inanca karıştırılırlar.
22. **Bilim dışı olanlar, savlarını desteklemek için, bazı algılar temelinde yaklaşırlar, temellerinin ise hayal unsuru olduğu açık ve nettir.** Bilim dışı olanlar, sanki bilim gibi, bazı algıları bilim gibi göstererek, ayrımcılığı ortaya koyarlar. İnançlara bağlarlar ve geleceğin güzelliklerin kendilerinin olacağı iddiasındadırlar, ancak, uygulama ve yaklaşımları, sadece kendi benlik ve menfaati açısından geçerli olacaktır. Zarar ve zulüm içinde olurlar ama bunu hizmet için yaptığı iddiasında olurlar.
- Bilimsel yöntemler ile elde edilen ve uygulamalar ile doğrulanan, geçerli olan iken, bunun aksini belirtmek, ancak hayal ve rüyalarda olasıdır.

7) **Yalan, doğru ve gerçek olmayan, uydurma, asılsız, bazıları için, aldatmak amacıyla gerçeğe aykırı belirtilenlerdir. Yanlış, bir gerçeğe, bir ilkeye, bir kurala uymama durumu, aykırı olanı doğru gibi kabul etmektir.**

Hekim bir insan olarak, bazı verileri yanlış değerlendirebilir, ancak yalan suç kapsamındadır. Yanlışın, önüne geçmek için, bilimsel gerekçe ve dayanakları yazılı sunmalı, Yoğun Bakım sağlık elemanlarında zarar olmadığı yönünde uygunluk boyutu, bir bakıma onayı almalıdır. Verilerin elde edilmesine göre süreç değerlendirilmeli, yanlış düzeltilmelidir. Yalan bilerek, aldatan kendisi olsa bile yanlışlıklarını tekrar etmektir, bu açıdan suç kapsamındadır. Yoğun Bakımlarda ekip olması, (hekim tıbbi bilim oluşturan, hemşire tıbbi bakım yapan, eczacı ise tıbbi tedavi ilaçların uygunluğunu kontrol eden olarak) ortak eşgüdüm olarak birleşmeyen sorumluluğu bu açıdan yanlışın önüne geçebilmektedir.

- Bilimin öncüsü, bilim dışı olanlar ile oluştuğunun farkına varmalıdır. Bilim kurgular şeklinde başlayan düşünceler ancak bilim ile çözüme ulaşabilmektedir, insanın uçması buna örnek verilebilir.
- Bir hekim Yaşam sınırında olan prematürelerin 800gram üstünde hiç kayıp vermediği, nekrotizan enterokolit dahil, ameliyat boyutunun gelişmediğini, yılda 500 prematüre baktığını belirtiyorsa, bunun bilimsel temeli irdelenmelidir.
- Her olgu, bir bakıma kalıp bilgilerini yıkabilecek veri ve güce sahip olduğu algılanmalıdır.
- Karar vermek zor olabilir, bilimsel gerçek dışı olanı tanımlamak kolaydır ve bundan uzaklaşmak da bir öncü, yol gösterici olabilir
- Kuran'da 44 ayette Tanrı yoktur, 7 Ayette de ilah yoktur denilmekte, tanrıçılık kavramı dışlanmaktadır, bir obje olarak değil, yerçekimi gibi yaratılışın bizi de içine aldığı sevgi şeklinde (God is Love: İncil 1 John 4/7-21; *Beloved, let us love one another, for love is from God, and whoever loves has been born of God and knows God. Anyone who does not love does not know God, because God is love.*), bizleri de kapsadığı, içine aldığı algılanmalıdır, bu şekilde bilim ile inanış, epik hikâyelerde olduğu gibi insanlaştırılarak veya fizik güçler şeklinde koparılmamalıdır.

- (<https://kuran-bilimsel-hatalar.weebly.com>) Bilim dışı olmanın dayanakları inanç boyutuna dayandırılmakta, sonuçta bilim dışına inanmama bir bakıma dinden çıkma olarak algılayarak insanları büyü, fal ve fantezilere dayandırmaya çalışmaktadırlar. Metinler düşünce boyutu ile ele alınmalı, ilkokul çocuk gibi kelimelerin yorumlanması doğru ve geçerli olamaz. İnanış kitapları bir felsefe ve bir tanımlama iken, belirtilen itirazlara bakıldığında abartı ve saptırma görülmektedir.

Kuran'da şöyle ki; **1)** 18/83-86: Güneşin doğduğu ve Battığı yer denilirken, burada doğu ve batı tanımlanmaktadır, bilim dışı değildir, **2)** 22/65: göğün yeryüzünde kubbe olarak Dünya üzerine düşmemesi olayı, bir açıklamadır ki, bilime aksi değildir, **3)** 51/49: Her şeyden iki eş yaratık kavramında, cinsiyet olmayan olduğu, ancak şeker molekülüne bile bakınca "L" ile "D" formuna bakınca, birisi zehir, diğeri yediğimiz şeker olup, burada olayları cinsel açıklama net geçerli olamaz, **4)** 41/12: yaratılışın iki evre, 7 basamak şeklinde yorumlanması bir süreci göstermektedir, zaman süreci bir gerçeklik değil bir sembol olarak alınmalıdır, **5)** 67/5: göğün kandillerle donatılması, yıldızların kastedildiği belirgindir. **6)** 37/6-9: göğün zinetlerle donatılması da yıldızları e gezegenleri kastedildiği anlaşılmaktadır. **7)** 13/13: melek kavramının, yet kavramının doğal yasalar olarak tanımlandığı, aynı zamanda oluşumun çeşitli mekanizması olduğu vurgusu ile bunların incelenmesi gerektiği anlaşılıyor, yoksa doğa güçleri yapıyor yargısı basit bir çocuk bakışı olabilir. **8)** 7/80-84: Eşcinselliğin sosyal açıdan bir haddin aşıldığı vurgusu yapılmaktadır ki, bunun bilim dışı kabul edilmeyeceği belirgindir. **9)** 36/37-40: Güneş ve ayın kendi etrafında bir yörüngesinden ve gece ile gündüzün belirtilmesi ile daha önce Dünya'nın etrafında yorumlanırken, gerçekte bu şekilde ifade olmadığı için, bu kavram daha sonra düzeltilmiştir, belirtilen kavram değişmiştir. **10)** 53/45-46: insanın yaratılışını sperme bağlaması, 86/5-7: bu suyun bel ile kaburga kemikleri arasından çıktığının ifadesi ile anatomik olarak ele alınmamalı, bir algı olarak bakılması gerekir. **11)** 21/30: Yeryüzünde yer ve gök bütün iken kavramında, ayın yapısına da bakılınca, atmosferik yapı olmadığı, dünya gelişiminin farklı olduğu algısı ele alınmalıdır, yoksa yanlış ifade değildir. **12)** 19/27-30: Tarihsel olarak İsa Peygamberin yaşadığına dair kesin kanıt yoktur ve birçok belirtilenler destan niteliğindedir, aynı durum Muhammet Peygamber içinde geçerlidir, yazılanların zaten 250 yıl sonra yazılması da verilerin algısal olduğu, kanıt olmadığı açıktır. Kardeş tanımı, o dönemde sık kullanılan bir olgudur. **13)** 5/69: imla yanlışlığı olduğu belirtilmektedir, şiirlerde de farklı algılar yapılmaktadır, Kuran bir nesir değildir. **14)** 2/258: Tanrının yaratan olarak tanımlanıyorsa, insanlarında yaratıcı olarak tersine çevirmesi vurgulanıyor, bu durum, bireylerin doğa olaylarını kendilerine göre yorumladığı, gerçeği ise değiştiremedikleri vurgulanmaktadır. **15)** 79/27-31: Yerin mi, göğün mü daha önce yaratıldığı şeklinde vurgu yok iken var gibi belirtilmektedir. **16)** 16/101 ve 41/12: yaratılıştaki söylenen zaman süreci, insanın zaman süreci olarak algılanmamalıdır. **17)** 65/4: Evlenmenin ancak olgunlaşmış kişi ile olabileceği, boşanmada da gebe olasılığı nedeniyle bir süreç beklenilmesi belirtilirken, tam tersinin söylenmesi, uygulamalarda Kuran dışı olduğu belirgin iken, bundan söz edilmesi de anlaşılmalıdır. **18)** 33/50: savaşta esir alınanların sadece öğüt vererek serbest bırakıldığı (Suriye'de 100bin esir) bilinirken, farklı yorumlanma görülmektedir. Esirler ganimet olarak yorumlamak fazla uç bir yorumdur. **19)** 2/29: Atmosfer 7 kat denilirken, bunun 5 katlı olduğu belirtilerek bilim dışı olduğu ifadesi, kabul edilebilir olamaz. **17/41:** Her şeyin Allah'ı tespih ederlerin anlamı, hepsinin yaratılış gereği, aynı doğal yasalar içinde olduğu algılanmalıdır. **20)** 17/33:haklı sebep olmadıkça cana kıymayın denilmekte, ayrıca dava hakkının da ailede olduğu belirtilmekte, dolayısıyla öldürme yasaklanmaktadır, sosyal hukuk yapısına uygundur. **21)** 55/19-20 ve 25/53: Denizlerde akım nedeniyle suyun karışmadığı, uzun sürecinde oluştuğu bilimsel olup, bilim dışı denilemez. **22)** 4/156-157: Yahudilerin İsa Peygambere Mesih demeyecekleri vurgusu vardır, ancak bunun bilimsel yanlış olduğu iddiası bile anlaşılır değildir. **23)** 16/36: Kızıldere'ye Peygamber gelmediği yargısı kabul edilemez, burada yazılı kitap gelmediği şeklinde ifade ile daha doğru olacaktır. **24)** 7/179:duymayan, görmeyen, algılamayan kişi sıfatını belirtirken, göremeyen gibi yaklaşım, onun gözlerinin görmediği anlamı çıkarılamaz. **22/46:** Düşünme beyinde kalpte değildir yaklaşımı da gönül, duygu olarak olduğu belirgindir. **25)** 78/31-34: Yapılan bir tercüme ile Kuran bilim dışı denilmektedir, burada tenkit tercüme yapan olmalıdır. **24)** 4/34: İnsanlarda erkeğin koruyucu olduğu vurgusu ile insanların kimisini üstün kıldık sözünün erkeğin üstün olduğu belirtiliyor bir kavram kargaşasıdır. Kadının dövülmesine onay verdiği bile söz konusu edilemez, ayrıca belirtilenlerin 250 yıl sonra var gibi algılanarak yapıldığı da bilinmektedir. **25)** 5/38-39: hırısın elini kesilmesi Peygamber zamanında uygulanmadığı, bu yaklaşımın *eylemi kesin* anlamında ele alındığı görülmektedir. **26)** 82/2: yıldızların saçılmasındaki kullanılan fiilin, basit anlamda olmadığı belirgindir. **27)** 2/117: "ol" denilmesi ile oluşması, burada bir atom ve enerji oluşumun yaratılması olarak algılanmalıdır, yoksa bir anda yaratılma değil, oluşumun sürecinden söz edilmektedir. **28)** 41/10: dağların yaratılışı bir bilimsel, jeolojik doğrudur, bilim dışı değildir. **29)** 33/50: mehir evlilikte boşanma durumunda kadının mali haklarının peşin verilmesi, evlilik sözleşmesi kavramında da vardır, bu sözleşmede, ek kazanç olmadan da evlilik olabilmektedir, bunların hukuksuz olduğu belirtilemez ve

sadece peygambere öz olamaz. **30)** 23/5-6: ırzların korunması kavramı, tüm evliliğin hukuk içinde olduğu ve kölelik olmadığı için, bu bir sosyal kavramdır, bazı ülkelerdeki yanlış ve İslam dışı yaklaşımlara dayanarak Kuran örnek verilemez. **31)** 27/88: dağlar sabit görürsün, hareketlidir sözü, jeolojik açıdan bilimseldir. **32)** 50/38: 6 günde yaratıldı kavramı, zaman bizim kavramımız olarak yorumlanamaz, algı hatası vardır. **33)** 50/38: yaratılışın süreci bizim zaman algımız olmadığı belirgindir, bunları bizim zamana göre yorumlanamaz. **34)** 9/30, 42/10, 1/5: Kuran hitap olarak, doğrudan, dolaylı ve üçüncü ağızdan belirtmesi, onun bilim dışı olduğu kanısını vermez. **35)** 24/2: zinada da dayak atma değil, sosyal bir izolasyon şeklinde uygulandığı görülmektedir, bunun eylemi yapanın sosyal izolasyonu yapılmasıdır. **36)** 2/282: yazılı anlaşmalarda öngörülen aklı ermeyen, zayıf, yazdıramıyorsa, bu durumda bir değil iki kişi olmalıdır denilmektedir, burada cinsler bir vurgudur, örnektir. Mirasta da mirası oluşturan hakkı 2 diğerinin birdir, bu erkek veya kadın olarak uygulamada olmadığı görülmektedir. **37)** 9/29, ve 9/5: Kuran'da 2/256 Ayetinde dinde zorlama yoktur denilirken, diğer ayetlerde öldürün ifadesi tutarsız olarak yorumlanmaktadır, mücadele etmek/cihat, savaş olarak yorumlanmasından kaynaklanmaktadır. Tarihte esirlerin öldürüldüğü görülmemiş, sadece terör estiren, adam öldürenlere yapılmıştır. Peygamber hiçbir zaman helal ve haram belirlemediği, tanımladığı ancak 250-400 yıl sonra iddia edilmiştir.

Anlaşılabileceği gibi, temel olan, bazı kişilerin kendi kültürel ve bilinç yapısına ve ülkelere göre uyarlayarak, bir bakıma anlamda sapmaya neden olarak, Kuran bilim dışı olarak addedilmektedir. Kuran apaçık bir kitap denilince, bunun ilkökul düzeyinde olacağı algısı bir yanılgıdır, düşünen için geçerlidir. Bunun anlamı, bilim dışı inanma, bir fantezi ve mucizeler inanmayı getirir, bilimden uzaklaştırma yapılmaktadır. Peygamberin uçmayacağı net Kuran vurgusu iken, Miraç kavramı içinde belirtilenler, epik hikâyeler ile birleştirilmesi, hoca, molla, papaz gibi bir aracıya gereksinim oluşturma amaçlıdır. Kuran bir bilim kitabı değil ama bilime ters düşen denilenlerin, algı hatasından kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Bazı yorumcular Kuran ayetlerinin düştüğünü belirterek, kendi düşüncelerini, vahiy adı altında daha sonra söylenenleri yerleştirmeye çalıştıkları da gözlenmektedir.

Bilim dışı olarak inançları ve peşin sorgusuz kabulü öngörenlerin, epik destan ve masalları gerçek üzerine çıkararak, sizleri kalıba sokmak istedikleri için yapıldığı, bilinmelidir. Kendileri de hasta olduklarında bilimsel yaklaşıma inandıkları da sıklıkla izlenen bir durumdur.

1. **Hakikati inkâr eden, bilim dışı olanların, hekimlik ile ilintisi olamaz.** Bilim tüm insanları, tüm yapıları içine alan, yaratılışın birlikteliğidir ve aykırılık söz konusu bile olamaz.
  - Hekim etik ilkeler açısından da tüm sağlığı ilmi metotlar ve bilim ile irdeler ki bunu yapmayan kişi zaten hekimlik işlevini yapmıyor demektir.
2. **Bilim insanı bilim dışına bir fantezi, büyü ve buna benzer yaklaşımlar ile ivileşme olamayacağı algısında olmalıdır.** Hekim bu bilim dışı yaklaşımları ile diplomasını, hekimliğini dışlamış olmaktadır. Tıp Bilimi dışında olanın hekimliği tartışmalı değil, diplomalı ama hekim değildir, olamaz.
  - Yaşam sınırında olan prematürel de olumlu cevap alınmasını istemek, bir ümit olarak arzu etmek, bir fantezi değil, hekimlik mesleğinin etik ilkesindedir, bunun için bilime başvurmak kaçınılmazdır.
3. **Hekim bilim üzere, kesinlikle bilim fantezisi dışında, bilim dışından kaçınmalı, yaratılışın dışında bir durumun olmayacağını, emin ve güvenle olmalıdır.** Bilim her an ve her zaman olduğu, bunun dışında olamayacağı, kabul göremeyeceği açık ve nettir.
  - Hiçbir inanç, Kuran açık ifadesi ile temelde mucizeye inanılmamasını belirtirken, inançlar ise güç kazanmak için, büyü, hayal ve fanteziler üzerine kurulmaktadır.
4. **Bazı kimseler bilim üzere açıklamalarda bulunsalar bile, diğerleri çeşitli gerekçeler ile buna karşı çıkarlar, karşı çıktıkları husuların bilim ile alakası da olmadığı görülmektedir.** Bilim bunu tanımlayan ve ileten kadar, bilim dışı olanlarında tam tersi yaklaşım içinde olacağı da gözlenmektedir. Bilim dışı olanlar etkin ikna ve beyin yıkama

işlemlerini kullanarak etkinlik kurmak isterler, çünkü bilim ile yaklaşım yapmaları onların geçersizliğini net ortaya koyacaktır.

- Sosyal ve kültürel inanışlar, yönetimin kamu ve toplum vicdanına uygun olması için, toplumsal değerleri bilim adı altında bilim fantezisi şekline dönüştürürler.
5. **Bilim dışı olan, diplomalı kişiler, kendilerini uçuruma sürüklerken, sizleri de çekmesinden sakını ve sen onların vekili değil, sadece bilgilendiren, uvarı vapan bir hekim olabilirsin, suç olursa da ihbar etmen hukuksal bir görevdir.** Bilim temelde algılayan ve farkında olan insanlar ise, bundan yararlanmaları gerekir, kendi nefsi değil, akıl, düşünce ile varlığı ve bilimli olarak sonucu algılamalıdır. Yanılan, sapan bizim için sorumluluğumuzda değildir.
    - Hekimler sadece bilgilendirme yaparak, rıza hastaya aittir ama, yaşam hakkı ve Yaşam sınırında olan prematürelerin bu hakkının korunma ve gözetilmesi önemlidir ve olumsuz durumda bile savcılığa başvurulması bir hukuksal görev olarak verilmiştir.
  6. **Bazı kişiler hekim olur, uzmanlaşırlar ama bilim üzere değil, bilim dışı olmaktadır ki, bunlara yazık olduğu belirgindir.** Bir kişi diploma almış olabilir ama eğitimi kullanmaz, olgu ve durum temelinde uygulamaya koymaz ise, danışmanlık ve üstün fikir verme boyutunda olamaz, kaçırılmış olacaktır.
    - Bir insan yerçekimini sanki kendisini içine almayan olarak algılar ve yaklaşır, aynı durum yaşam sınırında olan Prematürelerin de insan olarak yaratıldığı ve yaşam haklarını bilim dışı farklı algılarına, en azından Neonatoloji de çalıştırılmamalıdır.
  7. **Her kim bilim dışında olursa, onların ateş gibi azap içinde olacağı belirgindir.** Her bir hekim, verileri bilim boyutunda irdelemelidir. Yanılgı, tıp bilimi dışında algılar içinde olursa, olabilir ki hukuksal bir açmazdan çıkamaz. Hekim verilerin hastadan elde edilen kanıtlar yerine, aklındaki kalan uydurmaya çalışanlar, sonuçlardan eğer insanlık boyutu var ise ömür boyu pişmanlık duyabilirler. Yoksa veriyi kötüleşme gerekçesi tutarlar, halbuki önlem ve tedbir almalı ve sorunların hastalığa ve doku sistemlerin işlevsel bozukluğunu önlemelidir.
    - Bulaşıcı hastalığı inkar eden kişi, kendisine bulaşmayacağı algısında olan kişi pişman olacaktır, bu açıdan yaşam sınırında olan Prematürelere bakarken, sağlık elamanından mikrop bulaşması veya ondan alınması bilimsel korunma ile önüne geçilebilir.
  8. **Bilim dışı sözler, doğru olmadığı için, yalan kapsamındadırlar.** Bilim dışı gerekçeleri olanlar, veriler geldikçe, ya Bak nasıl yalanla Allah`a iftira ediyorlar! Bundan daha açık suç olmaz!
    - Yaşam sınırında olan Prematürelerin sorunlarının mikrop kapmış ondan olmuş şeklinde söylemeleri, neden, niçin ve ne şekilde etkilemiş gibi sorguların üstünü kapatmamalıdır, tıp bilimi olarak yaklaşımı ifade etmemektedir.
  9. **Bilimi yalanlar ile örtmeve çalışanların, diğer hukuk dışı yaklaşımları olabileceği söz konusudur bu açıdan bu kimselerden uzak durmalı, zarar vermesinden korunmalıdır.** Yalan üzere olan, verileri bilim dışı yorumlayanların, elde ettikleri ile hak etmedikleri, onlardan uzak durmak gerektiği, onlardan yarar sağlanamayacağı, emin ve güven duyulamayacağı ve bu şekilde zarardan kurtulabileceği dikkate alınmalıdır. Adalet hak edişe göredir ve onlara yaklaşırken, eylemleri ve yaptıklarına göre yaklaşmak gerekir, benlik karıştırılmamalıdır. Hakları verilmelidir, bu da eylemlere göre yapılır.
    - Bir konuda bilim üzere olan, diğer konularda da yine aynı açıklama içinde olur, eğer kader kavramını yanlış olarak kullanır ise, onun gerekçe, dayanak ve önlem, tedbir gibi konularda yaklaşımından kaçınmak gerekir.
  10. **Bilim dışı olanlar, bir noktadan sonra verileri durduramayacakları için, bilim tarafında olanların yok olması için her çabayı gösterirler.** Benlik istediği, kendi faydasına olmayana kabul etmeyecek, bilimin gerçekliğini de buna göre değerlendirecektir.

Veriler kendi aleyhine olunca ret ötesinde, sizin de yalanlama ötesi, kendilerine karşı olacağını için ölümüne yok etmeye çalışacaklardır.

- Bir taş atarsan düşer, bu onun yerçekimine bağlı etkisi, kaderidir, daha önceden yazılmış değildir, tiyatrodaki senaryo yazılmış ama her oyuncu ona yorum katmaktadır, verileri durduramayan, kabul eden değil, onlarla mücadele eden hekim gereklidir.

11. **Bilim dışı olanların yaşamlarının da insancıl olduğu söylenemez.** Bilim ve bilimin sonuçlarını, verilerin yalanlayanlar, sağlıktaki hastalık ötesi, ıstırap ve ateş içinde kıvrınmaları kaçınılmaz olmaktadır.

- Bir yaklaşım yaparken, uygulamada etik olmayan, zorlama gibi yaklaşım yapıyorsa, yapılan işin anlamı olamaz, bilim hiçbir zaman zorbalığı kabul etmez ve onay da vermez.

12. **Bilim dışı, uydurma içinde olanlar, akıllarını kullansalar, düşünseler, doğru olmadıklarını algılayacaklar, ancak benlik bunu yaptırmaz.** Hakikat bilgisini inkâr edenler, ayrıca bu bilim fantezilerini gerçek gibi topluma yaymaları üzerine, bu yalan uydurmaları kanıtların, akıllarını kullanmadıkları görülmektedir.

- Eğer sonuç baştan belli ise, o zaman niye sorumluluk vardır, niye insanların düşünce ve karar yetkisi vardır gibi sorgular ile, bazı peşin kabullerin geçersizliği belirtilebilir.

13. **Hastanın verisini bilim dışı gerekçe ile reddedenler, korkmaya gerek yoktur, zarar olmadıkça bilim verilen veriler ile varatılışa göre devamlı kanıtlar sunacaktır, sunmaktadır.** Bilim üzere olan, verileri gerçek, kanıta-dayalı olarak açıklayanların, doğruyu belirgin iken, ters yaklaşımda olan ve bunu benlik, menfaat üzere yapanların, doğruluğa dönmesi beklenmemelidir.

- Yaşam sınırında olan Prematürelerin öleceği algısında olanlar, eğer Yenidoğan Yoğun Bakımda onları yaşatıyorsanız, sağlıklı büyüyüp, geliyorsa, sizin algınız tümünden yanlıştır.

14. **Bilimi yalanlayanların, sonları belirgindir, yokluğa davet çıkarmaktadırlar.** Bilimi yalanlayanların sonuçlarının tarihsel boyutu incelenmeli, hiçbiri olumlu boyuta geçmemişlerdir.

- Bir kişi dersinden geçmesi için çalışması gerekir, oturur dua ederse elbet kalır ve yokluğa gidiş içinde olur.

15. **Verileri bilim dışı yorumlayan, uygulayanlar zarar oluşturacağı için, bir zalim olarak tanımlanırlar.** Bilimi yalanlayanlar bireyleri yanlış yola sokacaklar, oluşan zarardan da sorumlu olacaklardır. Bu yaptıkları bir zulümdür ve sorumludurlar.

- Uzmanlaşma insana bilgi ve beceri olarak daha bilimsel yaklaşım amacı ile çalışarak ve sınavları geçerek sağlanan, ancak gurur ve baskı aracı değildir, doğrusunu hasta, yaşam sınırında olan Prematürelerin belirleyeceği algısı dikkate alınmalıdır.

16. **Bilim dışı yaklaşanlar, verdikleri örnekler ile kendilerinin yalanlar üzerinde olduklarını kendileri ispatlarlar, farkına varmazlar, valanı valan ile desteklemenin sonu olamaz.** Bilimi saptıranlar gerçekte benlik için olsa bile, kendi aleyhlerine ve yalan ile uydurdukları da kendilerine karşı olacak ve kendileri, kendilerini yok edip, gideceklerdir.

- Sepsis tanısı konulan olguda, yaşam sınırında olan Prematürede verilen ilacın kan düzeyine bakarak, faydalı olacağı değil, organ sistemlerinin dengelenmesi ve fizyopatolojinin düzeltilmesi ile tanımlanabilir.

17. **Bilim dışı olanlar, kendilerine zarar dokununca olaydan vaz geçerler ama geç kalmaları söz konusudur.** Bilimi inkâr edenler, başlarına belalar gelince keşke derler ama zamandan geri dönüş olmaz. Kaza yapan kişi, keşke hızlı gitmeseydim, kar lastiği taksaydım derler ama kendi komşusunun uyarılarını dikkate almadıklarını da unuturlar. Geri dönse, sanki öğütleri yapacakları sanılır ama yapmazlar, gerekçeleri aynıdır, Yanma yaklaşmayın, sizi etkilemeye çalışırlar.

- Bir durum, örneğin sepsis kanda mikroorganizmanın üremesinden çok önce tanımlanmalı, daha doğrusu, oluşması önlenmelidir, üreme geç kalındığı anlamında ele alınabilir.
18. **Bilim dışı olanlar, inançlar ile yorumlanırsa, inançları da kabul edilebilir değildir.** Bilim dışı olarak hakikatleri açıklayanlar, onların dayanakları ve gerekçeleri nedeniyle oluşturacağı zarardan doğrudan sorumlu olacaklar ve ceza yaklaşımını hak edeceklerdir.
- Hiçbir inanç bilime karşı olamaz, çünkü yaratılış yasaları da inancın kaynağıdır, bunu belirtenler mitolojik ve epik hikâyeler üzerinde olanlardır.
19. **Bilim dışı olan bir kişiye vekilde olunamaz, onlarla birlikte de olunmak istenmez.** Toplum ortak oybirliği ile alacağı kararlar ile bilim dışı bir boyutu oluşturamaz, emin ve güveni olan kişi, toplumun onayladığı değil, bilime göre, verilere göre yaklaşım yapanlar için geçerlidir.
- Bir birey yaşam sınırında olan Prematürenin tuzlaması ile iyi netice aldığı iddia ediyorsa, buna inanmak değil, bebeğin zararlı etkisinin olup olmadığını kontrol etmelidir. Bebeğin serum fizyolojik ile yıkanması ancak kabul görebilir.
20. **Verileri yalanlayanlar, yok sayanları büyük bir zulüm içindedirler, geç kalma, ihmal boyutu olarak suç kapsamında olabilir.** Bilimi varsayımlar üzerine inşa edenler, kanıt ve yaratılışa değil, kendi algılarına dayananlar, zalim ve zulüm yaratıcısı olabilirler, hekimlerin verileri olgu temelinde, tıp bilimi içinde irdelemeleri bir zorunluluktur. Bu Evrende sahip oldukları, yine algısal olarak sanırlar, ölüm ile yok olur giderler. Bilim devamlı onların yalancı olduğunu vurgulamaktadır.
- Acil durumlarda, yaşam sınırında olan Prematürelere, canlandırma işleminde en ufak bir gecikme, gelenekse olarak zaman harcanması, yaşamsal bir soruna neden olacaktır.
21. **Bilime karşı olanlar, hızla duvara çarpacaklarını bilmiyorlar desem, kendilerini aldatıyorlar denir, aman uzak kalın.** Bilimsel verileri, işaretleri yalanlama ötesinde, büyüklük taslayarak, kendi bildiklerini sanki doğru ve gerçek gibi sunarak, diğerlerini de yanıltanlar, bunların er veya geç işledikleri veya işleyecekleri suçlardan dolayı ceza almaları kaçınılmaz olacaktır.
- Sağlık hizmetlerinde yanlış suç kapsamındadır, bu açıdan dikkat, özen ve bilim üzere gerekçeler ve dayanakları olmayan bir hekimin yargılanıp suçlu bulunacağı kesindir.
22. **Bilimi yalanlayanlardan uzak kalın, sizi kolaylıkla yalanlayacaklardır.** Bir gemi bilim üzere yol alırsa hedefini bulabilir. Doğadaki işaretleri açığa çıkarma ile yön bulunabilir. Verileri de aynı şekilde tıp bilimi üzerinde yorumlanmalıdır, yoksa denizde boğulanlar gibi olunmamalıdır.
- Bir yol sorduğunuzda size pusula ile yolu belirtene mi, yoksa tahmin olarak söylenene mi inanırsınız?
23. **Veriyi yalanlayan, bilim dışı açıklama yapan, gerçek ortaya çıkınca da yok olur, kaybolur veya saklanırlar, eğer tersi olsa idi, tepenizde olacakları da bilinmelidir.** Bilimi her yaşayan, her sosyal boyutu olan kişi farkındadır. Buna karşın, benliğin öne çıkarılması ile anlamsız ve fantezileri gerçek gibi almak, insana büyük hüsrana yaşatır.
- Yaşam sınırında olan Prematürelere tarihte çelikleşsin diyerek, buzlu dağdan gelen suyun içinde yıkanmakta imiş, bunun hipotermiden ölmesi ile insanlar bir bakıma ruhsal tatmin olacaklarını sanırlar, birçok bilim dışının yaklaşımı, sosyal olarak ölümün, hastalığın suçunu kabul etmemedir.
24. **Bilime karşı olanların, kalplerinin de mühürlü olduğu, akıllarının da kilitlendiği gerçeği üzerine, en doğrusu onlardan uzak durmaktır.** Bilime önce kalpten ve akıl olarak inanmak, güvenmek ve yaklaşımda geçer. Her hsta verisinin bir bilimsel kanıt olduğu temeli ile, art arda gelir ve bilimin delili açık net verilerdir. Hakikatler ve gerçekler insanın kalbini ve aklını mühürlemelidirler.

- Ötenazi kararında insanların ölüm hakkı olduğu, intiharların da bir hak olduğu, ağır sorun ve hasta olanların insanlık onuru olarak ağrı çekmemelerinin gerektiğinden söz edilmekte, ağrı kesmek için birçok ilaç olduğu, bunların kullanılması gündeme getirilmemektedir. Morfin türevleri yaşam sınırında olan Prematürelere de kullanılmaktadır.
25. **Bilim dışı olanlar kendilerini işaretlerle vüceltirler, ama bilim onların tüm balonlarını birden söndürür, ortada kalırlar.** Bir konuda uzmanlaşmamış kişiye veriyi gösterdiğinizde, algılayamaz, kısaca normal veya bozuk diye belirtebilir, ama bunun anlamını kavrayamaz. Hayvanlar da aynı şekilde, komut verildiği zaman, buna uyabilirler, ama düşünme boyutları beklenmez.
- Birçok yerde ötenazi özellikle yaşam sınırında olan Prematürelere inin gündeme gelmektedir, ancak ailelerin kabul etmediği birçok olgunun da yaşaması ile, alınacak kararın yaratılışa, etik ilkelere uygun olmadığına belirgin bir kanıdır.
26. **Bilim dışı olan toplumun ilerisinin olması beklenmemelidir.** Bilimi yalanlayanların sonucunda yokluğunun örnekleri, tarihte oldukça belirgindir, bir bireyin yaşamında da belirgin gözlenir.
- Bir düşman geldiğinde, bir sorun geldiğinde, oturup dua etmek değil, savaşmak gerekir, hekimlerinde bu soruna karşı tıp biliminin gereğini yapması ve olgudaki cevabına bakması gerekir.
27. **Bilim dışı olanlar, bir süreç sonra, aşama, aşama yok olurlar.** Bilim dışı olanların, korunma ve tedbirleri olmayacağı için, algılamadıkları taraftan gelen sorunlara açık olacaklar ve yokluğa gideceklerdir.
- Özellikle yaşam sınırında olan Prematürelere sıvı gereksinimi için gereken dozda elektrolitli sıvı verilmez ise, bebek aşama, aşama kuruyacak ve sonra ölecektir, bu açıdan dehidrate olmadan düzeltmeye gidilmelidir.
28. **Tarihte diktatörler, bilimin kendileri ile birlikte, yönetilir olduğunu sanarlar, aldanmaları ile voklukları kaçınılmazdır.** Bir kişi veriye göre, kendi gücünün kaybolmasını, sosyal açıdan konumlarını kaybetmeyi istemez, bu açıdan bilim dışı yaklaşımlara sapabilir. Bilim üzere olanlar ise varlıklarını sürdürmeleri ile diğerlerinin yokluğunu gözlemlerler. Zarar yapan, zulüm içinde olanın varlığını sürdürmesi tarihte görülmemiştir.
- Bilimde zorbalık olmaz, tolere etmesine göre yaklaşım yapılır, fazla ve az olması ile istenen boyut elde edilmez, hatta zararlı olunabilir.
29. **Verileri bilim dışı açıklamakta ısrar edenlerin, yaratılışa dönmeleri zor veya imkânsız gibidir, uzaklaşmalıdır.** Bilim hekimler için hasta verilerini irdelemek için gereklidir, sorumluluk bireye aittir ama, danışmanlık ve fikir almak, önemlidir.
- Bir konuda eğer bilim dışı olarak açıklanırsa, o zaman diğer açıklamalar da aynı şekilde bilim dışı olur ve sonuçta çok farklı inanılmaz yanlışlıklara sapılmış olacaktır.
30. **Bilim tüm Evrende olması ile, hastadaki veriler bunun varatılış olarak vansımasıdır, bunun dışına çıkmamalıdır.** Bilim tümünden tüm her oluşumu yaratılış üzerine etkilemektedir. Bizle olgu, hasta verilerini Tıp Bilimi ile irdeleyerek, olayı, durumu ve sorunları algılayarak, buna göre yaklaşım yapabilmekteyiz. Bu sayede etkili ve verimli olabilmekteyiz. Yalan ve yanlış değerlendirme ile faydalı olmak olanaksız, tersine zarar vermek söz konusu olabilecektir.
- Bir annenin çocuğunun düşmesi ile oluşan ağrıyı öperek geçirmesi, yine biyolojik olarak oluşan hormonların; Dopamin, Oksitosin, Serotonin ve Endo-morfinin etkisinden olmaktadır, ancak annenin sevgi değil, kızgınlık dilini kullanması ile ağrının devam ettiği, çocuğun ağladığı da bir gerçektir.
31. **Bilim dışı olanların, sonuçta kurtulması olanaklı değildir.** Bilime yalan uyduranların yollarını bulmaları olanaklı değildir.

- Dua çalışmadan geçer, dua ederek sınıfı geçmeyi düşünen kişinin aklından şüphe edilir.
32. **Yalan sövleyen, bilimi dışı oluşumlara inanmanın cezası, yaptıkları işlerde verilerin uygulanması sonucu ile belirginleşir.** Bilimi yalanlayanların cezası yaratılışın gerekliliğinin oluşmasıdır, uçurumdan atlayan düşer, bir yerini kırar.
- Bir kişi atlayacağını sanarak, uçurumdan düşer ise, cezası düşme ile kırılan kemiklerdir, her inanmayan başına gelen ile bedelini öder.
33. **Bilime yalan uyduranlar, yaratıcılığa ve verilere inanmayanlardır, gerçek elbet onların yokluğuna neden olacaktır.** Bilim üzerinde uyduranların, yaratılışa da inanmaz, güvenmez, bazı güçlerin, mucizelere inanarak yaklaşım yaparlar. Kendilerinden başkasını da aldatamazlar, göz boyacılık, illüzyonistlik yapmış olurlar.
- Hasta olduğuna inanmayan ve tıbbi tedaviyi kabul etmeyenlerin, mezarlıklarda yerleri olduğu görülmektedir.
34. **Bilim dışı olanlar, bilimi sövleyen, ortaya koyanları düşman görebilirler, çünkü menfaatlerine karşı gelmektedir.** Mucize hiçbir zaman bilimde olan bir boyut değildir, tam tersi bilimi kullananlar, bilim üstü yaklaşım yaptıkları sanılır. Bir uçak, paraşüt, bilim üzeredir ama yerçekiminden bizi etkilemez. Verilere göre yaklaşmak ve izlem, bilim, tıp bilimini kullanmak, buna göre uyarlamak, inovasyon, buluşum ile bir boyuta götürülebilir. Bu açıdan, bilim dışı olan, bilimden korkarak, size karşı çıkabilir.
- Bir üfürükçü elbet geliri açısından bilim dışı yaklaşımlara inanması gerekir, bu yaklaşımları da belirli törensel yaklaşımlarla yaparak, insanların gözlerini boyamalıdır.
35. **Yalan, doğru ve gerçeğin ayırımı, verilere göre, yalan, yalanı doğurur ve battıkça batar, gerçek ise, tüm verilerde aynı sonucu, yaratılışı gösterecektir.** Günlük işini yapan kişi, gerçekte bilim üzeredir am fark etmeyebilir. Eğer bilimin tersi yaklaşımı yapar, benlik ve çeşitli etkilerde olursa, başına birçok sorunlar gelecektir, kendisi sebep olacaktır.
- Her sıvı gereksinimi yerinde olursa, idrar akımının da yeterli olacağı beklenir, ancak dehidrate olunca, idrar yapmaması bir sonuçtur, bu açıdan etkileşim boyutu bilimsel olur.
36. **Verileri yalanlayan, hastanın değerlerini dikkat ve özen göstermeyen, ihmal edenler doğrudan suç işlemektedirler.** Bilim kendisini veriler ile gösterir, bizleri bir bakıma uyarır, ama görmeyen, algılamayan ısrar eder ve başına gelenlerin işareti algılamadıktan sonra olduğunun farkına varmayabilir.
- Bakteriye enfeksiyon yerine viral enfeksiyon diyerek, antibiyotik gibi destek ve tedavi vermeyenlerin, daha sonra otopside elde edilen sonuçlar ile suçları sabit olacaktır.
37. **Bilim üzere olan, karşı çıkanlara karşın, mutlaka bilimin ona katkısı ve desteği olacak, çünkü tüm oluşumlar, yaratılışlar bilim üzeredir, onun üzerine yapılır.** Bilimi yalanlayanlar, bir veya toplum olsun, gücü olamaz, bir olay ile yokluk kapılarını çalacaktır.
- Bazı durumlarda, özellikle yaşam sınırında olan Prematüre bebeklerde çoklu neden düşünülürken ise tümü dikkate alarak yaklaşım yapılır, metabolizmanın bastırılması için yüksek kalori ile sıvı glikoz verilmesi sorunu çözer, ama nedeni çözmez.
38. **Bir kişi bilimi yalanlıyorsa, diğer başkalarını da ikna ederek, onlar da yalanlayabilirler, bu gerçeği saklamaz, açığa çıkmasını da engellemezler.** Bilimi yalanlayanların, her toplumda her kesimde olduğu algılanmalı, bunlara kapılmamalıdır.
- Bir kişi yaptığı çalışmalarda, bunu verdim ve sonucunda bunu elde ettim dediğinde, onun yayını inceleyenlerin bilimsel irdeleme yapmaları gerekir.
39. **Bir bilim dışı yorumlar yapan hekim, bunun bedelini ağır öder.** Bilimi yalanlayan ile birlikte olunamaz, çünkü, belirli bir süre sonra, olgulardaki boyutlar onun başına büyük dert açacaktır.
- Eğer otistik çocuklara aşı yapıp, aşı otizm yapıyor dersiniz, sonunda meslekten menedilirsiniz.

40. **Bilim bir seferlik değil, devamlı yaratılış boyut olarak olduğundan, bilimi yalanlayan kişi, elbet süreç içinde gerçek ortaya çıkınca, sosval yok olma sürecinde olurlar.** Gerçeği, hakikat bilgisini inkâr edenler ve delillerinizi yalanlayanlara gelince, işte onlar için aşağılayıp, zilleti yaşatan bir azap olacaktır.
- Hastaların izlemi, bilimin arada veya bir seferlik değil, tüm varoluş süresince aynı şekilde ve doğrudan oluşacağı algısı ile, her bireyin yansması açısından ancak farklılık olacağı algılanmalıdır.
41. **Bilimi yalanlayanlara karşı en güçlü cevap, verilerin izlenmesi ile ortaya çıkan, sonuçların ortaya konulmasıdır.** Bilim izlem süresince, yalanlayanları yalanları ile başa bırakacaktır.
- Bir konsültan olarak yüksek oksijen konsantrasyon ve basıncı yerine PEEP basınçlı olarak verilmesi öğütlenince, uzmanlığa uyararak bu yaklaşımı yapınca, bebeğin rahatlayacağı açık olarak ortaya konulabilir, daha düşük basınç ve konsantrasyonu ile daha iyi sonuç alınmış olacaktır.
42. **Bilimi yalanlayanlar, elbet bilim değişmediğine göre eğer kendileri de bilim üzere olmazlarsa, voklukları kaçınılmaz olacaktır.** Veriyi dışlayan, bilim dışı açıklayan, yalanlayanlar, bu yüzden de yok edilenlerden olurlar.
- Hava tahmin raporu gibi, yerçekimi ve tıp bilimi değişim olmaz, bireye göre dengelemesi ve kişisel faktörler ile farklılıklar gözlenebilir, tümü yine bilimsel bakış altındadır, ancak bireyler bu farklılığı bilim dışı olarak görürlerse büyük yanığı içindedirler.
43. **Bilim dışı olanlara, bilimi yalanlayan veri getirmeleri istenir, göz boyamanın uzun sürmeveceği açık ve nettir.** Bilim veriler ile, kanıtlar ile gerçekliğini ortaya koyar. Bir veya daha fazla örnek, göz boyama şeklinde olabilir, bu açıdan 3-4 veri ile net ortaya çıkacaktır. Tek bir kanıt değil, daha fazlası talep edilmeli.
- Bir veriyi iyi gibi göstermek değil, organ sistemlerinin dengelenmesi ile ancak verinin analizi yerinde olacaktır.
44. **Gerçekleri bilim dışı yorumlayanlara bilim doğru üzere değildir, çabaları boşuna olacaktır.** Bilim yaratılış aksine olmaz, birisinin yorumuna göre de uyum içinde değil, bilime göre uygun olur, kimse bilimin tersini oluşturamaz.
- Bir yaşam sınırında olan Prematüre bebeğin dolaşım, kalp atım ve tansiyon gibi parametrelerin ayrı olarak ele alınması, bunların aynı tıp bilimi içinde olduğunun kabul edilmemesi, tek çaba ile başarının da beklenmemesinin doğal olduğu görülmelidir.
45. **Bilim verileri, kanıtları yalanlamaz, sistem birlikte ve gerçeklik üzeredir, yorum yanlış, bilim dışıdır.** Bilim dışı yorum yapan kişi, doğru ve gerçek üzerinde olmaması beklenir.
- Bir konuda yapılan yorum eğer yanlış boyutta geliyorsa, bilim değil, gerekçe ve dayanaklar bilim dışı ve bireye özgü olmadığındandır, yeniden bilimsel irdeleme gerekir.
46. **Verileri kanıtları bilim dışı yorumlayanların, bilgi içinde boğulanlar olacaktır, önemli olan olgu temelinde, gerçekçilik ve yaratıcılıkta olmalıdırlar.** Bilim ile bilgi karıştırılmamalıdır, bilgisayarlar, internette bilgi çoktur ama bunların arasında bireye, olguya özgü olanı seçmek ve uygulama sorumluluğu hekime aittir.
- Bir sorun olduğunda hangisini ilk planda yapmalıyım sorusu, yine bilimsel olarak acil, yaşamsa olanların öne çıkması da bir eğitimdeki boyutlardandır, bu bilimsel olmalı, isteğe bağlı olamaz.
47. **Verileri ve kanıtları aslı olmayan, bilim dışı şekilde açıklamak, boş sözler ve anlamsız yaklaşımlardır ve sonuca varamazlar, bilime karşı olmayan, yaşana şahitlik yapmayanlar ise, doğru bulmasa bile yanlışta, zararda olmazlar.** Bilim, yalana, aslı

olmayan şeye şahitlik yapmayanlar için, boş sözlerde ve anlamsız şeyler üzerinde olmayanlar için, net çözülmese bile, danışır, sevk ederler, zarara neden olmazlar.

- Hekimlerin olgulardaki verileri olumlu veya olumsuz değil, olguda oluşan bir soru gibi çözümlenmesine çalışmalıdırlar.

48. **Bir hekim olgu temelinde veriyi görüp, farklı irdelenmesi ile olacakların perişanlık olacağını algılaması ile, müdahale olması kaçınılmazdır.** Bilim temelinde olan verilerde bilim dışı yorumlayanlara karşı çıkmak, hekimlik mesleğinin gerekliliğidir.

- Bir hastadaki ver, yaşam sınırında olan Prematürenin verisi bir tıp biliminin kanıtı olarak irdelenmelidir, olumlu veya olumsuz bakış değil, fizyolojik, fizyopatolojik açıdan bakmalıdır.

49. **Bazı verileri küçümseyerek, daha sonra felaket boyutuna çıkınca, tedbirler yetersiz olunca, sorun büyük olacaktır.** Bilim her aşamaya göre tedbirli olmayı gerektirir, buna göre hafif iken ağır durumlara göre de hazırlık gerekir.

- Nasıl olsa vücut kan şekerini dengeleyecektir demek, hipoglisemi açısından, tüm enerji sorunu yaratacak, hücreler tahrip olacak ve sonra dengelenmesi anlamında olacaktır.

50. **Bazı kimseler, kendi akademik yapıları ile verileri irdelemekte benlik üzere olarak, yanlırlar, bilimden saparlar.** Bilim verilere dayanır, algılar ve varsayımlara dayanmaz.

- Hekimlikte yorum yaparken, doğrudan objektif, hasta, olguya göre yorum yapılmalıdır, kendi benliği, düşüncesini katar ise, sübjektif olacak yanılığardan da kurtulamayacaktır.

51. **Gerçek üzere olmayan, verileri yalanlayan ile hekimlerin işi olamaz.** Bilim, bilim dışı ile olanlar ile birlikte olmamayı gerekli kılar.

- Hekimler tüm eğitimlerini bilim üzere, Tıp konusunda yaptıklarına göre, bilim dışı, bilim kurgu şeylere inanmaları beklenmemelidir, eğer olursa da hekimlik yapmamalıdırlar.

52. **Sağlıkta bilim dışı, yaratılışa aykırı, fantezi ve varsayımlar ile yaklaşım yapanların, fayda olmayacağı için, doğa, büyük bir azap oluşturma için algılanmalıdır.** Bilim varsayım ile değil, gerçek, veriler göre yaklaşımı gerekli kılar. Bilim dışı yaklaşımlar ile iyileştiğini söyleyen, sadece doğal yapısı ile bu iyileşme oluşmuştur.

- Bol sıvı vererek nasıl olursa böbrek süzecektir demek, böbreğin özellikle yaşam sınırında olan Prematüre bebeklerde etkin ve verimli çalışmadığı, glomeruler sayısının az ve olgunlaşmamış olduğu göz ardı edildiği anlamındadır ki yapılmamalıdır.

53. **Bilimi yalanlayan, verileri bilim dışı yorumlayanların, doğru yolu bulamazlar, veriler, bulgular bize bir uvarıcıdır.** Bilimi yalanlayan, yaratılışın verilerini de gözden geçirir, bulgular bize gerçeği göstermek üzere olup, kavrayan içindir.

- Rüyasına göre yola çıkan kişinin, haritaya bakmadığı sürece, hedefine varması olası değildir, eğer bir elektrolitli sıvı verecekseniz, klinik durum yanında, olgunun elektrolit yapısını da bilmeniz gerekir.

54. **Bir veri ortada iken, bunu belirten sağlık elemanına karşı çıkmak, bilime karşı çıkmak demektir.** Bilimi dışlamak ve veriyi bilime çıkarmı da yalanlamak, insanı diz ütü çökertecek anlamındadır.

- Bir yaşam sınırında olan Prematüreye yaklaşım yapmadan önce, onun klinik verilerinin tümü dikkate alınarak yola çıkılmalıdır, sadece bir veri ve bilgiye dayalı olarak yaklaşım yapılmaz, yapılamaz.

55. **Bilim bir verinin uydurma olup olmadığı konusunda yine bilime başvurmak ile anlaşılabilir, yaratılış aynı yapıda olduğu için, birbiri ile bağlantılıdır.** Bilim bir yerde doğru değil, tüm her yerde aynı bağlantılar içindedir. Bilimden sapanlar ancak hata içinde olurlar.

- Doğanın kirlenmesi ile bazen İstanbul kıyılarına da vuran kırmızı Mikroflora, planktonlar, bir bilimsel olaydır, doğanın bozulmasının verisidir, algılanmalıdır. Bir

yaşam sınırında olan Prematürenin gözündeki oluşan Prematüre Retinopatisi oksijen uygunsuz verilmesi değil, immesürasyonun olduğu bir boyuttur, bu izlenmediği ve çık yüksek verildiği dönemden kalan bir yanlış algıdır, halen prematüre gereksinimi kadar oksijenlenme sağlanmakta, toksik düzeye çıkılmamaktadır.

56. **Tarihte bilim dışı olan kişilerin uydurmaları ile oluşan kavıplar belirtilmektedir.** Bilim üzere olanların birçok yorumlarını bilim dışı olanlar yalanlamışlardır, halen de aynı şekilde yalanlayacaklardır, bu onların doğ üstü güçlere inancından kaynaklandığı gerçeğini ortaya koymaktadır.
- Tarihte epik destanların, sadece masalsı olduğu, gerçekleşmediği de açıktır, gerçekleşmiş ise altında bir bilimsel dayanak vardır, bu bilinmediği ve ağılanmadığı için örtülmektedir.
57. **Bilim dışı olan durumlarda, gelişen sonuçlar kaçınılmaz olacak ve yapanlar sonucu yaşamayı hak etmiş olurlar.** Buzlu yolda, kabak lastik ile hız yapanın kaza yapması, bir bakıma hak ettiği bir boyuttur.
- Bir sorun çıkmaması için, bebeklere verilecek demir ile, demir eksikliği anemisi önlenmiş olacaktır, yapılmaz ve anemi saptanırsa, hekim suçlu konumda, çünkü günlük anemi olmaması için gereken tedbiri almamıştır.
58. **Kendilerine göre bilim dışı olanlar bir dünya kuranlar, bir anda ters olurlar, nereden geldiğini bile farkında olamazlar.** Bilim yapılanları yalanlaması, olayın tersine dönmesidir ki, ne kadar tedbir alınırsa alınsın, sonuç bellidir, hüsrandır.
- Bir kişi inancı gereği duvardan atlayıp bacağı kırınca, bunun neden olduğu şekilde bir sorguları olabilir, ancak bilim dışının gerçekliğini de algılamayabilirler.
59. **Bilim dışı olanın başına mutlaka bir musibet gelir.** Bilim dışı olan bir sorun oluştuğunda bunun bilim dışı olduğundan bile farkına varmayabilir.
- Yaratılış Yaratıcı tarafından oluşturulmuş ise, inancında bilimi ret edenin, gerçekte yaratılış ret ettiği, fantezi ve bilim kurguları tüm doğa yasalarının üstüne getirdiğinin farkında olmadığı anlaşılmaktadır. Doğrudan Yaratana karşı gelmez.
60. **Bilim dışı olanlar, yaratılış ve doğa yasaları üzerinde, hastaların olguların verilerini inceleyen hekimleri dışlayabilirler, kendileri dışlanırlar, farkında bile olmayabilirler.** Hakikat bilgisini inkâr edenler, bilim üzere olanlara eğer gelecek ise biz sahip olurduk derler, bunun diploma ile değil, olguya insancıl yaklaşan ve bilgi sorgulayanın sahip olacağı farkında olurlardı.
- Bilimsel kurgu ve fanteziler konusunda bilimsel konuşanlar, tümünden bu epik olayları doğru olmadığını kabul edecekleri için, bu tarzda konuşanlar bilimsel olanlara kızgınlıkları açık ve nettir.
61. **Bilim dışı yazılan, söylenelere bir insanın kapılmaması gerekir.** Bir insanın akli, duyguları ve hakikati kavrayacak yapısı varken, yalana ve bilim dışına inanması kabul edilemez. İnsanlara kulaklar, gözler ve hakikati kavrayacak kalpler oluştuğu, bu açıdan benlik üzere olmadıkça inanmayacakları düşünülmelidir.
- Bir arkadaşım çam ağacında salıncakta sallandığını belirterek, o çamdan sallanmanın olanaksız olduğu, çok yüksek olduğunu ifade etti, ben 25 yıl önce sallandım, o zamanda yüksek idi ama o kadar olması imkânsız dedim. Zaman içinde gelişmeleri dışlarsanız, birçok boyutun olanaklı olduğu gözlenecektir.
62. **Bilim dışı yaklaşımları olanların bazı tanrılaştırdıkları oluşumlar vardır, onların etkisi ve onlar tarafından yaptırıldığına inanırlar ve uydurdukları ile yoklukları kaçınılmaz olacaktır.** Bilim yaratılışın bir düzen içinde olduğu, insanların buna etkisi değil, bu doğa yasalarına uyararak etkili oldukları görülür.
- Bilim dışı ifadelerin sıklıkla dayandırdıkları inanışlardır, bunun gerçek olma olasılığı olmamasına karşın, tartışmasız inanılması gerekir diyerek, sorguyu kapatırlar. Bu belirtilenlerin doğruluğu ancak mitoloji ve epik destanlarda olabilir.

63. **Bilim dışı olan yalan üzere olanların yokluğu kaçınılmaz, sadece geciktirebilirler.** Bilim dışı olanların yalanları onları felakete sürükleyecektir.
- Zakkum tedavisi gibi bir yaklaşım ile hastaların tedavi edildiğinin belirtilmesi, zaman içinde iyileşen olmaması nedeniyle ortadan kalkmıştır.
64. **Bilim dışı olanların ve yalan söyleyenlerin hali, bir süreç ile perişanlık ve yokluktur.** Bilim süreci yalanlayanların vay hâline denilmesi gerekir.
- Bir bitki kökünün faydalı olduğunu belirtene, gerekçe, dayanak sorulduğunda da bir kişi kullanmış, ben onu ifade ediyorum, ben onun yalancısıyım demektir ki bunu söyleyen kişi ve hastalığının dayanağı da yoktur.
65. **Bilim üzerinde valanları belirten, yaratılış konusundaki yasaları hiçe sayan kişi, en ufak bir boyutta dışlanmalı ve tek başına kalmalıdır.** Bilim dışı davranışları olanlar, sorunların geleceğini bilmelidir.
- Media tarafından aykırı görüş olarak ortaya atılan bir durum, el yıkamasının anlamı olmadığını ifade eden kişi, daha sonra hukuksal olarak sorgulanacağını da kavramalıdır.
66. **Bilimi valanlayan ve boş arzu olduğunu sananlar gerçek açığa çıkınca yok olmak isterler ama yokluk ötesi zarardadırlar.** Bilimi yalanlayanlar toplumda çok olabilir ama bu ekseriyet değil, yaratılış, doğa kanunları ile gerçek olacaktır. Gerçek açığa çıkar ama geç olmadan olmalıdır.
- Bir toplantıda anomali taraması ile bazı tetkiklerin yüksek olması nedeniyle termine edildiğini belirten hekim, yapılan tartışma ile etik ilkelere uymadığı, yapılan işin hukuk dışı tanımlanması ile, yapılan başkanlık seçiminde hemen hiç oy almaması ile dışlandığı gözlenmiştir.
67. **Bilim dışı olanların bir yaklaşımı, yaratılış üzere olanları, bilim dışı olmakla, cinli, perili gibi suçlamalar ile yıpratmaya çalışmalarıdır.** Bilim üzere olanı yalanlamayı, bilim fantezileri üzerinden yapanlar, bir süreç kazançlı gibi görünseler de, yokluk onların kaçınılmaz sonudur.
- Eskiden hastalık yapan mikropların görülmediği için, bazı bilim dışı öneriler ortaya atılmış olsa bile, bunun anlamlı olup olmadığı da tarihte irdelendiği görülmüştür. Veba için kedilerin şeytan olarak yaptığı algısı ile öldürülmeleri ve farelerin artması ile daha yaygınlaştığı gözlenmiştir.
68. **Bilim dışı ile birlikte olanın, azap ve yokluk içinde olacağı uyarısı yapılmalıdır.** Bilimi yalanlayanların bir süre sonra başlarına gelenler, tarihte ibret olarak karşımıza gelmektedir.
- Bir ağrınız olduğunda, eğer ağrı kesici, soruna uygun bir medikasyon yapılmaz ise, elbet arıdan kıvrılmak kaçınılmazdır.
69. **Bilim bir süreç sonra, kimin valancı ve valış olduğunu ortaya çıkar ama bu zaman diliminde zarar oluşmasından sakınmalıdır.** Bilim nasıl olsa gerekeni yapacak ama zarar üzere olanının da zarar yapmasına neden olacaktır, bu açıdan tedbir ve zar oluşmadan önce önlem önemlidir.
- Bir söz olarak iyileşmesi Yaratıcı, yaratılıştan istenebilir demek, tüm tıbbi yaklaşımların tam olarak yapılması anlamındadır, yaşam sınırında olan Prematürelere yaklaşım ve izlem ile bunun olumlu olmasına niyet ifadesidir, yoksa işlevsizlik değildir, bu suç kapsamındadır.
70. **Hastadaki veriyi bilmesine karşın, havır yok veya normal şeklinde yorumlayan kişi, yalan bevanı ile açık şekilde suç işlemektedir.** Hekimlikte her boyut kayıt altındadır, bunları yalanlayan kişi açık olarak suç işlemekte, bu eski verileri saklaması bile olanaksızdır.
- Bir tetkikin sonucu, laboratuvarından düşük, norma ve yüksek olarak vurgu olarak gelmektedir, bunun yorumunu hekimin bilimsel yapması gerekir, aletten bir uzman olarak tıp bilimine göre açıklamasını yapmalıdır.

71. **Yalan, yanlış veri ile doğru yol bulunamaz.** Her verinin açıklaması, dayanakları, gerekçeleri bireye özgü olmalı ve bilimsel olmalıdır. Bu açıdan bilinmiyorsa uzmana danışmalı, sorumluluk almamalıdır. Yalan üzere yemin eden kişi güven kazanma değil, güvenini tümünden yitirir.
- Bilim kurgu olan, fantezi içinde olanlar, mahkemelerde bile kanıt olmaz, ruhsal çöküntüyü belirtir, dolayısıyla kazanç değil, kayıp ile sonuçlanır.
72. **Bir bovyutta, yalan artık gerçeği örtemez olur, düşüncede doğru denilen zarar oluşturmaz, bu onun ayırımı için temeldir.** Her sağlık yaklaşımı, eğer bireye göre yapılmaz ise, ona uygun olması söz konusu olmayabilir, dar ve geniş elbise ile, ayrıca bireyin istemediği, tolere etmediği şeylerle uygun giyim olamaz, dikkat edin.
- Yenidoğan Yoğun Bakımda bebekte bir sorun olduğunda uzmanlar incelemeli ve yazılı görüşlerini ortaya koymalıdır. Burada 5 farklı yaklaşım öngörülebilir, burada zarar dokunmayacak yaklaşım seçilir, bir tıkanıklık şüphesi var ise açılır ama saptanmayabilir, bu beklenen bir durumdur.
73. **Verileri yalan yorumlayanlardan uzak durulmalıdır.** Bilimi tersine yorumlayan, kısaca bir bakıma yalanlayanlara itaat edilmez, tamamen dışlanır.
- Bazı insanların mucizeler diyerek, bilim dışı konuları anlatıyorsa, hemen oradan uzaklaşmak gerekir, karşılıklı tartışmalar bilimsel değil ise, medyatik olan galip gelir ki o hekim olamaz.
74. **Yalanlayan, daha sonra yalanını saklasa bile, gerçek ortaya çıkacaktır.** Bilim verilerin somut ve açık olması ile, verileri yalanlayanların boyutunu elbet ortaya çıkaracaktır.
- Yenidoğan Yoğun Bakımda tüm izlemler kayıt altındadır, bir hekim yaşam sınırında olan Prematürede atrezi olduğunu düşünmemiş olabilir, ancak daha sonra distansiyon ile tablo gelişince, tanıda gecikme olması beklenen bir boyuttur, suç, ceza kavramına alınmaz.
75. **Yalan belirli bir süreçte açık ortaya çıkar, ancak hasta bundan etkilenebilir.** Her olgu, sağlık elemanının aldığı karara göre tıbbi yaklaşımlardan yaşamsal boyutta etkilenebilir. Bu açıdan elde edilen sonuç, veriyi bir bakıma yalan, yanlış yorumlamadan doğabilir. Bu konuda açık ve bilgili olmanın yanında etkin ve yetkin olmalıdır.
- Bilim kurgu ile oluşturulan ve inanç ile bağlanan, bazılarının havada uçması gibi yaklaşımların, insanların bilimden kopması ve tamamen bazı kişilere bağlanması amacı güder, bunu fark edenler ise, artık bu inançları bırakırlar.
76. **Gerçek ortada iken, valana gidilmesi, olmayan haval ülkesine seyahat gibidir.** Bilim somut ve verilere dayanır, hayal ise yalanlamanın bir boyutudur, kaçınılmalıdır. Yüksek oksijen verilen olguda siyanoz derinleşiyorsa, oksijenin azlığı değil, ventilasyon ve perfüzyon bozukluğuna bakılmalıdır.
- Gerçek, bilim üzerine iken, bunun açıklanması, alakasız ve ilgisiz şeyler ile olursa, bunu yapan kişiden kaçınılmalıdır.
77. **Bilim dışı olan, valanlarına yalan ekleyerek açıklama yaparlar, bilim dışındaki olmaları netleştirirler.** Bilim varlıkların yaratılış boyutundaki işaretleri, verileri, yalanladıkça yalanlamışlardır.
- Bilim dışı olan kişi, açıklamalarında daha fazla bilimden uzaklaşır, varsayımlara sapar ve kesin olarak ayrışır, sizi duruma çekmek isteyebilir, uzaklaşmak gerekir.
78. **Bilimi yalanlayan, gerek, hakikati de yalanlamış olmaktadır.** Her birey eğer bilim diyerek, bilim dışına geçerek, ileri uçları gerçek gibi sıralaması, nadiri sık görülen gibi tanımlaması bile, hakikati gerçek dışına itmesi demektir.
- Gereğesi bilim dışı olan kişi, gerçek değeri de bulandırmış, kısaca yalanlamış olmaktadır.

79. **Tarihte bilimi ve gerçeği yalanlayanların doğruyu bulamadıklarının örnekleri ile doludur.** Her insan yanlış olabilir, ama yanlış yalan ile gerekçelendirmeleri, bilim dışına dayanmaları ile sapkınlıkları daha fazla olacaktır.

- Verileri bilim üzere olmadan açıklayan, yalan söyleyenlerin zarar verdikleri, tarihsel bir gerçekliktir.

80. **Bir insan bilim dışı olunca, hata kaçınılmazdır, bunun giderilmesi için yalana başvurulabilir.** Bir insan, bilim dışı olunca, hayal, fantezi ve masallara dayanabilir, bunlar ise onların hata yapmasını doğurur.

- Bilim dışı olan bir konuda, doğru veya yanlış olup olmadığı değil, dikkate bile alınmaz, tümünden dışlanır.

8) **Reddetme;** Bir sorunu kabul etmeme, önemsememe, reddetme/inkâr etme anlamındadır. Başlıcaları; 1) Yaşam sınırında olan prematürelerin verilen tedaviyi reddetmesi iyi bir şekilde irdelenmelidir, verilen veya beklenen amacı, istenen bir şeyin oluşmaması, geri çevirmesidir. 2) Bir başka açı olarak; sağlık yaklaşımı içinde insanlık dışı yaklaşım ve etik ilkelere karşı olanların reddedilmesi, uzaklaştırılması ve geçiştirme, 3) Verileri yalanlama ve bilim dışı anlamda, algısal, benlik olarak kabul edilmemesi, bu durumlar suç kapsamında olmaktadır.

- Reddetme olumlu ve olumsuz anlamda olabilir, hekimlerin başlıca izleminin amacı, tıbbi tedaviye karşı, hastanın bu yaklaşımı kabul etme boyutu ile reddetme boyutudur.
- Sorunun çözümü için ilk yapılacak şey, oluşan durumun bilimsel irdelenmesi ve buna göre gereken tedbirler ve önlemlerin alınması, kısaca sakınmak ve korunmadadır.
- Yaşam sınırında olan prematürelerin oluşumu ve yaratılış olarak varlığı kaçınılmazdır, bunları reddetme değil, bunların ilk planda matür olarak Perinatoloji yaklaşım gereklidir.
- Yaşam sınırında olan prematürelerin ötenazi ile oluşan toplumsal sorun çözülmüş değil, insanlık boyutu olarak büyük bir suç boyutunu oluşturduğu anlaşılmaktadır.
- Güneş Dünya etrafında dönüyor diyen, algılarına, gördüğüne inanmıyordur, bu açıdan çocuk akli şeklinde bakılabilir, ama bunu bir doğru olarak eğitim aracı olarak yaparsa, karşı çıkılmalıdır. Hekimlikte de Yaşam sınırında olan prematürelere Yoğun Bakımda oksijen saturasyonu [MAA1] azalması ile yüksek oksijen ve basınç ile çözüm arayanda aynı şekilde zarara doğru gitmektedir, önlenmelidir.

1. **Tüm bilim üzere olan, geçmişte de, bazı kişilerce zorluklar içinde olmuş olsalar bile, yaratılış ve bilim dışı olan diğerlerinin yokluğu ile sonlanmıştır.** Bilim üzere olan, insanlık üzere olurlar ve bunlar insanlığın birey ve toplum açısından iletişim ve ilişki içinde oldukları, birbirlerine maddi destek yaptıkları ve tüm bireyler kardeşlik boyutunda oldukları da bir gerçektir.

- Her olgu farklıdır, yaratılışına göre tıbbi yaklaşım gerekir, bunun için öncelikle Yaşam sınırında olan prematürelerin dikkatlice ve özenle irdelenmesi Yaşam sınırında olan prematürelerin, fizyolojisi ve embriyolojik boyuta bakılmalıdır. Bunları yapmayan kişi Yenidoğan Yoğun Bakımda çalışamaz, bu kadar basittir.

2. **Hekim, olumlu olarak hekimlikten gurur duvarken, olumsuz durumda da pişman olmamalı, işlevinin hasta ve hastalık olduğunun farkına varmalıdır.** Hekim temelde sorun, hastalık ve bunun gibi durumlarda yaklaşım yapmak için eğitim alır, bu açıdan sorunda kendisine başvurulması, karamsarlık değil, bir yaklaşım yapabilme boyutu kazandırma anlamı olarak yorumlanmalıdır.

Açıklamalı [MAA1]:

- Sağlık elemanı, hekim, insanın sorunları açısından, sağlığı; bedensel, ruhsal ve sosyal boyutu olarak danışman, avukatı ve bilgilendiricisi olması, kısaca insanın sorunlarında başvuracağı başlıca uzmanlık olmaktadır.
3. **Her varlık, her yaratılış bilimin bir ispatı iken, inkâr edebilmek, görmemek ötesi, benlik içinde kapalı kalmak, kozalı olmaktır.** Apaçık ortada olan bir şey için, rehber gerekmez denir, ama, acaba o gidilecek yer midir diyerek, verilerin teyidi ve kontrolü gerekebilir ama bilim dışı yorumlar bizi çıkmaza götürür.
- Gözünü kapatan kişi, elbet göremez, gönlünü kapatan da duygusuz olur, aklını kapatan düşünemez, bilgiden uzaklaşan, bilgin olamaz, tıp biliminden uzaklaşan, bilim dışı yorum yapan da hekimlikten uzaklaşmış olur.
4. **Bilim dışı kişilerin korkutucu olarak kullandıkları Tağut, Şeytan ifadelerinde, bir varlık olmadığı, bunun insanın zihinlerinde oluşturduğu bir kavram olduğu, veriler ile söylenenlerin bir istatistiksel veri olduğunu anlatmak olanaksız olmaktadır.** Bilim üzere olanların söylediklerine uymayanlar, başlarına gelen sorunlardan sorumlu olurlar. Buzlu yolda, kar lastiği, yavaş gitme gibi birçok uyarılara uymayan kişi, korunma ve gözetmeyi yapmamakta, kötülöklere davetiye çıkarmaktadır. Tedbire uymayan, yalanlayanların sonu elbet bir gün kaza yapmak olacaktır.
- İnsanlar olumsuz bir obje haline getirerek bize ondan korkmamızı belirtirler, gerçekte ise o bir fikir olarak bizde olur, ona uymak ile eylemi yapan biziz, biz zarar ve zulüm yaparız. Onu karşıya almak ta onu tanımdır, bir fikir olarak irdeleyince, akla getirmemek bile ondan korunmak ve kaçınmaktır, objeden kaçınılmaz, varlığı sürdürölür, fikir ise uçar gider.
5. **Bilim üzere olan kişivi en son tanıyan kendi yakınları olması, onun çocukluğundaki yapısına göre masal tipi vargılamalarından kaynaklandığı sanılabilir.** Bir toplum, kendi içinden çıkana daha az inanmaktadır, onu yalanlamaktadırlar, bilim üzere olması ve öğütleri gelenek üzere olmayınca, düşünme yerine, yalanlamayı seçerler ve sonuçlarını da ibretlik olarak yaşarlar.
- Yaşam sınırında olan prematürelere aileleri, gerek biran önce iyileşmesi, büyümesi ile, sorunların kalıcı ve sekel niteliği taşıyacağı şeklinde olumsuz olarak bilgi sahibi olmaları ile, çocuklarının solunum cihazından alınması veya tedavinin kesilmesini isteyebilirler, ancak sağlık elemanları öncelikle yaşam hakkı boyutundadırlar ve bu durumda savcılığa/hukuka başvurarak bu hakkın sağlanmasını talep edebilirler.
6. **Bilimi inkâr eden, bilim dışı olan kişiler, valan içindedirler.** Bazı konular bilime dayanır gibi görünür ama bilimsel fantezilerdir, dolayısıyla bunlar birer yalan üzerinde olan konulardır.
- Yoğun Bakımda izlenen Yaşam sınırında olan prematürelere, oksijenlenmeyi sağlamak için, PEEP basıncını arttırmanın daha etkin olduğu, PIP basıncını düşürmek ile akciğer hasarını önlediği, yüksek oksijen yerine oda oksijen ile daha etkin olduğu gözlenmiştir. Bunun aksini ifade eden kişi, yüksek oksijen verin, yüksek basınçla verin daha faydalı olacaktır diyen kişi, bir yanlış içindedir.
- 9) **Tıbbi bilimsel yaklaşımlarda, nadir oluşumlar, istatistikte az oranda beklenir, bunlar mucize denilmez, yaratılışın gözlenmesidir.** Hiçbir zaman mucize olmaz, akıl yolu ile tanımlanmaması, bilgi ve beceri eksikliğidir, Yaşam sınırında olan prematürelere yaşamayı, tümünün izlemine yapanlar için bir mucize olarak yorumlanması olasıdır, bu durum bilim çerçevesi içindedir, Yoğun Bakım Hizmetlerinin bir sonucudur.
- Akıl yolu ile açıklayamadığın mucize değil, bilmediğin bir konudur. Yaratılış zaten Yaratıcı tarafından yapıldığı için, bilime dayanak ve gerekçeleri buna ait olmalıdır.

- İnsanı hayran bırakan ve anlamadığına mucize demek, onun mucize olmadığını öğrenmek ile anlaşılır, ama soyut kavramlara kayan kişi hiç algılayamaz.
- Plasebo etkisi bilinir, bu özellikle daha az ağrı çekilmesi için bazı yaklaşımlarda faydalı olabilir de, bunun boyutu da yine bilimsel, endojen domain, seratonin, oksitosin ve endomorfın salgılanması ile sağlanır, yine etkisi bilimseldir.

1. **Öldü denilerek bırakılan bir bebeği, canlandırma ile yaşama dönmesine, ağlamasına karşın, İsa Pevgamber davranışı yapma denildi, ağlamasına karşın bir süre canlı olduğu inanılmadı.** Bazen sözlü sınavda cevabı söyler, gerekçesi istenir, ama, yanıltıcı olduğunu sanan olabilmektedir. Sihir, büyü ve aldatıcı sanılanlara güven olmamaktadır.
  - Bilgi ve beceri olarak yaptıkların, bu konuda hiç ilgisi ve bilgisi olmayan için bir mucize olarak görülebilir, gerçek ise bilim üzere olmaktadır.
2. **Bilim dışı olmaları nedeniyle yok olanlar ortada iken, halen mucize ve bilim fantezisinde olanlara şaşmamak mümkün değildir.** Bilimde mucize yoktur, her birey kendi yaratılışına ve kendi yapısına göre yaklaşım yapar, buna göre uygun olması için bilgilenme ve kendi rızası ile bir seçeneği vardır, Uygulamalarda sorumlu kendimiz ve bu yaptıklarımız için değerlendirme doğaldır.
  - Bir konuyu algılayamayan, kendisinin farkındalığını dışlamak için, savunma mekanizması olarak mucize diyebilir, ama bunun dayanağı vardır, bu tanımlama ile kendisinden anlamayı uzaklaştırmış olur.
3. **Sağlıklı, bilimsel düşünmeyen, faydaları çeşitli mucizevi doğa üstü, olumsuzları da yine dıştan şevtanlaşan bir boyut ile açıklayan kişi, verileri hiçbir zaman bilincinde olmaz.** Her hekim, sağlık elemanı, verileri hasta temelinde açıklama yerine, kendi algılarına göre yorumlar, bilimsel gerekçe ve dayanaktan yoksun olurlarsa, zararları giderek katlanır, yalan irdeleme, yalanı çağırır ve bilim dışı olurlar. Bazı insanlar verileri kendi algılarına göre yorumlarlar ve bilincinde olmazlar. Giderek zarar etkileri artar, hakikati yalanladıkları için, yalan yalanı çağırır, bilim dışına iter.
  - Mucize denilen boyut, nadir görülen ve bireye özgü olabilir, ancak bazı doğa üstü yapı ve bireyin izole edilmesi için, tanrılaştırma ve kutsallaştırma ile insanlardan uzaklaştırılır.
4. **Bilime iftira eden, mucizelere inanan ve bunun yapılmasını isteyen kişive, uçurumdan atlama önerilince, nasıl kaçamaz değil mi?** Bilim dışı teklifler getirene, onu kendisinin yapması istenince, kaçacaktır, çünkü kendisi bile faydalı olacağına inanmaz, inanıyor ise, akli yetersiz veya kendini de aldatmaktadır.
  - Bir sanatsal veya insanlık üzere önemli ve taktire dayanan bir durumu eğer mucize dersiniz, yapmanıza ve örnek almanıza gerek olmaz, çünkü sizden istenmez.
5. **Anomali, deformasyon ötesinde, doğada değişim, gelişim olmasa bile farklılaşma esastır.** İnkâ Medeniyetinde albino olanlar, Güneş çocuğu olarak algılanmakta, bu açıdan sarışınlar kutsal kabul edilmiş, onların işgaline ses çıkarılmamıştır. Güneş çocuklarından döl aldıktan sonra da kurban edilerek öldürüldükleri de bilinmektedir. Bunun gibi bazı bilime dayanmayan konular, sadece destan ve kişinin subjektif algılarıdır.
  - Bir konuyu bilim dışı kabul eder, mucize ve kutsallık dersiniz, onun çözümünü de aynı yaklaşımdan arar, bilimden tamamen koparsınız, kabul edilmez boyuta gelinir.
6. **Bilimde mucize ve bilim temelinde fanteziler varatanların, bunun olmayacağını kavrarlar ama masala olan inançları onları ikna eder.** Bilim dışı bir durumu, inançlara göre olabilir, oluşabilir, bu bilim temelinde gerçekte fantezidir, bir bakıma bilerek veya bilmeyerek yalan ifade etmektir, yanıltıcı olmaktadır.

Bazı kimseler inancı, sorgulamadan kabul edeceksin diyerek, bilim dışına yönlendirmektedirler, gerçi kelime anlamı olarak, inanan, emin ve güven duyan aklını kullanan

ve davranışa bunu yansıtandır, kalıba uyan kişiye inanan denilmez, kalıba, usule, kurala uyan/Eslemna denilir.

- Mucizeye olan inanç, bunu yapacağını sanmak, bireye bir insan üstü güç ve kutsallık tanımı ile bir ayrıcalık oluşturmaktadır.

7. **Bilim üzere olmayanlar, mucize beklentisi içinde olanlar, uygulamada, yok olacaklardır.** Bir insan yer çekimine çözüm bulduğunu iddia ederek, uçurumdan atarsa, yere çakılacaktır, çünkü bilim üzere olması, mucizelere inanmamalıdır.

- Bir konuda tıbbi yaklaşım yapılması, özellikle Yaşam sınırında olan prematürelere yaşatılmasında eğer mucize beklenirse, ihmal ve yaklaşım yapılmadığı için bunu yapan kişi suçlanır. Bilimsel tedbir, önlem ve yaklaşım yapılır, cevabı beklenir, mucize olarak değil, yaratılışa göre oluşum izlenir.

8. **Bilime iftira eden, mucizelere inanan ve bunun yapılmasını isteyen kişiye, uçurumdan atılması önerilince, nasıl kaçır değil mi?** Bilim dışı teklifler getirene, onu kendisinin yapması istenince, kaçacaktır, çünkü kendisi bile faydalı olacağına inanmaz, inaniyor ise, akli yetersiz veya kendini de aldatmaktadır.

- Mucizeye gerçekten inanan ve onu kutsallaştıran kişi, bilime inanmadığını açık olarak sunmaktadır.

10) **Etik, ahlak felsefesidir, bir kalıplar değil, konu ile ilgili ilkeler temelindedir. Yaşam sınırında olan prematürelere de a) temel yaşama hakkını sağlamak, b) hayatta kalması ve gelişmesi için azami çabayı göstermektir.** Etik doğru nedir ve ne yapmalıyım sorgusu ile, öneriler/ilkelere göre yaklaşımları tanımlar. Temel ilkeler: a) güven, yaşam hakkı konusunda emin ve gerçeklik üzerinde olunmalı, b) sadakat, herhangi bir zorlama kabul etmeme ve c) sır saklama, ümidi kaybetmeme. Uygulamadaki ilkeler: a) Zarar vermeme, b) yararlılık, c) özerkliğe saygı/bebeğin tıbbi verilerini dikkate almak ve d) adalet/hak edişine göre yaklaşım yapılmalıdır.

- Etik, bir yaklaşımın insanlık üzere olmasında bize bilgiler veren, metotlar sunan bir ilkeleri vardır.
- Etik ilk planda daha önce tanımlanan ilkeleri, geliştirilen boyutları incelemeyi gerekli kılar, inceleme olarak “doğru nedir” sorgulanmalıdır. Tıbbi çalışmalarda Helsinki Bildirgesi bu açıdan önemli bir kaynaktır.
- Uygulama açısından ise, “doğru olarak ne yapmalıyım” sorgusu öne çıkarılmalıdır. Her bireye göre özel ve özgün olduğu için devamlı izlem gerekir, Yaşam sınırında olan prematürelere tıbbi yaklaşımı yaptıktan sonra 2-5 dakika önemli iken, uzun bir süreç değil, devamlı izlem esastır.
- Uygulamada zarar tespiti daha kolay ve daha net olduğu için öncelikle ele alınmalıdır “*primum non nocere*”.
- Etik ilke olarak, bilim, geçmişten, geleceğe bir süreç ise, bunun aksini yapacağını sanan aldanır. Tüm çalışmalar, bilimsel oldukça eskiyi destekler sadece detaylandırır. İnsanlık ise değişmez, bireye saygı, yaşam hakkı tanınmalıdır. Toplumun değil, hastanın verisi geçerlidir, bunlara uyulmalıdır. Nefis ve hekimliği kullanarak, gözleri kapatıp, düşünce ile davranılamayacak.

1. **Temel alınan tedavi edip etmeme ötesi, etik ilkeler, insanlı boyutlar olmalı, hekim sağlığını, birey olarak insanın avukatıdır.** Bilim eğer her hastayı birbirine benzer görüyorsa, farkında olunmadığı anlaşılır. Evvelki gibi, denirse, ilerleme ve gelişme de olmaz, oluşmaz.

- Birey hakkının olmadığı, yaşam hakkının öne çıkarılmadığı ilkeler, toplumsal ve sosyal kurallar içindedir, etik ilkeler temelinde ele alınmaz.
2. **Bilim üzere olan, zarardan kaçınan, fayda temelinde olan, kişiye saygı üzere olan, hekimlerin de sağlık konusunda sağlamak, idame ve gerekirse tedavi üzerinde olmasıdır.** Bilim eğer bireye bir sevgi, bir saygı oluşturmuyor, zarardan korunmuyorsa, bilim üzere olduğu sorgulanmalıdır.
    - Sevgi üzerinde olan, insanlığı, insanı seven kişi, ona zarar vermez, vermemelidir, beslenme bahanesi ile özellikle Yaşam sınırında olan prematürelerin yaşamını riske atmak etik olamaz.
  3. **Bilim sahibi kişiler, biliyorum değil, devamlı öğrenme, bilimi sorgulama ve devamlılığını sağlamalı, aşırı davranışlardan kaçınarak, yaratılışa uygun olarak yaklaşım yapan, zarardan kaçan ve bilince sahiptirler, ne yaptıklarını bilimsel farkındadırlar.** Bilim geniş olabilir ama her bir olguda bir yansıması vardır, bunu öğrenmek, devamlı eğitim almak gerekir, bedenın, benliğin gerektirdiği yaklaşıma göre yapmalı, aşırı veya azının etkisizliğinin farkında olmalıdır. Bilimden uzaklaştırıcı olandan önemli sakınma, korunma içinde olmalıdır.
    - Etik yaklaşımda istatistik bilimi değil, bireyin cevabı, öne çıkmalı,, her bireyin özel ve özgün olduğu dikkate alınarak, bebeğe bakılmalıdır, cevabı o verecektir, kitaplar ve referanslar değil.
  4. **Bilim, yaratılış zaten var ve oluşmuş iken, bunu ancak algılayan, farkına varan insanlar, belirli bir eğitimin ötesinde, zarar ve benlik değil, insanlık üzere olanlara açık olmalıdır.** Birçok insan tarihte bilim içinde olmuştur ve bunlar yaşamları boyunca emin ve güvenli olarak doğruluğu teyit etmişler onun peşinden koşmuşlardır. Toplum onları yok etmek isterken kendisi yokluğa ulaşır.
    - İnsanlar robot değildir, bu açıdan etik ilkeler olmadan, bu temeller üzerinden yaklaşım kabul edilemezdir.
  5. **Hekim, peşin hükümlü ve aklının doğrultusunda olması, mühendis hekim sıfatı gibidir, etik ilkeleri dışlamış olmaktadır.** Hekimler peşin hükümlü ve aklının doğrultusunda gidemezler, verileri benlik ve duygularına göre yorumlamaları ile hastalarını kaybedebilirler.
    - Etik prensipler ilkeler şeklindedir ve bireye göre yapılandırılır, kalıp olarak sorgulanamaz, ele alınmaz.
  6. **Bir hekim, eğer benlik ve etik dışı olarak, bilim dışında ise, zamanla süreç onun yokluğu ve tüm çabalarının gömülmesi anlamında olur.** Her birey yaşamında bir çabası vardır. Eğer başkası aleyhine onun zararına yaklaşım yaparsa, bir süreç içinde toprağa gömüldüğü, bir bakıma sanki var olmadığı gözlenmektedir. Var oluşu yokluk ile sonlanmaktadır.
    - Her insanın bir benliği vardır, bu açıdan etik yaklaşımda, insanlık temelinde ilkeler öne alınmalıdır.
  7. **Mücadele de amaç ve güdü, insanlık ve barışa yönelik kardeşlik üzere, birey hakkına uyum boyutu, etik ilkelerde olarak yapılmalıdır.** Başarmak veya başarmamaktan daha önemlisi, insanlık üzerinde olmaktır. İnsanların başlarına yaşamları süresince çeşitli sorunlar oluşabilecek, bunlarla mücadele etmek zorunda kalacaktır.
    - Yaşam bir mücadeledir, bu mücadele insanlık dışı ve zarar oluşturma temelinde olamaz, insanların kardeşliği temelinde, eşitlik ve bağımsızlığı ile oluşur, her Yaşam sınırında olan prematürenin de yaşam hakkı temel alınmalıdır.
  8. **İnsanlar sorunları öldürerek, insanların ölümü ile kurtulamazlar, sağlık sorunlar ile uğraşmayı, tedavi etmese bile mücadelevi gerekli kılar.** Bilim uğur veya uğursuzluk kavramlarını kabul etmez, hekimlik, yaratılışa uygun davranmayı gerekli kılar, hastaya

göre, tıp biliminin gerekleri yapılmalı, onların yaşaması ile bilime çok büyük katkılar sağlanacağı da unutulmamalıdır.

- Hekimlerin temel amacı sağlık üzere olmak ve Tıbbi Deontoloji Nizamnamesinde belirtildiği gibi görevleri, *insan sağlığına, hayatına ve şahsiyetine ihtimam ve hürmet göstermek* olmalıdır. Bu bir Etik ilkedir.

9. **İnsana bir sorun oluştuğunda, onlara insanlık olarak destek olmak, etik boyutta kalmalıdır.** Hekim insanın bir insanlık avukatıdır. İnsana olumlu olan ile olumsuz olan da bile yaratılışa güvenmek, bilime dayanmak gerekir. Hekim daima Tıp Bilimi içinde olacaktır. Bilime dayanmayan, bilim dışı olan kişi, hekimlikten çıkmıştır.

- Hekim başlıca insanı, sağlık konusunda tıbbi açıdan ele alıyor ise, bunun etik boyutta olması gerekli ve kaçınılmazdır.

11) **Zarar; bir olayın, bir şeyin yol açtığı istenmeyen, kötü sonu veya olumsuzluk yaratmasıdır. Yaşam sınırında olan prematürelere gerektiği kadar, gereken şekilde ve yaratılışlarına uygun, fizyolojilerine göre vermemek, zarar oluşturur.** Prematürelere tıbbi yaklaşım yaparken, fayda yerine zararlı olunabilir, olguya özgü yaklaşım şarttır. Sağlık elemanları, tüm başlangıç, izlem ve sonuç içinde etik ilkelerde, tıbbi bilim içinde olmalıdırlar. Öncelik zarar vermemek, zarar oluşturmamak ve bu açıdan tedbir almaktır.

- Oksijen verme ile siyanozunu açılması, Yaşam sınırında olan prematürelere beklenmez, daha kötü, akciğerin kapanmasına sebep olabilir.
- Yaşam sınırında olan prematürelere her tıbbi yaklaşım, belirli fizyolojik dayanakları ve gerekçeleri olmalıdır, dengeli yaklaşım gerekir, serbest vermek daima zarar oluşturur.

1. **Bir hekim önce zararı kavramalı, tahribat olmadan kaldırmalı, önlemelidir.**

Hekimlikte eğitimin ilk basamağı zarar vermemektir ki eğitim alan kişi bireye uygun yaklaşım yapar, kişiye uygun elbise diker. Zorla uymayan zorla giydirmeye kalkan, hüsrana içindedir. Üstünü örtme, gizleme veya inkâr çabası suçu daha da ağırlaştırır.

Hastalık yok, hasta var, kitaba değil hastaya bak prensibi geçerli ve uygulanandır. Zarar oluştuktan sonra üzülmeye ötesinde ceza alınsa bile af veya bedelinin karşılaması olanaksızdır.

- Zarar kavramını bilmeyen kişi açısından, tıbbi yaklaşımda zarar oluşturması kaçınılmazdır.

2. **Bilimi hakkı ile taktir etmeyen, hastasında uygulayan kişiler için, belirli bilinen bilgilerin tanımlanması ile veterli olmayacağı, onun zararlı olmasının bir gerekçesi olmaktadır.** Bilim gerçekte açık iken, bunun gözlenebilmesi ancak belirli düzeyde bilim çalışan ve hastaya göre irdeleyen kişilere açıktır. Bilimin gizlemesi kabul edilebilir değil, katkı ve değerlendirme alınmalı, daha da geliştirilmelidir.

- Her bireye özgü yaklaşım, özellikle Yaşam sınırında olan prematürelere gereksinimlerine göre yaklaşım, uzmanlık boyutu olup, bilgi değil, bilim sahibi olması ile mümkündür.

3. **Verileri valanlavanların yaptıkları belirli bir süre sonra açığa çıkacaktır, ancak hasta daha kötüleşecektir.** Bilim dışı yaklaşım yapıp, olumlu netice alan bilinmemekte, ancak hastalığın seyrini sanki kendi yapmış gibi gösterebilecektir.

- Zarar sıklıkla fayda olması için yapılanların sonucu olarak gelişir, bu açıdan izlem gereklidir ve izlemde zarar kavramı göz önüne alınmalıdır.

4. **Zarar belirgindir, bu açıdan zararı görmeme, ihmal ve örtme önemli bir sorun, vasısal tehlike varatabilir.** Bir ilacın dokunması, alerjisi olması, yalanlanacak bir boyut olamaz.
    - İstenilen ile gelişeni çok iyi bir analizi, verileri dikkatlice irdelemek gerekir, kalp atımını güçlendirmek için verilen dijital Yaşam sınırında olan prematürelde tam tersi kalp yetmezliği, kalp atımını düşürür, yetmezlik gözlenir.
  5. **Yanlış, yanlış doğurur, algılama ve farkındalık bilim ve bireye göre değerlendirmeden sapılırsa, bilimden uzaklaşma belirginleşir.** İzlem ve takip, her türlü olasılığa açık olarak yapılmalıdır. Olumlu ve olumsuz tüm olasılıklar düşünülmelidir. Olumlu sanılan birden olumsuz gidebilir, tersi de olasıdır. İnsan kavramaz ise, aklı örtülür, bir süre bu yolda gidebilir. Hekim kendisini aşmalı, kendi algılarını geniş boyutta ele almalıdır.
    - Yanlış kavramak önemlidir, verilerde daha etkin ve daha verimli olması için, zararlı olanın dozun artırılması ve toksik etki daha çok gözlenen durumlardandır.
  6. **Bilim öncelikle zararlı olmamayı gerekli kılar, her bireye göre farklı olsa bile, vasısal olarak genel olanlar bellidir.** Bilim her bireye göre bir terzilik gibi, ona uygun olan verilmeye çalışılır ama öncelik zarar oluşmamasıdır. Tümü yaratılışa göre ele alınmalıdır.
    - Enfeksiyon için verilen antibiyotik, floranın öldürülmesi, daha büyük sorunlar ve direnç kazanılmasına neden olabilir, ancak bu seçimde dikkat ve özeni gerekli kılar, antibiyotik verilmesi anlamında değildir.
  7. **İnsanın hafızası sınırlıdır, ancak sorunlara göre akla gelenler ile bilgi sorgulaması ile hatırlanalar, hastaya göre yaklaşım tercihlerinde unutmaya neden olmamalıdır.** Eğitim, belirli bir amaca yönelik ve hastaya göre olmalıdır, Neonatoloji Uzmanlığı bu açıdan önemli, 1500gram altı bebeklerde bu nedenle önemlidir.
    - Hiçbir bilim insanı, hafızasına güvenmez, dozlar ve diğer rakamsal boyut için mutlaka geçerli ve güncel listelere bakarak hafızasındakiler ile kontrol eder.
- 12)** **Yaşam sınırında olan prematürelere bilgilendirme ve rıza kavramı; incelemeler ile öngörülen tıbbi yaklaşımlara verdiği yanıtı göre yapılmalıdır.** Bir bireyin bedeni üzerinde bir girişim için, bilgilendirdikten sonra rızası gereklidir, ancak yaşam hakkı söz konusu olduğu gibi, yasal bazı nedenlerden dolayı, rıza şartı aranmaz. Dolayısıyla prematürelere ailenin değil, bebeğin gereksinimi öne çıkmaktadır.
- Bilgiler genel kavramlardır, bireyler ise, özel ve özgün olanlardır. Antalya gitmek için Güneye inmeli ama yolun sapmasına göre Doğu ve Batı yönünde de gidilebilmektedir.
  - Yaşam sınırında olan prematürelere bir ilacı verince sistematik dolaşıma diğerleri 4 dakika dolaşım zamanı iken, 6-10 dakikada oluşur, bu açıdan etkisi bu zaman diliminde bakılmalıdır.
  - Bir Dopamin düşük doz vazodilatasyon, orta doz kalp atımı ve yüksek doz vazokonstriksiyon yapar, ama bu düşük, orta ve yüksek dozu saptayan, bize ileten hastanın kendisidir.
  - Bir ilacın farmasitik, farmakodinamik ve farmakokinetik işlevleri incelenmeden özellikle Yaşam sınırında olan prematürelere verilemez, amaç bilimsel gerekçe ve dayanakları olmalıdır.
1. **Bilimde kalıp, kural yoktur, ancak değerlendirme boyutu olanaklı olmalıdır.** Bilim insanlığın var olduğu süreçten itibaren gelişen, değişen ve kanıt dayalı boyutlardır. Veri, kanıt doğru, gerçek olmalı, yorumlama ise bireye ait olmalıdır ki bilim gelişsinsin.

- Bir ilaç ok farklı etkileşim yapabilir, bu açıdan istenilen etkileşim boyutu amaçtır, yoksa prospektüste belirtilen doz değildir.
2. **İnsanlar, hekimler Tıp Biliminde, kendi rızaları ile istedikleri konular üzerine bilgi ve becerilerini arttırmalıdır, her olgu bilimin ayrı bir yorumudur.** Bunları kavramalı, algılamalı ve yorumlamalıdır. Bilimin aynı olduğu, ancak bireylerde farklı boyutlar gelişebileceği ve bilim üzere değişebileceği, algılamalıdır.
    - Bir Yaşam sınırında olan prematürelere bakanlar, aynı özellikle olan bebek ile yanındaki farklı yanıt vereceği algısı içinde olup, buna göre özelleştirilmiş, kişileştirilmiş yaklaşım yapılır.
  3. **Bireyin kendi seçim hakkı olduğunda, bilgilendirme ve yasaların tanımladığı şekilde aydınlatmadan, ikna gibi zorlama yapmadan, açıklamalarda bulduktan sonra, rızasına göre davranılır.** Yaşam Hakkı gibi durumlar rıza şartına bağlı değildir. Rıza vermesine karşın pişman olunması ile yasaların öngördüğü gibi anlaşmayı feshetme, bir bakıma boşanma işlemi uygulanır. Hakikati inkâr edenlerin, sonuçta suçlaması anlamsız olup, kararları kendilerini bağlar, daha hayırlı ve daha iyi gibi kavramlar bireye göre değişir. Zarar, zulüm ise suç niteliğinde olduğu için, rıza şartı geçerli değil, ihbarı mecburi durumdur.
    - Bir ilacın etkisi geniş anlamda incelenmedikçe kavranmayabilir. Zorla ilaç verilmesinin anlamı tedavi etmek değildir, yaşamı kurtarmak, zorlamak değildir.
  4. **Toplumda eğer bir kişi veriyi algılamış ise, onu dinlemek, onun fikirlerini almak, bilgilenebilir şarttır, emsal yaratılması için gereklidir.** Bilimi kavrayan kişi diğerlerine aktarmalıdır ki, diğerleri de bunu algılasınlar.
    - Bir hekim Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde, bebekte elde edilen veriyi anlatmalı, diğerlerinin de algılaması için eğitimsel boyut yapmalıdır, emir verme değil, bilgilendirme ve beceri kazandırmak gerekir. Bu şekilde onlarda sorumluluk boyutlarını kavramalıdır.
- 13) İnsan özel, özgündür:** Yaşam sınırında olan prematürelere her birinin kendine özgü, fizyolojisi vardır, bu açıdan tıbbi yaklaşım olguya göre yapılır. Her hasta ayrıdır, özel, özgün ve spesifik olarak, bilimsel veriler ona özgü yaratılışa uygundur, buna göre davranmak gerekir.
- Hastalık yok, Hasta var prensibinde olunmalıdır.
  - Bütün insanlar özgür, onur ve haklar bakımından eşit doğarlar ve birbirlerine kardeşlik anlayışıyla davranmalıdırlar.
  - Giyim bir sosyal boyut olsa da, her bireyin bedenine göre ve isteğine göre oluşmaktadır, burada tercih doğrudan kişiye aittir, kişiye uyan giysi olmalıdır.
  - Birey hakkı ilk planda, kişi hak ve özgürlükleri yasal açıdan da korunması temel alınmaktadır.
  - Yaşam sınırında olan prematürelere, temel yaşama hakkına sahip bir bert olarak, bağımsız olarak, hayatta kalması, gelişmesi temel çaba göstermeleri zorunludur.
  - İnsanların birbirlerine benzemesi, tek yumurta ikizleri olmaları bile, aynı olmadıkları, özel ve özgün oldukları dikkate alınmalı, bireye özgün yaklaşım yapılmalıdır.
1. **Bilim gerçekten, doğadan, olaydan ve hastadan öğrenilir.** Verinin bakılması, algılanması, farkına varmak ve bunu tanımlamak, ancak onları okuyup, öğrenen, hakikati farkına varan bilimsel gören için geçerlidir. İnsanlık gereği, bunu önce uygulamalı ve insanlara öğretmeli, eğitmelidir ki bu diğerlerine de emsal olup uygulamalıdır. Örnek tekrar, ibret kaçınmak için ders olmalıdır.

Hakikat ortaya çıkınca sadece o insana değil, insanlığa Aziz ve hâkim olsun. Bir elmanın düşmesi yerçekimi ötesi, Coulomb kanunu ile gelişim devam etmektedir. Medeniyet binanın üst üste devamlı yapılanmasıdır.

- Tüm bilimsel çalışmalar, insanlar üzerine deney yasaktır, deney, etkisi ve sonucu belli olmayan çalışmalardır ki Faz çalışmaları, bu konuda belirli istatistiksel boyut, hayvan araştırmaları ile de saptandıktan sonra, klinik çalışmalar ile ispatlandıktan sonra ancak akademik araştırmalar olarak tanımlanabilir. Ancak, hasta, olguda oluşan etkiler daima farklı olabileceği algısı ile yaklaşım yapılır.

2. **Hastadaki verileri irdelerken, hastaya, durumuna ve fizyolojik yapısına göre yapılmalıdır.** Bilim, verilerin hastaya göre, değerlendirilmesini gerekli kılar. Yaratılış, yapısı ve yaşam sınırda prematürünün yapısına göre yaklaşım gereklidir. Aksi ise bebeğin kaybedilmesinin bir sonucu, yaşamın kaybı olacaktır.

- İlaçların verilmesi için öncelikle bir bilimsel gerekçe olmalı, dayanaklar da hastadaki verilere göredir, ayrıca bedeninin, yaratılışına da uygun olmalıdır.

3. **Doğa yasaları her bireyi, her şeyi tam etkiler, etkilemez gibi varsayımlar, bilime değil, bireye bilmezliğini gösterir.** Yer çekimi ile yere düşmeyen, paraşüt gibi yine aynı kural içindedir, aykırı değildir. Yerçekimine, doğanın kurallarına uymayan, kendini uçurumdan atınca, yere çakılır.

- Hiçbir zaman birey bazında kesinlik tahmin edilemez, daima bir istisna olacağı tıp biliminde varsayılmaktadır.

4. **Bilimde kurallar aynı gibi görünse de insanda çeşitli organ sistemler ile ortak ve etkileşim içinde olarak farklı boyutlar içinde oluşular.** Tıpta iki kere iki, dört etmez, çeşitli negatif ve pozitif etkileşimler nedeniyle farklı sonuçlar elde edilebilir. Bunlar bilim dışı değil, farklı etkileşim neticesidirler.

- Bir canlı hücrelerden ve doku sistemlerinden oluşur, bu açıdan tümünün ortak dengede ve işbirliği ile çalışması ile yaşam olabilir, Yaşam sınırında olan prematürelere bu denge tam kurulamamıştır, yoğun bakım bu açıdan gereklidir.

5. **Yorumlarken, bilim üzere olmaktadır, fantezi, göz boyama ve haval ile gerçek karıştırılmamalıdır.** Veriler doğru sunulmalı, yorumlar ise hür, ancak bilim içinde olmalıdır. Bazı çocukların gerçek ve bilim içinde olduğu, bu açıdan bazı konularda onların görüşlerinin alındığı da önemsenmelidir. Çünkü çocuklar yalan söylemeyi bilemez, insanların sosyal statüsünü kavrayamaz, aklındaki doğrudan söyleyerek, net özet sonuca varabilir.

- Bir yaklaşım, tıbbi bilim üzerine, bireye göre verilir ama beklenti, mutlak olmadığı gibi, bilim kurgusu, fanteziler veya niyete dayandırılmaz, bu bir suç niteliğidir.

6. **Bilim, tarih kitapları gibi, gelişim ve değişimine bakılınca eskilerin gelişimi, değişimi olduğu görülebilir.** Ancak insan ve ortam farklıdır. Yerçekimi çok önceden biliniyorken, bunun formüle edilmesi ile bilim ortamında yerine almış, Coulomb Kanunu ile daha ileri taşınmıştır. Tansiyonun alt ekstremitte boyutunda yükselmesi, venöz kanların dolaşımında birikmesi, ayaklarda şişme gibi birçok etkileşimi vardır. Bilim eski bile olsa, eskilerin masalları değil, gerçekler, her zaman bizimle, doğa güçleri bizlerdedir.

- Tarihsel olarak tıbbi yaklaşımlarda bazı yaklaşımlar daha detaylı ve daha net anlaşılabilir. Eskiden yarada mikrop değil, görünmez pislik bulaştığı iddia edilmekte idi, bugün daha geniş ve detaylı tanımlanabilmektedir.

7. **Her boyutun bilim içinde olduğu, bazı boyutların bilim dışı olduğu sanılsa da, bunların bile aynı yapının bir sistemi olduğu, nadir olguların da bilim içinde olduğu dikkate alınmalıdır.** Bilim, bilim dışı sanılanların bile, aynı yaratılış, doğa yapısında içinde olduğu belirgindir. Aldananların bilim dışı oldukları da belirgindir.

- Konu hakkında uzmanlık ve beceri sahibi olanlar, neden havadaki yüzde 21 oksijenin %100 oksijenden daha iyi olduğunu açıklayabilirler, diğerleri bunda bilmeyenler için bir mucize gibi görebilirler.
8. **Hekim, insanlar arasında sağlık ve insanlığa bir değer katma, bireyi her açıdan kişiliğine saygı ve hürmet göstermek üzere eğitim alır.** Sağlıkta yaşamın sağlanması, ölümü engelleme olanaksız olmasına karşın, elini tutan ve destek çıkan birisinin olması önemlidir. Yararlılığı sağlıklı olma ile olası ise, hekimin işe burada olmaktadır.
    - Hekimlik mesleği etik ilkeler olarak insana, insanlığa hürmeti ve onuru korumak üzere sağlık üzeredir, Yaşam sınırında olan prematürelere yaşam hakkı öne çıkmaktadır.
  9. **Her bir veri, yaratılışa göre, hastaya göre yaklaşım yapılmalıdır.** Bilim yaratılışa göre olmalıdır, her olguya göre farklı yaklaşım gerekebilir, hekimler buna göre eğitim alırlar.
    - Hekimler bireye göre, yaratılışına göre tıbbi yaklaşım yaparlar, en basit ilaç dozu bile buna göre uyarlanırlar.
  10. **Bilim bir derste problem veya bir eğitim boyutu değil, bizzat tıp bilimi olarak, hastayı ve yaratılışı doğrudan etkilemektedir, bu yaşamsal bir boyuttur.** Bilim her zaman ve her kese gereken bir yaşamsal boyuttur. Açık, net ve belirgindir, dikkate almayanlar bedelini yaşamları ile öderler.
    - Hekimlik teorik değil, aktif bireye yönelik ve onun izlemi ile, özellikle Yaşam sınırında olan prematürelere ise devamlı yoğun bakım, devamlı izlemi ile takibi yapılmalıdır.
  11. **Her olgu, bilimin bir temsilcisidir, gören gözler için anlamlıdır.** Bilim her aşamada oluşan bir boyut iken, bunun farkında olan ile bir rakam, bir kalıp şeklinde yorumlayan vardır ve bunlara katkısı beklenmemelidir.
    - Veriler birey üstünde, onun bilimsel yaratılışına göre irdelemeli, geniş anlamda değerlendirmek, sağlıklı olmasını sağlamak için yapılmalıdır.
  12. **Her olguda bir bilim oluşur ve veriler buna göre, oluşumun yaratılışına göre gerçekleşir.** Bilim üzere olan kişi, yaşamında birçok sorunlar ile karşılaşır ama yaşantısında bilim üzere olmaktan memnun olur, çünkü bu sayede birçok kişiye gerçek katkılarda bulunabilir, bu sonsuza kadar, basamak ve basamak sürmektedir.
    - Sanatta bir kurşun kalem ile kendine özgün bir tablo yapıyor ise, her olguda hastalıklarda kendine özgü tablo oluşur.
  13. **Bilimi edinmiş, diploma almış kişiler, bilim dışı olurlarsa, artık bilime teslim değil, benliğine teslim olurlar.** Bilime karşı olan, kendisine ve diğer unsurlara da zulmetmiş olurlar. Yaklaşımlar, bireye göre, onlara faydalı olan, zararlı olmayanlarla yaklaşmalıdırlar. Bilim her bireye göre uyarlanarak yapılmalıdır.
    - Uzmanlık bilim üzerine olur, astroloji gibi bazı güçlerden sorgu yapılması, uzmanlık boyutunda olmadığı, hekimlik boyutunda olmadığı anlamındadır.
  14. **Her bir kişi ayrı, özel ve özgündür, bu açıdan bazı kararlar ve yapılar, bireye göre uyarlanmalı, hatta zararlı ise tümden kaldırılmalıdır, bu bilimin sonucudur.** Bilim üzere olanlar da bizim gibi insanlardır, ancak bilgiyi veriler üstünde, düşünerek, aklını kullanarak, olguya yararlı olmaya çalışan, yaratılışa dikkat eden, özen gösteren kişilerdir. Bilim dışı olmak, yalanı desteklemektir.
    - Faydalı olduğu kaynaklarda tanımlanan bir ilacın, yan etki, ters etki, farklı etki, etkisiz olabileceği gibi boyutların gelişebileceği her hekimin dikkate aldığı, özen gösterdiği boyutlardır.
  15. **Kalıp bilgi, her olguda alınan veriye uymaz, o zaman ve şartlarda olanların istatistiksel olarak bile %70 doğru olsa bile, her olgu özel ve özgündür.** Bilim belirli hipotezlerden oluşur, ancak ispat ile doğruluğu kanıtlanır. Hakikat bilgisi, her birey, duruma ve şartlara göre özgündür ama temel kural aynıdır. Kurallar açık ve net olmasına karşın, olgu temelinde uygulamada, devamlı kişilerin farklı boyutları olacağı açıktır. Uydurulmadığı,

veriler ile ortaya konulur, bu açıdan bilimsel boyuttan ayrılmamalıdır, sihir, büyü gibi kavramların yeri olamaz.

- Giyilen kıyafetlerde bedensel uygun olsa bile, bireyin rızası da alınmalıdır, bunun gibi tıbbi yaklaşımlarda, benliğin, bireyin ilaca karşı tepkisi öne çıkmaktadır.

16. **Bilim her bireyin değerlendirmesinin kendine özgü olacağı yaklaşımı ile, peşin sunulan değil, hekim her veriyi kendi bilimsel penceresinden irdelemelidir.** Bilimi yalanlama yapanlar, benlik üzere olmak, bunu olguya göre bilimin yanlış olduğu yargısında olabilirler, ancak, yaratılışa göre her bireyin farklı olacağı, bilim içindedir.

- Her insanın yaratılışı farklı olduğu için, kendisine özgü giysi giyer, aynı şekilde de kendisine uyan, istenen etkiyi yapan tıbbi yaklaşım yapılmalıdır.

14) **Olgudaki sorun, gereksinim ve izleme göre yaklaşım:** Her prematürenin yaratılışına uygun yapısı vardır, tüm tıbbi davranışlar buna uygun olmalı, bunun içinde prematüre izlem boyunca, gelişimi, olgunlaşması ve sorunların oluşmasının önlenmesi gibi boyutları irdelemelidir.

- Yaşam doku sistemlerinin düzenli ve dengeli olarak enerji kullanarak sağlıklı olma boyutu iken, sorunların oluşması ve buna göre düzenleme, tamir mekanizmaları da vardır.
- Sağlıklı olmak, sağlığın sürdürülmesi için, gerekenler olduğu gibi, sorunların önlenmesi ve hastalıkların erken tanı ve tedavisi de hastalığın tıbbi yaklaşımlarından önce gelmektedir.
- Yaşam sınırında olan prematürelerin sağlıklı olabilmesi, ancak Neonatoloji Yoğun Bakımda doku sistemlerinin yaşayabileceği boyuta geliştirilmesi ve olgunlaşması ile olasıdır.
- Sorunsuz bir canlının yaşamı beklenmez, Yaşam sınırında olan prematürelerin de özel ve özgün tıbbi yaklaşım yapılmaz ise, yaşaması olanaksız gibidir.
- Başlangıç, amaç ve felsefe idea olabilir ama sonuç farklı olmaması için, izlem ve izleme göre yaklaşım, bireye göre durum değerlendirmesi önemlidir.

1. **Hiçbir prematüre ve yaşam sınırında olan bebeklere, kapasitesi üstünde bir yaklaşım öngörülmesi bile yapılamaz.** Zorlama ile değil, doğal uyum içinde olması sağlanmalı, emzirme gibi yaklaşımların yapılması ve desteklenmesi de bebeklerin doğal hakkı olarak görülmelidir. Zorda, imkânı olmayanların tüm masrafları kamu, devlet tarafından sağlanmalı, bir uzman heyeti ile irdelenmelidir. Yasalara uyum, birey zararına olamaz, insanlık dışı yorum yapılamaz. Tüm yapılanlar zorla değil, sevgi temelinde insanlık üzere olmalıdır.

- Yaşam sınırında olan prematürelere yapılacak tüm yaklaşımlar, yaratılışına uygun olmalı, devamlı durum değerlendirmesi yapılarak, dengeli tutulmalı, fazla veya az olmamalıdır, tam dozunda olmalıdır.

2. **İnsanlar sıklıkla sorunları ve dertlerinde farklı, sağlıklı olunca değişik ruh hallerinde olabilir, kabul ettiğini reddedebilir, bu nedenle sorunları kendileri çağırırlar.** Bilim sadece sıkıntı da değil, sağlıklı iken de sağlığın korunma ve gözetilmesi içinde yaklaşımları gerekli kılar. Bu şekilde sorunlar, hastalıklardan oluşmadan korunur ama insanlar yüz çevirebilir.

- Bir yaklaşımda amaca ulaşmak için en doğru yol seçilmelidir, hızlı yetişmek için yapılan acele gitmek, kaza ile sonlanabilir, hiç ulaşılamayabilir.

3. **Hekimlikte her olgu, her veri, her çalışma, gelecek yapılanması kadar, su andaki olgular içinde kullanılacak bilgi kapsamındadır.** Bilim elde edilen verilerin, bilgilerin paylaşılması, yeni olgulara da kullanılmasının gerekli kılar. Bilgi kimsenin tekelinde değil,

tüm insanlığın elinde olmalıdır. Bilgi kullanılmaz ise tecrübe kazanılmaz, bu açıdan zararı olmadıkça, faydalı olacağı kanaati ile uygulanması önemlidir.

- Her olgu somut şu anda hekimlik yapılan bireydir, bu açıdan gelecek varsayımı ile bekletilemez.

4. **Hekimlikte olumlu ve olumsuz yaklaşımların tümü medikal bilimin bireydeki etkileşimidir.** Hekim, olumlu olunca kendisi, olumsuz olunca doğanın gerçeği şeklinde yorumlaması kabul edilebilir değildir. Tüm bilimde inana bir eğitsel boyuttur, ders almalı ve buna göre beceri kazanmalı, tekrar aynı yaklaşımı yapmamalı, daha gelişmiş ve değişimini yapmalıdırlar.

- Hiçbir ilaç tam olumlu veya tam olumsuz değildir, eğer bu şekilde yorumlanıyorsa, fizyopatoloji de atlanan bir husus vardır, bu kadar hekimlikte olgudan alınacak cevap basit olarak yorumlanamaz.

5. **Bir bilimsel veri, paylaşılmalı, giderek yorumlanmalı ve tuğlaların üst üste olması gibi devamlı detaylandırılmalı, olgular ve tecrübeler ile geliştirilmelidir.** Bilim bir kişide, bir algısı, eğitimi ve boyutu olunca, hemen bunun eğitilmesi, örnek alınması ve derslerin sürekli olması, yaşam boyu sürmesi uygulanmalıdır.

- Bilim, medeniyet paylaşarak, katkılar ile büyür, gelişir, detaylanır, bu açıdan tek bir olgudan elde edilen neticeler, neden ve gerekçeleri ile irdelenmelidir.

6. **Hekimlik, hastaya göre yaklaşımı temel alır, birisinden onay alma değil, bilim, akıl ve vicdandan olur olma ile uygulanır.** Bilim her hekimin sorumluluğu çerçevesinde, hastaya uygun yaklaşımı ve bunun uygunluğu açısından da izlem gerekli kılar. Hangisinin faydalı ve hangisinin sorun veya zarar oluşturacağını izleyip, buna göre tedbir alınmalıdır.

- Hekimlik hastaya göre yapılanması ile, olgudan elde edilen olumlu olanlar örnek, olumsuz olanlarda bir ibret olarak ele alınarak, tüm insanlığa bir ders boyutu olmalıdır.

7. **Tıpta eğitici hastanın kendisidir. Hastanın verilerini okuyan, yorumlayan, bilimsel davanak ve açıklamalarda bulunan kişi öğretmenin öğrencisidir.** Her sorun, her olgu bir problem, çözmeye çalışmakta dersin konusudur. Ben iyileştirdim algısında olan ise, bir inanç sapkınlığı içindedir, öğrenmesi, bilmiyorsa bilgi, beceri ve danışması gerekir. Ne, neden, niçin, nasıl, ne şekilde gibi sorular hekimliğin, felsefenin ana sorgularıdır ve bunlar yapılmalıdır. Ben yaptım algısı sorguları kaldırır, gelişme, değişim ve eğitimi yok edicidir.

- Tüm bilgiler bir bilgi, danışman, ama gerçek eğitici, hastadır, hastanın izlemi ile elde edilir.

8. **Bilim gerçeğin açığa çıkması, buna göre yaklaşım yapabilmek için, hasta temelinde önemlidir.** Hekimlikte tıbbi gerekçeler bilim üzere olmalıdır ve veriler bu açıdan gerçeğin açığa çıkması açısından dikkatli ve özenle irdelenmelidir. Tartışmalar ile bilimsel doğru bulmak, ancak bilime dayanma ile olasıdır.

- Bir amacımız ve güdünüzü Tıp Bilimi üzerine yapılandırırız ama etkisinin nasıl olacağı konusunda ancak hastanın izlemi ile elde edebilirsiniz.

15) **Prematürelerdeki benzerlik, olguları aynı kabul edemeyiz:** Yaratılış benzese, verileri aynı olan hastalarda bile her olgu farklıdır ve her hasta ayrı, kendine özgü yaklaşımlar, tedavi edilir. Yaşam sınırında olan prematürelerin gebelik haftası ve doğum ağırlıkları değil, tümü kendilerine göre özel ve özgündür, buna göre tıbbi yaklaşım yapılmalıdır.

- İnsanlar anatomik ve işlevsel olarak benzer olsalar bile her birey yaratılış olarak farklı, özel ve özgündür.
- Tahminen 200bin yıldır gözlenen Homo sapiens, sapiens toplam 60 milyar insan olduğu ve halen 8 milyar aktif yaşadığına göre, bunların parmak izleri bile birbirinden ayrıdır.

1. **Doğa belirli bir benzer yapıda görünebilir ama farklıdır.** İnsanların iki gözü bir burnu vardır ama, tüm insanlar birbirlerinden görünüm olarak ayrılırlar. Bilim sahibi olan, bu ayrımları algılayabilir, ancak bu insanlara bir üstünlük veya zayıflık olarak tanımlanamaz. Değerlerin farkında olmak için eğitilmiş ve insanlıkta olmak gerekir.

- İnsanları istatistiksel veri olarak tanımlamak, belirli fizyolojilerine göre sınıflandırmak, Yaşam sınırında olan prematürelere doğum ağırlık ve gebelik haftalarına göre sınıflandırmak, ancak bu konu hakkında bilgisi olmayan, memurun yapacağı bir iştir.

16) Eğitim, yaşam boyu sürekli, her olgu, her durum ve oluşumlar eğitimin bir parçası, olumlu veya ibret olarak hekimlere özellikle bir derstir, olgunlaşma, beceri kazandırır. Yaşam sınırında olan prematürelere her biri ayrı, ayrı olarak hekimlere, Neonatoloji Uzmanlarına bir ders, bir örnek olgu olarak eğitici, eğitim verenlerdir.

- Çocuk Haklarında Eğitim konusu irdelenmektedir. Bunlar; a) Eğitim verilmesinin zorunlu kabul edilmesi, b) Eğitimin amacı, usul ve metotları hakkındaki vurgulardır.
- Amacı a) Eğitim, insanların, çağdaş eğitim yöntemlerine ve bilimsel ve teknik bilgilere sahip olunmasını kolaylaştırmak amacıyla yapılmasını, Çocuğun eğitim hakkının kabul edilmesi için; 1) Temel eğitim, herkes için zorunlu ve parasız, 2) Orta/lise eğitimi, programların genel ve mesleki nitelikte de olmak üzere çeşitli biçimlerde örgütlenmesi, tüm çocuklara açık olmasını, mali yardım ve/veya parasız olması sağlanmalıdır, 3) Eğitimin düzenli olarak sağlanması, terk etmenin önlenmesi, 4) Yüksek öğretimi yetenekleri doğrultusunda herkese açık hale getirilmesi, 5) Eğitim yerindeki disiplininin çocuğun insan olarak taşıdığı saygınlıkla bağdaşır biçimde olması ve yürütülmesi, nin sağlanması
- Amacı: b) Çocuk eğitiminin aşağıdaki amaçlara yönelik olmasını belirtirler, bunlar; 1) Çocuğun kişiliğinin, yeteneklerinin, zihinsel ve bedensel yeteneklerinin mümkün olduğunca geliştirilmesi, 2) İnsan haklarına, ilkelerine ve temel özgürlüklere saygısının geliştirilmesi, 3) Çocuğun ana-babasına, kültürel kimliğine, dil ve değerlerine, çocuğun yaşadığı veya geldiği menşee ülkenin ulusal değerlerine ve kendisinininkinden farklı uygarlıklara saygısının geliştirilmesi, 4) Çocuğun, anlayışı, barış, hoşgörü, cinsler arası eşitlik ve ister etnik ister ulusal, ister dini gruplardan, isterse yerli halktan olsun, tüm insanlar arasında dostluk ruhuyla, özgür bir toplumda, yaşantıyı, sorumlulukla üstlenecek şekilde hazırlanması, 5) Doğal çevreye saygısının geliştirilmesi hedeflenmelidir.
- Atatürk'ün Başöğretmen olarak hedeflediği, a) muasır medeniyet ötesinin hedeflenmesi, ayrıca, b) öğren/öğret, b) çalış/değer yaratma çabası içinde ol, c) emin/güven içinde olmak, devamlı mücadele edilmesidir.
- Eğitim yaşam boyunca olur, bilgi öğrenebilir ama bunun uygulanması, yaratılışa göre kavranması, hastalık, olgu ve Yaşam sınırında olan prematürelere tıbbi bakım, Yoğun Bakım Ünitesinde çalışmak ile sağlanabilecektir. Her olgu bir eğitimidir.
- Eğitimde, bilinmeyen bilinene göre kıyaslanamaz, sonsuz boyuttadır. Bilimi ilerlemiş kişi, bunun daha çok farkında olur.

1. **Bilime inanan, ona dayanan, ona güvenen kişi, eğitimin sürekli olduğunu, her durum ve her hastanın bir eğitici olduğu algısındadır.** Bilim insanı, öğrendikçe, görüşleri genişler, daha ileri, daha bilime doğru adım atarlar. Devamlı bir aydınlanma içindedirler.

- Her olgu ve durum, olumlu olarak örnek, olumsuz olarak ibret açısından bizlere bir ders niteliğindedir.

2. **Senelerce çalışmak, eğitim almak, olgunlaşmak içindir, kendi eğitimine devam edebilmek içindir.** Bilim insanı, ben biliyorum demekten daha ziyade, daha çok çalışmak

ve daha geniş öğrenme hevesindedirler. Bu onun için bir nimettir, toplum için de bir kazançtır.

- Her olgu, her durum ve sorun, eğitimin sürdüğünün bir belirtisidir, inceleme, kaynak ve bilimi yeniden sorgulama ile gelişim sağlanabilir.

3. **Bilimi öğrenen, uzmanlaşan kişi, bunu uygulaması ile, yaratılışın her olgu temelinde temsilcisi olmaktadır.** Bilim ancak bilim üzere olan, insanlıkta olana bir anlam ifade eder. İnsan bilim ile faydalı veya tem tersi zararlı olabilir.

- Eğitim devamlı ilerleme, gelişme ve özgünleşme gerektirir ve bu yapıldıkça daha ileri çabası kaçınılmazdır. Eski ise yerinde saymak anlamındadır.

4. **İnsan devamlı eğitime açık olmalı, kendisini kapatmamalıdır ki yeni şeyler öğrensin.** Bilim eğitime açık olan için bir katkı sağlar. Ben biliyorum diyerek kendini kapatan kişi için hiçbir şekilde bir katkı sağlamaz, hastaya faydalı olması da beklenmemeli veya tesadüflere bağlı gibi algılanabilir.

- Eğitim almak için ben biliyorum değil, eğitime açık olmak, talep etmek gerekir, dinlemeyen kişi algılayamaz, önce iletişime açık olmalıdır.

5. **İnsanların bir özelliği eğitilebilir olmak ise, diğer özelliği de eğitimi inkâr edici yaklaşımlar yapmasıdır.** Bilim devamlı gelişim, ilerleme ve değişimi gerekli kılar, her olgu bir eğitici, bir ilerletici olmaktadır, ancak tam tersi davrananlar da olduğu unutulmamalıdır, eğitimi ters yönde kullanmaktadırlar.

- İnsanın bir özelliği eğitilebilir olmasıdır, diğer özelliği de, biliyorum diyerek, bilgi tazelemek ve eğitimi derinleştirmek, bilgisine yeni ekler yapmak istememesidir.

6. **Bilim bovetunu algılayan kişi, bunu saklaması değil, diğerlerine de iletmelidir, bu açıdan sıkıntı duymamalı, öğütler vermeli, tecrübesini paylaşmalıdır.** Bir konuyu algılayınca, bu paylaşılmalıdır, öğüt ve bilgi vermek bize düşündür, onu yapıp, yapmak ise onun sorumluluğundadır, ki suç ise ceza görmesi, bizim de ihbar etmemiz önemlidir.

- Eğitim, öğrenilen, kazanılan beceriyi, yeni boyuta, iletmek, eğitmek görevidir. Bir döngü olarak oluşmalı, ancak yeni eğitim alan bir kural değil, bilimi geliştirmek üzere eğitim almalıdır.

7. **Her bilim eğitim ile olunca, birey kendi kendisinin eğitmeni, her hasta da bunun uygulama merkezidir.** Bilim, mutlaka bir eğitici arıyorsa, kendisi ve hastasını bulmalı, onda bilimi aramalı ve irdelemelidir.

- Eğitim, bir anlamda bireyin kendi kendisini eğitilmesi, her olguda bir eğitimi alması, gelişmesi, değişmesi ve olumu ilerlemesidir.

8. **Bilim sadece yaşamı ile değil, yaşam ötesinde de etkili olacaktır, tüm eğitim bir birikim olarak bize aktarılanlardır.** Yaşam, her şeyin başlangıcı kadar bir sonu olacaktır, eğitim, tüm yaşamı anlamak, kavramak ve birimi kullanmak üzere öğrenilir. Mücadele varlık, yaşam için gerekli olduğu, bundan inançla ve kabul edene kadar didinmek gereklidir. Bu açıdan eğitim tüm yaşam boyunca, her olgu bir eğiticiyi.

- Eğitim bir kalıbı öğrenmek ise, gelişim, değişim ve ilerleme olmaz, eğitim kalıp değil, kalıbı geliştirme, değişim ve bilim üzere olmasıdır.

9. **Yaratılanların hangisine bakarsanız, o size bilim konusunda bir bilgi ve eğitecek bir konu verir.** Bilim herhangi bir insana yaklaşımda bize çok şey katacak, çok şey öğretecektir. Tüm boyut bakmasını, algılamasını bilmek olmaktadır. İnsanların çoğu ise, bundan uzak olmakta, görünüş ile algılamayı kaçırmaktadırlar.

- Eğitim nereden olursa olsun, bilim fantezisi ve hayal üzerine olmaz, masal eğitim değil, bir çocuklara bir simgeyi algılatmak için bir mesajdır, eğitimde metot olarak kullanılır, gerçekçilik üzere değildir.

10. **Bilim sahibi olan bu bilgivi, becerileri başkasına öğretmeli ve devamlılık sağlanmalıdır, kişiye bağımlı olmamalıdır.** Bilimi eğitmek, eğitim almanın sürdürülmesi

olup, bireyin her olgu temelinde daha ileri ve daha geniş öğrenimine imkan salamalıdır, kendi kendine eğitim, yaşam boyu sürmelidir.

- Bir eğitici, öğretmen, bilimi geliştirecek, özellikle Yaşam sınırında olan prematürelere yaşaması için, kalıpsal değil, her olguya göre yaklaşım yapılmasını öğretmeli, devamlı geliştirmesi ve yenileşmesi, gelecek ötesine göre yapılandırması gerekir.

11. **Bilim her oluşan durum ve olgudaki verileri, açığa çıkardığı bilimsel yapıyı, yaratılışı algılayarak bunu geliştirmek gereklidir.** Eğitim, bilgi sahibi olmanın ötesinde, bilginin bilim olarak insanlığa hizmet etmesi, hekimler onların sağlığı temelinde tüm kişilik ve şahsiyetini karımak ve gözetmek için varlık göstermelidirler. Yaratılış ve bireye bakarak, onun verileri ile bunlar ağılanabilir.

- Yüzeysel bakış ile bilimin derinine inilemez, fizyoloji, fizyopatoloji boyutuna inmeden, hücre, molekül düzeyine inmeden yapılan bakış, dıştan bakıştır.

12. **Bilgiyi anlayan ve kavrayan insandır ve bu açıdan bilgin alim olanların toplumda bir veri olmalı, onlara danışmalı, fikirleri alınmalı, onlardan eğitim alınmalıdır.** Bilim üzere olan bunun algılanmasını, yaygınlaşmasını ister, çünkü aklını kullanma, gafil olmama ancak bu sayede olasıdır.

- Bilgi, bilgiyi söyleyen değil, onu olgu temelinde uygulayan, algılayan, bilim haline getirmek ile anlamlı oluşur.

13. **Bilimi öğrenen onu öğretmeli ve her olgu, her durumda uygulamalı, uygulamasını da öğretmelidir, nesilden nesile sürdürmelidir.** Bilim bugün ve yarın oluşacak bir boyut değil, yaratılış üzeredir ve değişmez, aksini söyleyenlerin yokluğu kaçınılmazdır, güç bilimde olmaktadır.

- Eğitim, uygulamayı ve beceri kazanması ile özellikle Yaşam sınırında olan prematürelere yaşamı ile tam eğitim sağlanabilir. Uygulama sonucuna göre yapılmalıdır.

14. **Bilim tüm bu çabalar içinde olanların bir sermayesi, bir birikimidir, bizler senelerce oluşan bilgiyi ve beceriyi alır, hastalarımıza uygularken, yeni boyutlar katabiliriz.** Doğa yasaları tüm bilimsel boyut ile ortaya çıkarlar ve yaratılıştan bu yana aynı şekilde etkilidirler.

- Bilgi, yıllardır oluşan bir birikim ise, olgu, hasta bugün, somut uygulanan durumudur, bilim uygulamadadır.

15. **Bilim sahibi olanlar, bu bilgi ve tecrübeleri başkalarına da vavarak, onların da varolanmasına açmalıdır, insanlık bu şekilde sağlık üzere yücelebilir.** Eğitim alan kişi, insanlık üzere, bilgi ve becerilerini daha sonrakilere nakletmeli, onlara da eğitimi sağlamalıdır, bu bir adalet, aldığı verebilmek, sürekliliği sağlamaktır. Bilim bir zaman diliminde kendi sağlığı içinde gerekli olacaktır.

- Bir kişiye bir şeyler öğreten hekim, daha sonra kendisi ondan yararlanabilir, insan ise sağlık boyutu açısından birbirine gereksinimi olacaktır.

16. **Bir toplum, bilimi söyleyen, öğreten kişileri dışlayabilir, çünkü toplumun kalıplarının karşısında ifadeler kullanmaktadırlar.** Toplumun bilimi kabul etmesi veya kabul etmemesi gibi bir boyuta bakmaz, olan olacaktır, bilimsel olarak önlem alan kurtulur.

- Toplumun algısı, sosyal boyut, bilim ile karşı olabilir, bu açıdan sorunlar çıkabilir, ancak hekim insanlık üzere olmalıdır. Yaşam sınırında olan prematürelere ötenazi gündeme gelmiş olsa bile, yaşam hakkı temelinde yasalarımızda da suç kapsamındadır.

17. **Yaşam her zaman bir ders ve öğrenilecek çok şey vardır. Gönül ve aklın kapatılması ilerlemevi kesintive uğratur.** Bir insanın sorunları ile uğraşırken, önemli tecrübeler kazanılır. Bu hekime bir ders, bir bildiri bir boyut kazandırır, bunu algılamak, farkında olmak ile yaşama yaşam katılır, gelişir ve ilerleme olanağı sağlanır.

- Her olgu bir derstir, olumlu örnek, olumsuz ibrettir ve bu açıdan yanlış veya doğru değil, detaylı olarak irdelenmesi, yaşamsal, yaratılış boyutu olarak bakılmalıdır.

18. **Her olgu, her durum ve boyut bir bilimin bize sunduğu bir işarettir.** Bilim bize, küçük veya büyük diye değil, her amaçla bize bir uğraşı, bize bir katkı sağlayan olmaktadır.
- Gören ve algılayan için her olgu bilimin bir işaretidir, Yaşam sınırında olan prematürelere kilo ve gebelik haftası olarak rakamsal bakarak, bilime ulaşamaz.
19. **Eğitim denilmesi için, bunların çağdaş medeniyet ötesine taşınması, taşımaktır.** Öğrenmek, yaşamı bilerek, algılayarak yaşamak ise, bunun devamlılığı için, medeniyetin birikimi için, gelecek nesil ötesine, muasır medeniyet ötesine de taşınmalıdır, ki bunun tek yolu, yöntemi bilim üzere sevgide olmak, insancıl davranmaktır.
- Eğitim, geçmiş ve kalıbın öğretilmesi değil, değişim ve ilerleme, gelişim üzerine olmalıdır eskiyi öğretmenin anlamı, ilkel, gerileşmenin sağlanmasıdır.
20. **Eğitim talebe göre olur, sevgi ve aklını kullanmayanlar için, kalıpları öğrenmek ve bunları aynen uygulamak önemlidir.** Her bireyin vücut ölçüleri farklıdır, ancak, kalıp bunları en fazla büyük, orta ve küçük beden olarak algılar ve giydirir. Bu şekilde bir hekimlik, hekim algısı olamaz. Perdeli olan, algılamayanlar ile iş birliği, eşgüdüm yapılamaz.
- Zorlama ile eğitim olmaz, eğitimde dayak olmaz, talep etmek, ilgisi ile, sevgi ve eğilimi ile oluşur. Dayak kelimesinin kaynağı, dayanak ve destektir, eğitim destekleme ile oluşması değil, devamlılığı sağlanabilir. Matematik konusunda ilgi yoksa, bu konuda değil, diğer konularda çalışması ve ilerlemesi istenmelidir.
21. **İnsanlara doğa ve bilim doğrudan değil, örtülü olarak gerçeği sunar, bu açıdan eğitim ve uzmanlaşma ile ancak konu anlaşılabilir.** Bilim bazı inanç ile yapılanların sadece placebo etkisi olduğunu, herhangi bir tıbbi boyutu olmadığını gösterir. İnsanlar bu ikilem ile gerçek ile hayali karıştırabilir. Yorumlar daima etik ve insanlık üzere olmalıdır, bunun dışına çıkılması ile insanların zarar ve ziyana yönlenmesi, bilim dışı olmasıdır. Bu kişilerden uzak durmalı, bize bir sınav objesidirler, bizi mahvedebilirler.
- Bilim gören göze açık olur, bir elmanın düşmesi ile akıldaki düşünce formül şeklinde olmuş, Newton bunu algılamıştır, netleşmesi oluşmuştur.
22. **İnsanlar bilmediği değil, bildiği konuda sınava girer, eğitim aldığı konuda sınav yapılır, veterince vetkin ve etkin olabildi mi diye sorgulanır.** Bilim insanı kendi eğitici ilse yüzleştirir ve ona göre bir irdeleme yapılır. Hekimleri irdeleyen, değerlendiren de hastalarıdır. Onlara öncelikle insan olarak yaklaşması, sevgi ve saygı duyması, etik ilkelerde olması gerekir. Onların sağlığı boyutu ile insanlık, kişilikleri üzerine titrer ve yaptıkları ile yüzleşir, yaratılışa göre gerçek ile karşılaşırlar.
- Her bireyin algılama boyutu vardır, bu açıdan bir konuyu öğrenebilir ama hekim olabilmesi için tüm temel bilimsel bilgileri öğrenmeli, sonra tıbbi bilgileri bunlar üzerine yapılandırmalı, basamaklı eğitim, teorik mutlaka beceri ile bütünleştirerek olmalıdır. Sınav, bilimsel algılama ve etkin, verimli yapması üzerine olmalıdır.
23. **Eğitim sadece hastası zor, sorunda iken olmaz, diğer zamanlarda da bilim ve araştırma ile gelişme üzerinde olmalıdır.** Temel öğrenim için insanın düşünme ve beceri kazanma ortamı yaratılmalıdır. Hekimlik eğitiminde en olmadık zor şartlar ve buna karşı yapılacaklar öğretilir. Bu açıdan sertifikasyon programlarının amacı da bunlar olmalıdır.
- Hekim yaklaşımı, sağlıklı iken, sağlığın devamlılığı şeklinde ilk planda yapılması öğrenilmelidir. Bebeğin temizliği ve beslenmesini algılamayan kişi, hastaya bakmamalıdır.
24. **Hekim edindiği bilgi ve tecrübevi paylaşması, eğitmesi ile, asla kaybetmeyeceği bir bilimsel yatırım yaptığını algulamalıdır.** Bilim üzere olan, bilgisini kapatan kişi olamaz, toplumla paylaşan, meslektaşları ile karşılıksız veren, değerlendirilmesini sağlayan, gelişim ve değişime açık olan kişi ve etik yapıda olmalıdır.
- Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde tüm sağlık elemanları ortak kendi alanlarında sorumluluk taşıdıkları için, eşgüdüm ve iş birliği için, bilimsel bütünlük şarttır.

25. **Bilim, okuyan, öğrenen, eğitim alan için önemlidir, hayal peşinde olanlar için olamaz.** Bilim bazı yaratılışın çözümlenmesi ile oluşur, bu ancak konu ile uzmanlaşan kişilerin öncelikle üzerinde durmaları gerektirir. Bilimsel felsefenin bilim olmadığı da gözlerden kaçmamalıdır.
- Bilim fantezisi olan ve açıklamalarının bilim değil, yüzeysel boyutta olan bir kişi ile ortak çalışılmaz, aynı ekip içinde olunamaz.
26. **Hekimlik bir mücevher gibi yapı ise, onu işlemeli, bilgi ve beceriyi sorunlar ve hastalara yakın olmak ile uygulamalıdır.** Bilim mutlak başarı diye tanımlamaz, hekimlerin bireye göre insanlık üzere, etik ilkelerde olmak üzere, tıbbi yaklaşımları temeldir. Hastanın verilerini aklını kullanarak, bilim üzere irdelemelidir. Bilgiler temsildir, hasta gerçek ve somuttur.
- Mücevheri değerini bilen için anlamlıdır, diğerleri için bir taştır, Yaşam sınırında olan prematürelerin yaşaması ile sorunları, sekelleri ve geri zekalı olacağı inancında olan kişi için, hekimlik olarak söylenecek bir boyut olamaz, uzak durmak gerekir.
27. **Her bir boyut bize bir eğitsel katkı sağlar, ancak bu aklını çalıştıran, bilim üzere ve etik ilkelerde olana ders olarak kazanç sağlar.** Bir kişi, hekimler açısından ölüncüye kadar eğitiminin devam ettiğini algılamalıdır.
- Her bir işaret bilim gözü olana açık olur, su içinde elinin kaldırmasını bulan Arşimet gibi, hastadaki bilimsel veriyi algılamak, ancak bu konuşa bilim üzere olana açık olur.
28. **Hekimler aldıkları eğitimde, bu bilgilerin bir gün kendileri için yararlı olacağı inancı ile öğrenirler.** Bilim ve bilimi uyguladıkları her olgu, bir eğitsel amaç olup, bir bilgi kaynağıdır, bu açıdan yaşam devamlı bilginin gelişmesi ve geliştirilmesi amacını taşımaktadır.
- Denizde boğulan bir kişinin kurtarılmasını öğrenen kişi, bir gün, bir denizde kaza olabileceğini ve hekim olarak yardım gerekirse, yaklaşım yapmayı düşünerek eğitim alır.
29. **Hekim hastada bir sorun ile karşılaşınca, yaratılış konusunda daha çok okumalı, bilgisini ve tecrübesini iletmeli, derinleştirmelidir.** Bilim onu düşünerek, irdeleyen ve eğitimi derinleştirenlere açılır, kavramalarını sağlar.
- Her olgu, bilinmeyeni ortaya koyacak, daha çok çalışmanın, konu üzerinde eğilmenin gerekli olduğunu ortaya koyacaktır.
30. **Bilim, bir bütün olarak olmalıdır, bir taraflı öğrenim yeterli olamaz.** Yaratılış birbirini tamamlayan boyuttadır, tümünü birlikte ele alınması gereklidir.
- Tıp biliminde, sadece fizyoloji değil, patoloji, biyokimya, metabolizma gibi tüm bilimler iç içedir ve birbirini etkilediği için, tümünden yaklaşım, bireye özgü yaklaşım içinde olunmalıdır.
31. **Eğitim, bilim üzere, yaratılışa uygun olmalıdır. Her bebeğe özgü bir yaklaşımı öngörür.** Eğitim, kendi yetkin ve beceri olma ötesi, başkasını da eğitilmesini gerekli kılar.
- Yaşam sınırında olan prematürelerde olgunlaşmayan bir doku için, verilen ilacın 2-3 hafta gibi bir olgunlaşma sağladığı değil, tolere edilmesini sağladığı şeklinde yorumlanmalıdır, hızlandırma bir günde olacak boyut olamaz.
32. **Eğitim, etkinlik ve yeterli olunması, benlik değil, değer yaratmak üzere olmalıdır.** Bilim yaratılışın hekim ve istisnasız her bireyi içine de alan bir yapı olduğu, her olgunun ise bireysel yapısı nedeniyle buna uygun ama farklı boyutları olduğu, olacağı da algılanmalıdır.
- Tıp eğitiminde aşamalar olmakta, uzmanlık üstü, Yandal uzmanlığı, sertifikasyonlar ve toplantılar ile eğitim devam etmektedir, ancak, her olgu bir insanlık değeri olarak, bize yeni bir yetkinlik ve etkinlik katacağı algısı içinde olunmalıdır.

33. **Bilim üzere olmayan kişi, bilimi öğretmez, mucizeler ve bilim fantezileri bilim anlamında olamaz.** Bilim ancak belirli düzeyde olana, talep edene ulaşabilir. Her hasta bir eğitici bir bilimsel katkı sağlayan olarak görülmelidir.
- Mucize bebek yaklaşımları tıp bilimi içinde olamaz, reklam amacını taşır ve ancak nadir olma ötesinde, aylarca süren bir medikal çabanın sonucudur, bilim ile oluşmuştur.
34. **Eğitim, ancak aynı hasta özel ve özgün olduğuna göre boyutta, aynı frekansta olmak ile oluşabilir ki, bir hastasına yaklaşmayan hekimin bilimsel boyuta ulaşması da beklenemez olmalıdır.** Bilim eğitilebilir kişi ile, talep eden ile oluşabilir, hastaya da bir eğitici ve bir özel, özgün olgu açısından bakarak, bu boyuta ulaşılabilir.
- Bir hekim eğer Yaşam sınırında olan prematürelere bebekleri sevmiyor, onların kaka yapması gibi durumlarını, sindirim sistemi çalışıyor, ne düzel yerine, koku ve diğer boyutları ile bakıyorsa, hiçbir zaman, bu olgulara, prematürelere hekimlik yapmamalıdır.
35. **Bilim, eğitimle oluşabilmektedir, kendi kendine tecrübe ile bir vere varması beklenemez.** Bilim üzerine olmak, eğitilmiş olmak, uzmanlaşma ve hastalarda yaratılışın boyutu ile dikkate almak gerekir.
- Bilim geçmiş deneyler yanında, bireysel, olguya göre yaklaşım yapıldığında da gönüllülere göre yaklaşımda da yine etik ilkeler üzere, belirli kurulların denetimi ile yapılır, kendi algı ve benlik ile değil, belirli standartlar içinde başlamalı, yürütülmeli ve yorumlanmalıdır.
36. **Bilim, bakan ve eğitilmiş olana görünür, veri analizinde de belirli algılama yeteneği olana açıktır.** Bilim dışı olanlar, yaşamlarını bu şekilde kurdukları için, geri dönseler bile, oluşan olayları bilim fantezisi olarak yorumlarla, sanki bir ceza, sa kaldıkları için mucize gibi ters yorumlar içinde olurlar, bilime yine dayanmazlar.
- Bakışı belirli kalıp içinde olana eğitim yapılamaz, her olguyu, gelişmediği için öldü diyen kişiye, bilimsel dayanakları ve gerekçelerini sorunca, yaratılış gibi anlamı olmayan boyutlar söylenir.
37. **Bir kişiye vahiy yolu ile bilim gelmez, bilim eğitim ötesi, verileri her olguya göre düşünerek algılayarak akla gelebilir.** Yaratılış üzere biraz bilgi sahibi olan, sanki bu Evreni kendi yaratmış gibi sanabilir. Her eğitim olarak aldığı sanki kendisine bir tanrıçalık kazandırmıştır. Sıklıkla başlarına bir bela gelince ise, çaresizliklerine titrerler. Yaşam sonsuz değildir, bu Evrende yaptığın sevgi ve insanlık üzerine olan, bıraktığın hoş bir seda kalacaktır, bu unutulmamalıdır. Hakkınız olmayanı söylemeniz ve yaratılışın verilerine, delillerine karşı benlik taşıyor olmanızdan dolayı, hastalara verilen azap, zarar nedeniyle cezalanmaları doğaldır.
- Bir insanın duyguları, eğitim değil, bilim, belirli irdeleme ve inceleme ile oluşur, duygular değil, düşünce, fikirler, somutlaşan, bilime dayanan hayaller ancak bilim oluşabilir.
- 17) **Yaşam sınırında olan prematürelere yaklaşımda, bebeğin boyutuna göre yaklaşım gerekir, benlik bebeğin izlemi ile oluşmalıdır.** Her insanın bir benliği (id) vardır, bu açıdan benliğin, hekimlik kararında olmamalı, olasılık durumunda bile hekimlik yapılamayacağı kavranmalıdır, Yaşam sınırında olan prematürelere kendileri, verileri ile tıbbi tedaviyi düzenlemelidirler.
- Aynı özellikli bebeğe anne sütü verildiğinde, birisi kolay alır, tolere ederken, diğeri almaz. Bunun yöntemi zorlama değil, almak istemeyene anne sütünü sevdirmek ve kabul edilebilir şekilde sokmaktır.

- Cilt, ciltte olan temas, anne kucağında olmak, prematürelere konuşmanın etkisi belirgindir. Bu açıdan haberlerin dinletilmesi yanında bir olguda ablasının konuşmasının çok faydası olmuştur. Gebe iken bebek ile ablası konuşmuş, bu yaklaşım kullanılmıştır.
  - Bebeği anlamadan, onun hoşuna gidene algılamadan, yapılan yaklaşımlar itici geliyorsa, bu açıdan yaklaşımlar yumuşatılarak yapılmasında, midenin alacağı kadar, basın ve zorla bası yapmadan verilmesinde iyi fayda ve tolere edici görülmektedir.
1. **Bir kişi hem bilim üzere, hem de bilim dışı olamaz, bir defa bile yaratılışa avkırı verivi irdeleyen, bilim içi kabul edilemez.** Bilimin öngördüğünü yapmayanlar, bir bakıma yalan peşinde koşanlar, eğitimin ve gerekenlerin dışında yaklaşanlar, bir bakıma iki yüzlü gibidirler ve karşılaşacakları sorunların sorumlusu olacaklardır
    - Bilim her bireyin özel ve özgün yaratılışını öngörüyorsa, yaklaşımlarda bireye göre uyarlanmalıdır.
  2. **Hekim benliğine zulmetmemeli, neden aklıma gelmedi, neden yapmadım değil, bilimde sorgulama, danışma esastır, bu açıdan neden danışmamalı, literatüre bakmadım olmalıdır, benlik değil, eğitsel metot üzerinde durmalıdır.** Bir hekim kendi nefesine zulmetmemelidir, her olguda olumlu sonuç alması değil, yaratılışın oluşumunu engellemek değil, koruma ve gözetmenin kendi görevinin temeli olduğunu algılamalıdır. İlaçlar tedavi ötesinde, sorun neden gelişti üzerine eğilmelidir. Bireysel terzilikte, sorumlu kişiseldir.
    - Zorla yedirmek bile, ne kadar bilimsel ve yaşamsal önemli boyutu olsa bile, bunun bireyin tolere edeceği ve ona göre uyarlanmış şekilde yapılması gerekir. Bunun yolu da Yaşam sınırında olan prematürelere arasında bir ilişki ve diyalog kurulması ile sağlanır.
  3. **İnsanlar kendi zevkleri için bilimi dışlayabilirler, bu onların zedelenmesine neden olacaktır.** Alkol temelde vücutta, bağırsaklarda oluşur, mikro düzeydedir, bunun hücrelerde metabolize olması, Glikoliz yoluna girebilmesi için enerji gereksinimi olduğundan, tüketilmesi dikkat edilmeli, ayrıca sosyal olarak beyin işlevinin bozulması ile ortamın bozulmasından kaçınılmalıdır. Bir hekim ne zaman gereksinim olacağını bilmediği için, alkolü ancak tadabilir, içemezler. Bunun gibi bir ilaç toksik ise, bu ilacı vermenin kitapta yararı söylene bile, alerjinin katlanmasına neden olmanın anlamı olamaz.
    - Bireyler kendi rızalarına sahip olduktan sonra, zararlı olabilecek, sigara veya alkolü kullanmaktadırlar ama Yaşam sınırında olan prematürelere ise aile veya herhangi birisinin değil, rıza bebeğin izleminde aranmalı ve buna göre yapılmalıdır.
  4. **Bir hekim önce, kendi duygu ve benliğini kontrol edebilmeli, verileri hasta temelinde, özgün ve özel olarak değerlendirmelidir. Hiçbir veri birbirinin aynı olamaz, çünkü hasta farklıdır.** Bilinçli olan, aklını kullanan kişi, oluşumların ve yaptıklarının sonucunun ne olacağı konusunda bir öngörüye sahip olmalıdır.
    - Hekimlerin empati yapması demek, kendi benlik ve algılarını öne çıkarmak değil, onun beğendiği ve arzularına göre yaklaşım yapmak, bebek isterse Yaşam sınırında olan prematüre olsun, bunun saptanması, ağrı ölçer yöntemler ve bebeğin durumuna göre yapılabilmektedir

18) Hafıza/bellek, öğrenilmiş ve yaşanmış olayları, konuları bilinçli olarak zihinde tutma gücüdür.

Her insanın hafızası, bilgisini geri çağırması kısa boyutludur. Bu açıdan her olguda, bilgi sorgulanması, nedenler, sonuçların literatür/bilimsel kaynak olarak incelenmesi, sorgulanması gereklidir ve yaklaşımlarda önemlidir. Devamlı Yaşam sınırında olan prematürelere bakan Neonatoloji Uzmanları, bu açıdan tecrübeleri nedeniyle, her olguya ayrı, elde edilen veriye göre yaklaşımı ve beklenen sonuçlar açısından izlerler ve buna göre bir tecrübe kazanırlar. Bu Yoğun Bakımdaki tüm sağlık elemanları için geçerlidir, ne kadar ağır ve yaşaması zor bir olgu olsa

bile, o olgunun günlerce yaşatılması, en büyük bir bilimsel kazanç olacak, hafızalara kazınacaktır. Ayrıca pozitif motivasyon açısından da önemlidir.

- İnsan hafızasına değil, bilgi sorgulama, danışma ve düşünmeye odaklanmalıdır
- Yaşam sınırında olan prematürelere en önemli boyut, sağlık elemanlarının devamlı onları hafızalarında taşımaları gerektirir.
- Her olgu farklı yaratılış içinde olduğu için, Yaşam sınırında olan prematürelere yaklaşımda, becerinin anlamı rutin yaklaşım değil, özel ve özgünü yapabilme boyutu önemlidir.
- Yaşam sınırında olan prematürelere tıbbi yaklaşımda hafızaya değil, olgudaki veriye yönelmeli, o boyut detaylı irdelenmeli, bilimsel dayanak ve gerekçeler araştırılmalıdır.

1. **Bilim düşünen, veriyi yine yaratılışa göre yorumlayan için önemlidir ve anlamından saptıran değil, en azından zarar vermemek için yorumlama önemlidir.** Veri bir kanıt olarak aynı alınmalıdır. Yorum serbesttir, ancak veri düşünceye göre saptırılmamalıdır.

- Her yaklaşımda, insan yaratılan olduğu, dolayısıyla yaratılışa uygun davranmanın gerekliliğini kavramalıdır, unutmaması gereken bu boyut olmalıdır.

2. **Bilim, ataların veya hocaların söylediği değil, olguların verileri ve yaratılışa göre belirgin olur.** Bilim devamlı değişim ve gelişim içindedir, temel konular değil, detaylar ve ileri boyutlarda yenilenme olur. Yerçekimi yerine Coulomb Kanunu genellikle şimdi kullanılmaktadır. Kitaplar devamlı yenilense bile, her olguda, her hastada farklı bir şekilde kendini göstermektedir. Biliyorum demek, yalanı teyit anlamında olmasından korkulur.

- Kitapların ve suni zekâ kavramında en sık gözenekler sunulmaktadır, her olgu farklı olduğu için, özel ve özgün yapı dikkate alınmalıdır.

19) Uzmanlık önemli: Her prematürenin fizyolojisi ve gereken yaşamsal yaklaşım farklı olduğu için, bu konuda uzmanlaşmış kişilerin ancak kavrayabileceği algılanmalıdır. Değerlendirmeyi yapan hekim, eğitilmiş olması, insancıl boyutta olması ötesinde, Neonatoloji Bilim Dalında, konuya özgün becerisi olmalıdır. Konu uzmanına danışılmalı, onun yetkininde olmalıdır.

- Belirli bir alanda, özel olarak kendini yetiştirmiş, belli bir işte, konuda nitelikli çalışmaları olan, eğitimini sürdüren ve becerisi olan kişi olarak Yaşam sınırında olan prematürelere Neonatoloji Uzmanlarının bakmasını istemek yasal bir gereklilik olmaktadır.
- Her Yaşam sınırında olan prematürelere yaklaşımın bir inovasyon, yeni bir bakış açısı getirmesi ve gelişim ile değişim olması algısı içinde olmalıdır.
- Gerekli bakımın sağlanamadığı acil vakalarda, zorunlu bir sebep olmadıkça, ilk yardımda bulunur, bunun dışında uzmanlık esastır.
- Belirli eğitim ve beceriyi sahip olmamış bir sağlık elemanı, özellikle Yaşam sınırında olan prematürelere tıbbi yaklaşımda belirli bir süre ve olguda bakması gereklidir, diploma alması ancak çalışma ile sağlanabilir. Yoğun Bakım Ünitesi de sertifikalı olmalıdır.

1. **Bilimde veriyi algılayan, gerçeği diğer sağlık elemanı ile paylaşmalı, hakikati algılatmalı, eğitmeli, bilimsel gerekçe ve dayanakları ile öğretmelidir.** Eğitimin amacı, kitap bilgisini öğretmenin ötesine, her olgu ve her durum konusunda öncelikle yetkin ve yeterli olan, ekip elemanı, hemşire ve diğer personele, eczacıyı bilgilendirmelidir. Onların da var oluş sistemi, düzeni, oluş mekanizması ile bilmediğini öğrenerek, sorumluluğu paylaşmalıdır. Ayrıca bir veri olarak yaygınlaştırılmalıdır.

- Bir insanın talep etmesi ve işini yaparken sevgi ile yapması ile gerçeği, bilimsel yaratılış üzerine yapılandırması, bu konuda arzu ile derinleşirmesi, yaşamın gayesi olmaktadır.
2. **Bilim, bilim talep eden, bu açıdan yaşamını buna göre uyarlayan, hekimlere ve uzmanlaşan kişilere ancak açıdır.** Bilim bir kapıdır, bunun uygun insan, uygun zaman, uygun bilgi ve uygun olgu ile açığa çıkar. Her hasta bir bilim kapısı olduğu algılanmalıdır İnkâr bireyleri bilimden uzaklaştırır.
    - Bilim kapısı, belirli zaman, belirli durum, şart ve elbette belirli insanın varlığında açıdır. Newton, Arşimet buna örnektir, çalışma ve bilim üzerinde olma ile olasıdır.
  3. **Bir veriyi gerçeği kavrayan sev, eğitim, beceri, kısaca o konuda uzman olmak ile olasıdır.** Bilim bilgi sahibi olmak değil, bilgiyi işlemek, birey, durum ve oluşum üzerinde hakikati kavrayarak gerçekler üzerinde olmaktadır.
    - Her insan eşit olmasına karşın, bazıları düşünür, sorgular ve bilim üzere yaratılış yapılandırırken, belirli konuda uzmanlaşma ve ilerlemek isterler, diğer tüm bilim o konunun destekçisidir.
  4. **Bazı kişiler aldığı eğitime karşın, bilim fantezisi içindedirler, bunlar aktif meslek icra etmemelidirler.** Bilim, yaşamı tümünden bilim üzere olanlar için geçerlidir, yaşamda kısmen veya gerektiğinde bilim olmaz, oluşmamalıdır.
    - Bazı olgudaki verileri bilim konuları üzerinden açıklarken, dayanakları net tanımlamak zor olabilir, hayal olarak tanımlamak, kolay, ispatı da gerekmez.
  5. **Hekimler aldıkları eğitime göre, bir olumsuz durum ile karşılaşınca derhal bunu çözüme çalışmak ötesinde, duvarmalı, danışmalı ve gereken desteği ve yardımı talep etmelidir.** Bilim, bilime inanan, her bireyin farklı bir yaratılışı olduğuna inanan, bilgiyi devamlı irdeleyen, genişleten, her olguda beceri kazanan, gelişime ve değişime açık insanda belirir. Bu şekilde de huzur dolu olurlar.
    - Hekimlik mesleğinde öncelik en zor şartlarda uygulamalar eğitilir ve bunlara karşı bilimsel özellikle acil yaklaşım öğretilir ve beceri kazanılmasına çalışılır.
  6. **Bir bilginin gerçekleşmesi, ancak yetkili ve yetkin kişilerin olması, becerilerinin farkında olması ile olasıdır.** Bir konuyu anlamak ve kavramak için, hekimler Tıp Diploması yanında Pediatri ve Yenidoğan uzmanlığı ile, 15 yıl gibi bir süreç eğitim ile geçmektedir. Bu açıdan basit kavramlar bile, hastaya göre yaklaşımı gerekli kılar. Bilim prematürelere yaklaşım ile ortaya çıkar. Bilgi önceden kapalı olabilir, düşünülerek, verilere göre açığa çıkarılmalıdır.
    - Bir insan bazı konular üzerinde çalışmış olabilir, uzmanından daha çok bilgiye de sahip olmuş olabilir, ama sorumluluk boyutu alamaz, temel eğitim boyutundan geçmemiştir.
  7. **Bilen bir kişi için, yeni bilgiler, onu daha mutlu eder.** Benlik içinde gurur ve kibir içine girenler için bilgi, onun etik duyguda olmadığı bir kanıtı olarak kendisine geri döner.
    - Bilim eğitime başlarken, bilinenler sunulur, ama bilim insanı içine çektikçe daha fazla bilinmeyen olduğu algılanır, her olgu, özellikle Yaşam sınırında olan prematürelere bakan kişilerin hekimleri bilim içine çekerler.
  8. **Bilim anında yazılı olarak not almak ile gelişebilir, hekimlikte tüm kayıtlar, düşünceler ve yorumlar yazılmalı, bunların gerive dönük incelemesi hem hukuksal hem de bilimsel açıdan olguyu, durumu anlamak için şarttır.** Bilim anında yazılanlar ile ilerleyebilir, saha sonra yapılan veriler değil, anındaki verilerin doğru ve kanıtlı olması ile gelişebilir.
    - İnsan yaratılış olarak unuttukandır, unutmalıdır ki yeni bilgileri öğrenebilmelidir. Yazılı not almak, bilimi geliştirecek, uzmanlaşacak insanlarda daha öne çıkmaktadır.
  9. **Tıp ve uzmanlık eğitimi, yaratılışın ve insanların sağlıklı olması için gerekenleri ve yapılacakları öğretir ama bunu bireylere uygulanması sağlanmalı, yapılmalıdır.** Bilim ancak bilim üzere olanlar ve her olguda, olguya göre yaklaşım yapanlara özgü bir boyuttur,

aynı kalıbı uygulama değil, bireye göre uyarlama temelinde olmalıdır. Ancak bu şekilde faydalı boyuta ulaşabilir.

- Uzmanlık bir beceri, uygulamaya yönelik olmalıdır. Trafik sınavından geçtikten sonra, direksiyondan sonra kullanıma başlanır ama her onbin kilometre sonrası değişim, gelişim beklenir. Her Yaşam sınırında olan prematürelere bakan Neonatolog, daha sonra daha ileri ve daha gelişimsel, yaklaşmalıdır.

20) Sorumluluk bireyseldir: Her hekim birey olarak hukuksal sorumludur ve yaptığı tıbbi yaklaşımın veya yapmadıklarının amaç ve güdüsü/saiki üzerinden sorgulanabilecek, bilimsel gerekçe ve dayanaklar ile açıklaması istenebilecektir. Gereken yaşam sınırında olan prematürenin gereksinimlerine göre dikkati, özeni göstermeli, ihmal etmemeli ve tedbirleri almalıdır. Sorumluluk her bireyi özel ve özgün olarak kendi fizyolojik yapısına göre inceleme ve buna göre yaklaşımı, izlemi de kapsar.

- Ceza sorumluluğu şahsidir. Kimse başkasının fiilinden sorumlu olamaz. Birden fazla kişinin taksirle (dikkat ve özen eksikliği) işlediği sularda, herkes kendi kusurundan dolayı sorumlu olur.
- Bilimin öngördüğü, yaratılışa dayanan, gerekçe olan ve yasanın sağlık elemanına verdiği yetkiyi kullanan kimseye ceza verilemez.
- Konusu suç teşkil eden (Yaşam sınırında olan prematürelere yaşam hakkı ve hayatta kalması için yapılan tüm tıbbi tedavilerin verilmemesi, kesilmesi gibi talimatlar), emir hiçbir surette yerine getirilemez.
- Yetkili bir merciden yazılı verilip, yerine getirilmesi görev gereği zorunlu olan bir emiri uygulayan sorumlu olamaz, ancak, hemşire, bakım sorumlusu olduğu için, bilim dışı, bebeğe uygun olmayana yerine getiremez, çünkü bakım konusunda yetkili merci kendisidir.
- Ceza kapsamında olanlar, tıbbi yaklaşımların bilimsel dayanak ve gerekçelerinin olmasını ve bilgi ile kültürel yapıya dayandırılmaz. Kültürel yapıya göre toplum bazı kararlar oluşturur, bunlar bilim değil, kamu yargısıdır. Toplum bilimsel değil, sosyal olan algıya göre yaklaşır. Her prematürenin yapısı, gelişimi farklı olduğu için, prematüreye özgü yaklaşım yapılmalı, yapılan yaklaşımın, bebekteki etkileşimi izlenmelidir, kalıp olarak değil bireye özgü olarak yapılır.
- Her bir Yaşam sınırında olan prematürelere tıbbi yaklaşımı, faydalı olduğuna veya zararlı neticeler oluşturmayacağına kanaat getirilmedikçe, tatbik veya tavsiye edemez. Ancak, yeter derecede tecrübe edilmemiş, prematüre olgusunda etkin ve faydalı olan yeni bir tıbbi yaklaşımı, etkisini izleyerek uygulayabilir.

1. **Hiçbir kimse, hekim, sağlık personeli, suç işleme konusunda bağımsız ve sorumsuz değildir.** Komplikasyon, verileri bilerek, bilimsel dayanakları olan, bireye özgü yaklaşım yaparak, dikkat ve özen azami içinde olarak, hata, ihmal gibi durumlardan sakınarak, tedbir ve güvenlik boyutu içinde, zarar unsurunun bilincinde olmaktır. Bunu derhal fark ederek, gereken tıbbi yaklaşımı yapmak ta görev kapsamı içindedir. Gizleme değil, tüm verileri, görüş ve kanaatleri, bilimsel yorum ile açı sunmak ile tanımlanır. Örtmek, değiştirmek suçtur, komplikasyon istenmeden beklenilmeyen bir durumun olmasıdır.
  - Sağlık ekibi, özellikle Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitelerinde, hasta odaklı olup, hastaya göre yaklaşım yapılır. Hastadaki verilere göre tıbbi yaklaşımın uygulanması yapılır, elde edilenlere göre de kararlar devam veya gerekirse kaldırılır, yeni karar verilebilir.

2. **İnsan var olduğu sürece, hekimlik işlevini yapanlar vardır. Eski zamanda ivileştirdim diyenlerin, kendi gelişimi ile ivileştiği unutulmamalıdır. Ölenler ise yaratılışın bir sonucu olarak olduğu varsayısı vardır. O zaman sorgu, hekimin işlevi nerededir?** Bilim bilgi değil, bilginin bireye göre yorumlanmasıdır. Güneşin Doğudan doğup, Batıdan batması gibi, aklını bilim yerine, görsel boyuta hapsedenlere bir anlam, söz, algısını değiştirmek bile olanaksız olacaktır.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım yaklaşımlarında innovasyon, buluş ve her bebekteki veriye göre ona uygun terzilik şeklinde özel ve özgün bir yaklaşım yapılmalıdır. Bu gerekirse ilk defa da uygulanabilir.
3. **Diploma bilgi sahibi olanlara verilir ama algılama ve farkındalık birev aittir, yaratılış birev üzerinde yorumlamak hekimlik sanatının boyutudur.** Bilim birçok kişide diploma olarak söylene bile, gerçek ancak bireyde oluşabilmektedir.
  - Sorumluluk hastaya bakan, hasta başında olan, müdavi hekime aittir, konsültan ait olamaz, konsültan sadece danışmanlık yapar, uygulama veya uygulamama, kısaca sorumluluk müdavi hekime aittir.
4. **Yaşam sınırında olan bebekleri, prematürelere yaşatma çabasında olana alay ve eğlence edinenler çıkabilir, ancak sağlıklı olma çabası bile bir insanlık boyutudur, aklını kullananlar için bir boyuttur.** Hekimlik, geleceği bilmek değil, o zamana ve duruma göre insanlık üzere, sağlık ve kişilik haklarına bilgi üzerinedir.
  - Tıbbi yaklaşımlarda sonuç bilinemez, bu nedenle özellikle Yaşam sınırında olan prematürelere sağlıklı olması açısından yaşam hakkı ve hayatta kalması için tüm çaba gösterilmelidir, herhangi bir aksi görüş, suç kapsamında ele alınabilir.

21) Yaşam sınırında olan prematürelere yapılacaklar konusunda karar vermek zor olmaktadır. Başlıca iki yöntemin birleşimi ile verilmelidir. 1) Etik boyutu; a) zarar vermemek, her yaklaşıma prematürenin yanıtına bakmak, b) empati yapmak, benim bebeğim olsa idi ne yapardım prensibi ile fizyolojisine göre, etkileşimi irdelemek, c) doğru nedir ve ne yapmalıyım sorguları ile devamlı bilimsel düşünme, bilgi sorgulama yapmak, 2) Bilim boyutu; a) bilgi, Yaşam sınırında olan prematürelere gebelik haftası, ağırlığına göre literatür taraması, yeni yaklaşımlar ve ilaçlardaki etkileşimlere bakmak, b) bireyin rızası, Yaşam sınırında olan prematürelere izlenmesi ile bireye uygunluk boyutunu algılamak, c) innovasyon, bireye uygun yeni yaklaşım boyutu. Kısaca akli kullanmak, düşünmek ve verilere dikkat edip, özen göstermek ve önemsemek gereklidir.

- Karar vermek için tıp bilimlerine hâkim olunması gerekir. İki kere iki dört etmez ama o Yaşam sınırında olan prematürelere bebekte hangi açıdan etmediği bilimsel tanımlanmalıdır.
  - Bilim boyutu kaynaklardan sağlanırken, etik boyutu da ilkelere yararlanılarak yapılabilir.
  - Her bir karar olguya göre özgün ve özel olduğu için bir buluş, bir innovasyon sonucudur.
1. **Karar verilmeden durumlarda, sağlıklı olmanın, fizyolojinin devamlılığı sağlanmalı, izlem ve takibe göre karar öngörmelidir.** Zarar en önemli kriterdir, bunun izlemi gerekir.
    - Tedavi yapma konusunda net görüş olmadığında, fizyolojinin sağlanması, fizyopatolojiden korunma yaklaşımı yapılmalıdır.

2. **Bazı şeyler hekimlikte yapılması, yaşamsal risk taşımaktadır. Bilimin alternatifi ve ortağı olamaz, bilgi ve hasta verisine saygı göstermeli, dikkatlice ve özenle irdelenmelidir, sağlıkla gereken yapılmalı, ekonomi insanın vararına, en azından zararına oluşturulmamalıdır, ümitsiz diverek ölüme bırakma değil, amaç vasatma, yaşam hakkı olmalıdır, çirkin boyutların, insanlık dışı ve etik dışı olanların dinlenmesi bile olmamalıdır, akıl kullanmayan kişi zaten hekim olamaz.** Bilim ötesinde, etik ilkelerde temel olan bireye göre yaklaşım ve onu kişilik ve şahsiyetine hürmeti gerekli kılar.
  - Karar için, sorumluluk almadan birçok kişi olguya karışabilir, Yaşam sınırında olan prematürelere konusunda internet ve hukuk dışı yaklaşımlar önerilebilir, ancak hekim yaptığı yaklaşımdan sorumludur ve danışmanını suçlayamaz, suç teşkil eden şeyi, zararlı olanı yapmaması gerekir.
3. **Bilim sahibi olanlar, verileri bilime dayandırdıkça ve algıladıkça zihinlerinde bir aydınlık oluşur ve bu aydınlık ile çevreyi de aydınlatırlar.** Eğitim görmüş, uzmanlaşmış kişiler, bilgi ve becerilerini olguların üzerinde kullanmakta dolayı mutlu olurlar, ancak bazıları da tersine davranış içinde olabilirler, bu açıdan bilim üzere olmak, bilim tersine olmamak, bu uzmanlaşan kişilerin görevi, işlevidir.
  - Bir tetkik Yaşam sınırında olan prematürelere fizyopatolojisi hakkında fikir verebilir ve aydınlanan yolda ilerlemek daha kolay olur. Kompliyansı bozulmasının algılanması ile bunu düzeltme yoluna gidilmeli, oksijen ayarları ile oynamanın anlamı olmayacaktır.
4. **Bilim yaratılıştta, kısaca hastaya yaklaşımındadır, kitaplarda vazan ve belirtilenler değil, hasta boyutu ile tanımlanandır.** Bilim er veya geç, yaratılışın boyutunu bizlere gösterecektir, izlem ve takip önemsenmelidir.
  - Kitapta yazan bilgidir, onu bilim şeklinde hastaya uygulayan veya uygulamayan hekimdir, bu açıdan sorumlu olan müdavi hekim, hastaya bakan hekimdir.
5. **Her hekim, diğer insanlar gibi yanlış içinde olabilirler, ancak verileri bilim üzere irdelince, zarar oluşturmama yaklaşımı temelinde, empati yapınca, bilimsel gerçeğe uygun yaklaşım içine girerler.** Bilim insanında bir yaratılan olarak, bazı bedensel, benlik zayıflıkları olabilir, bu açıdan, eğitim bilim ve etik ilkelerde olmak, ekip çalışması ile bunların önlenebileceği, yalan olmadığı sürece belirgindir.
  - Bir veriyi yorumlamada sıkıntı çekilebilir, yaratılış birçok boyutta aynı sistem içinde olduğundan, farklı açılardan elde edilecek veriler ile doğrulama yapılmalı veya veri tekrar analiz ile değişik yoruma gidilebilmelidir.
6. **Bazen bir açmaz içinde olunur ve giderek daha batarsınız, kurtuluş yaratılış bilgisinde, bireydeki cevabında, elde ettiğiniz verilerdedir, yanılmamalıdır.** Bilim her sorunda da başvurulacak kaynaktır, ancak düşünen ve aklını kullanan kişiler için uzmanlık boyutu ile alakalı olarak kolaylıkların farkındalığı oluşabilir.
  - Bazı konularda danışmanlık veya tıbbi yaklaşıma Yaşam sınırında olan prematürelere verdiği yanıt size doruya ulaştırabilir.

22) Hukuk, kelime anlamı haklar demektir, bireyin varlığı, temelinde yasalar ile oluşturulan haklarının sağlanmasıdır.

İnsan Hakları, Çocuk Hakları ve Anayasa, Yasalar temelinde özetlenebilen, özgür, onur ve insanlık haklarının doğal olarak sağlanmasıdır. Her bir insanın sağlığının devamlılığı, yaşama hakkının oluşması için hasta olmasının önlenmesi, sağlığın korunma ve gözetilmesi ilk plandadır. Sorunlardan korunma ve erken hastalığın tanı ve tedavisi de yine tıbbi bilimsel dayanağı var ise, bunların sağlanmaması bile, yaşam hakkı temelinde yapılmıyorsa suç niteliğindedir.

- Birey hakları, bağımsızlığı, eşitliği ve kardeş olarak haklara sahip olmanın, yasal düzenlenmesidir.

- Civil liberties olarak yer alan hakkın, tüm kamu, kurum ve kuruluşlardan korunması ve gözetilmesini, toplum değil, birey öncelikli olarak tanımlamaktadır.
- Yasalarla yasaklanmayan hiçbir şey, düzenlemeler, bireyin yapması ile suç kapsamı altında irdelenemez.

1. **Hekimler gücü, kuvveti, bilim ile insanlık yolunda olmak, yaşama olan inancından bulurlar.** Bir sağlık elemanı, yaşamında yaptığı mücadele bilim üzere oldukça güç kazanır, tersi olunca, yıkılır ve tüm enerjisini yitirir. İnsanlık dışı bir yaklaşım yapan hekim, artık hekimlik mesleğini icra etmesi çok zor olacak, tüm gücünü kaybedecektir.
  - Sağlık elemanları, tüm güçlerini akıl ve vicdan olarak bilimden almaktadırlar, Hekim, bir kimsenin sıhhi durumu hakkında, ilmî metotları tatbik suretiyle bizzat yaptığı muayene neticesinde edindiği vicdani ve fennî kanata ve şahsi müşahedesine göre karar oluşturmaktadır, doğrudan ekip çalışmasında hukuksal sorumlu olanlardır.
2. **Hekimler için hastanın ölmesi sorunu çözmek değil, hukuksal sorunun başlamasıdır.** Bilim ölümün gerekçesini ve bilimsel açıklanmasını gerekli kılar, burada ders almak önemli gerektir.
  - Hukuk aynı zamanda olan ve oluşan fiilleri, durumların irdelenmesini gerekli kılar. Her olgu, Yaşam sınırında olan prematürelerin, iyileştikten sonra veya ölümden sonra geniş anlamda, bilimsel irdelenmelidir. Her olgu bir bilime katkı olabileceği bu konuyu bilen için açık ve nettir. Olgu tartışmaları bu açıdan önemlidir.

23) Hekimler/sağlık elemanları, bireyin avukatı, destekleyicisi koruyan, gözeten kişilerdir: Hekimler insanın, insanlığın avukatı, desteği ve yaşama, sağlığına bağlayan olarak, toplumun yargısı değil, bireyin hakkını, özellikle yaşam hakkını en üstte tutar. Hekim, yaşam sınırında olan prematürelerin sağlığına, hayatına ve şahsiyetine ihtimam ve hürmet göstermek bir hekimin etik olarak tanımlanan görevi, Türk Ceza Kanunu'nda da vurgulandığı gibi hak ve özgürlüklerini, sağlığını korumak kadar suç işlenmesini önlemek, bir belirti ile karşılaşması ile yetkili makamlara bildirmek ile görevlidir.

- Hekimin başta gelen görevi, insan sağlığına olduğu kadar, hayatı, yaşamı ve şahsiyetine özen gösterilmesi, insan olarak hürmet edilmesini de kapsamaktadır. Bu açıdan sosyal ve hukuk açıdan da destekçisi, yol göstericisi ve öğüt vericisidir. Yaşam sınırında olan prematürelerde ise bunu aileye yapmaktadır.
- Bir aile Yaşam sınırında olan prematürelerinin bakımı için Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesine bebeğini bırakırken, sağlık teşkilatından emin ve güven duymalıdır, bunun en önemli avukatı da hekim olacaktır.

1. **Zavıf olduğu, güçsüz olduğu için yaşam boyutunu daha çok önemseme, hekimliğin bir görevi, yaklaşımıdır.** Bilim hiçbir bireyin yaşam hakkı ve gelişim, değişimi için bir gerekçe olarak olumsuz yaklaşımına neden tutulamaz.
  - Yaşam sınırında olan prematürelerin yaşamı, hayatı, büyüme ve gelişmesinin izlenmesi, yaşam hakkı temelinde daha da önemlidir.
2. **Hekimler hastanın verilerini önemseyerek, bunları bilim üzere, hastava göre yorumlarlar, bunu yapmayan, yapamayan hekim olamaz zaten.** Bilimi gelen hasta verilerini inkar eden, gerçek dışı yorumlayanlar balarına gelenlerin kaçınılmaz olacağı algısında olmalıydılar, bilim dışı olan zararda ve ziyandadır.

- Aile Yaşam sınırında olan prematürelere yaşaması için inanç için dua edebilir ama hekimin Tıp bilimi açısından yapacakları vardır, çalışarak değer üretme, varlığı oluşturma çabasıdır. Aileler, özellikle sağlık çalışanlarının konuşmalarını bir dua şeklinde yorumladıkları da gözlenmiştir.
3. **Bilimin aleyhinde olana kızmamalı, farkında olmayabilir, eğitimsiz olabilir, kasıtlı yapmamış olabilir, geleneklere bağlı olabilir. Bu açıdan izlemi önermeli, nasıl olsa tüm verile bilimi tevî edecektir, sadece bilimde kalmak önemlidir.** Ceza Kanununda Hâkim, karar verirken, yapılan eylemin amacı ve güdüsü/saiki, temelinde irdeler. Kasıt olmasa bile zarar oluşuza ceza alır, zarar somut, en az 4 veri ile desteklenen ve tartışmasız kanıtlı olmalıdır.
- Fiile ceza verilir, fail bu fiili yapma gerekçesine göre cezalandırılır. Bilim üzere olan, dayanakları ve gerekçeleri Tıp Bilimi üzerinde olanların, mahkemelerde sadece tutukları notlar yeterli olmakta, bilir kişi sorgu bile yapma gereği duymamaktadırlar.

24) Hekimlikte Tıbbi Deontoloji Etik ilkesi olarak, ümit kesilmez, çünkü sonuç bilinemez. Hekim, Yenidoğan Yoğun Bakımda ailesine, (hastasına) ümit vererek teselli eder. Hastanın maneviyatı üzerine fena tesir yapmak suretiyle hastalığın artması ihtimali bulunmadığı takdirde, teşhise göre alınması gereken tedbirlerin aileye açıkça söylenmesi lâzımdır. Ancak, hastalığın, vahim görülen akibet ve seyrinin saklanması uygundur, tanımı, ümit kesilmemesini gerekli yapmaktadır.

- Yaratılış her bir canlının türlerine göre, insan Homo sapiens, sapiens olarak, birbirine benzer ama her birey özel, özgün ve kendine has yapısı, yaratılışı ve özellikleri vardır, buna göre yaklaşım gerekir, hekimler bireye göre tıp bilimini terzilik yapar, kişi verileri ile dikiş, giysi dikerler
  - Yaratılış varlığın oluşumu, doğum kadar yokluğu, ölümü de içinde kapsar. Sağlık elemanları, hekimler ise yaşam, varlık üzerinde uzmanlaşırlar, kısaca ölüme meydan okurlar.
  - Tıbbi yaklaşımlarda, sağlıklı olacağı garantisini verilemez, ama sağlığına, sağlıklı olması, sağlığın sürdürülmesi ile, yaşamı, şahsiyetine ihtimama ve hürmet gösterilmesi gerevidir.
1. **Yaratılış, doğa tapınılacak değil, öğrenilecek, kavratılacak, buna göre yaklaşım yapılmasını gerekli kılar.** Bilim bizim için olumlu veya olumsuz olması, bizim davranışlarımıza göre oluşur. Ona tapınmak değil, doğayı kullanmak, faydalı olması, en azından zararlı olmamasına çalışılmalıdır. Yaratılışa karşı olanların, başlarına gelen felaketler tarihsel bir bulgudur, kaçınılmalıdır.
- Hekimler sağlık yaklaşımı için, öncelikle sağlık durumu hakkında, ilmi metotlarla, incelemesi, bilimsel tıbbi kanaatini bilimsel dayanak ve gerekçeler ile yaratılışa göre kişiye özel ve özgün incelemek yaklaşım boyutlarıdır.

25) Hekimin Yaşam sınırında olan prematürelere tıbbi yaklaşımında düşünmesi gereklidir.

Düşünme, bir mahkemede hâkimin karar vermesinde oluşturduğu yapı örnek alınabilir. 1) Somut, veri olmalıdır, kanıtı-dayanmalıdır, 2) Tedavinin veriliş biçimi, 3) Tedavide kullandığı oksijen ve ayrıca veriliş yolu ile cihazlar, araçlar, 4) Tedavinin yapıldığı yer, yoğun bakım olmalı, bu nitelikleri hem personel, hem donanım ve eğitim, sertifika ile sağlamalı, 5) Yaşam sınırında olan prematürelere sağlığı için bir varlık veya ölüm boyutu olduğu, 6) Zarara veya sorunların oluşmaması için, korunma, gözetme ve alınan tedbirler, izlem, 7) Tıbbi yaklaşımların

bilimsel dayanakları ve gerekçeleri, verilerin bilimsel analizi, varılan sonuçlar, 8) Sağlık personelinin yaklaşım amacı (*insan sağlığına, hayatına ve şahsiyetine ihtimam ve hürmet göstermektir*), güdüsü/saiki (*temel yaşama hakkına sahip olduğu ve hayatta kalması ve gelişmesi için çabayı göstermek*), 9) Olgunun gebelik, doğumu ve daha sonraki yaşamının izlem, progress notları, hemşire dahil tüm sağlık elemanının zamanında konulan notları dikkate alınmalıdır. Bir hekim bireysel olarak sorumluluğu vardır, hemşirenin bakım ve eczacının da ilaç konusunda sorumluluğu vardır, bunlar bir kişide toplanmaz. Kararları oluşturmak için dayandığı Tıbbi bilimin gerekçesi ötesinde yaklaşımındaki amaç ve güdü/saikimi belirtmeli, kısaca bilimsel dayanak ve gerekçelerini düşünsel boyut olarak, bilim ile bütünleştirerek ortaya, ortak tüm Yoğun Bakım personeli olarak ortaya koymalıdır.

- Bilgi hafıza açısından önemli yer tutar, ama düşünme; aklın kendisini bilgi konusu yaparak, belleğin çalışmalarını, olayları, durumları, incelemesi, yorumlaması ve aklın, özgür, kendine özgü bir eylemdir.
- Bir üçgen yere yuvarlağın girmeyeceğin akıl görürken, diğerleri defalarca yaparak anlayabilirler, bu açıdan düşünme insanın önünde gitmelidir.
- Fantezi ve bilimsel kurgular, düşüncede olabilir ama akıl onların birer hayal ürünü olacağını kavramalıdır.

1. **Bazı kişiler algılayabilir, el elden üstündür, verileri yorumlayanları dinle, bilim dışı olanlar hariç, her görüşü dikkatlice incele.** Farkında olan, düşünen, algılayanlar için bilim bir bilgi ötesindedir, bir anlam ifade eder.

- Aklını kullanan kişi, bilim kurgu ile hayali ayırt edebilir, çünkü bilim dışı olan şeyler gerçek ve doğru olamaz.

2. **Her hastadan alınan veri bir bilgidir, düşünen, uzmanlığı olarak, geniş bakan için anlamı olmaktadır.** Bilim diploma olan değil, her bir olgunun verisini irdeleyen, normal, patolojik gibi sınıflamanın ötesinde düşünen, yorumlayana katkı sağlar.

- Elde ettiğiniz veri bir bilgidir, bunun düşünülmesi ve olgudaki tıp bilimi, organ sistemlerindeki anlamı, geniş bakış açısı ile ortaya konulmalıdır.

3. **İnsanlardan bilim ve yaratılış üzere olanlar, verileri bu açıdan irdeleyenlere, bilim kapısı açık olur ve farkındalık ile yönelme olanakları vardır ki, ancak talep edene, düşünene, yorumlayan bu kapıdan geçebilir.** Bilim her hekime farklı açıdan yansır, algılanır, bu açıdan toplumsal bilgi alışverişi önemlidir. Gerçeğe, hakikate yönlendirmek için belirtmek, başlıca bir insanlık görevi olmaktadır.

- Peşin hükümlü olan kalıba uyar, düşünme ve aklını kullanma yönünde olmayınca, yorumlama olasılığı da kaçırılmış olacaktır.

4. **Öncü verileri dikkate almayan, bilim dışı irdeleyen kişi, sorun derinleşince, gaflet denizinde boğulur gider.** Bilim dışı olanlar, sonuçta, büyük şiddet, sorunlar ve dertler yaşarlar ve buna sebep kendileridir. Buzlu yolda, kabak lastik ile hızla giderek kaza yapan, kendisi sebep olmuştur.

- Bir patoloji oluşmadan önce, öncü verileri vardır, hücre veya dokuların sıkıntılarının oluşması, erken tetkikler ile hastalık olmadan algılanmalı, farkına varılmalıdır.

5. **Bir çocuk için bilin met aklına oturmamış olduğu gibi, bazılarında da bilimsel davranış ve yaratılış tam oturmamış olabilir.** Bilim eğitim almış olmak yeterli değil, bu bilgileri hastaları için kullanan, verileri buna göre yorumlayan kişiler için, fayda beklenirken, tersine yorumlayan için zarar oluşturması, hak yemekten kaçınamayacakları belirgindir.

- Bir sorunu erken dönemde algılayabilmek için o konuda uzmanlaşmış ve yeterli beceriyi kazanmış kişi, kısaca daha önce Yaşam sınırında olan prematürelere bakmış kişi olmalıdır.

6. **Bazı veriler aldatıcı olabilir, bu açıdan izlem gerekir ve izlem ile bilimsel boyut, yapılan, uygulananların durumu hakkında karar vermek kolaylaşır.** Adli Tıp kavramı içinde, veriler kesin kanıt olmadığı sürece bir veridir, diğer kanıtlarla desteklenmelidir. İtirafılar bile kanıta dayalı olmalıdır, yoksa geçerli olamaz.
  - Bir böbrek işlevinin irdelenmesi için, birçok parametreye bakılmalı, tek bir değer yerine izlem ile değerlendirmeye çalışılmalıdır.
7. **Bilim gerçek ile benliğin insana kabul ettirdiği konuyu avırt edicidir, bu açıdan veriyi bilimsel irdeme, benliği dışlayarak yorum yapmak önemlidir.** Bilim temelinde olan, aklını kullanarak, yaratılışa dayanarak gerçeği ayırt edebilecektir.
  - İzlem, hekim veya hemşire açısından değil, izlem sıklığı hastanın genel durumu, acil ve sorunlara göre ayarlanır.
8. **Akıl dışı davranışlarda olan, bilimi akıl dışı yorumlayan kişi hekim olamaz.** Hekimler, her olgunun farklı olduğu algısı ile, verileri tıbbi bilim içinde irdelemelidirler. Bilimden yüz çevirenin doğruyu yakalaması olanaksız olacaktır.
  - Bir Yaşam sınırında olan prematürelerin beslenememesi, karnı doyduğu için almak istemiyor demek, konudan çok uzak kişi anlamındadır.
9. **Düşünen, aklını kullanan kişilerde etik ilkelerde ise fikirler oluşabilir.** Bir insana uzaydan bir düşünce gelmez, düşünen, bilim üzere, aklını kullanan ve gönlünü sevgi ve insanlık üzere olanlarda düşünce olur. Diğerleri benlik ve zarar ve zulüm üzere fikir geliştirdikleri izlenmektedir. İnsanların kişiliği, yaratılışı üzerine eğitim üzere, yetkin ve etkin olması gerektiği önemlidir.
  - Etik ilkeler, doğru nedir sorgusu ve ne yapmalıyım sorgusu temelinde, doğrudan akıl, düşünce ve birey üzerinde yoruma dayalıdır.
10. **Akıl olumlu, olumsuzlukları düşünmeli, etik ve insanlık üzere, bireye anlamı, katkısı olacakları bilimsel gerçeğe ile uygulamalıdır.** Yanlış değerlendirme, hata yapma, zarar yapma gibi durumlar için, zarar olasılığını oluşmadan erken fark ederek, bunu engellemek ve kaldırma ile olasıdır. Geleceği, ne olacağını kimse bilmez demek, olay olunca sorumluluktan kaçma değil, uyanık olmaktır. Doğaya, bilim üzere olmalı, onlara sığınmalıdır.
  - Gelecek bilinmediği için, varsayımlar olumsuzluğa değil, sağlığa ve fizyolojiyi desteklemek ve fizyopatolojiyi önlemek üzerine tıp biliminde düşünme eylemi ile oluşabilir.

26) [Danışman/danışmanlık, uzman tavsiyesi veren, özellikle Yaşam sınırında olan prematürelere bakmış, sorunları ile uğraşarak, olumlu sonuç alan, yetkin ve etkin olan kişinin işlevidir.](#) Hekimlerin konsültan olarak görüşlerini yazılı olarak verir, uygun görmediği zaman, kanaatini yazmakla yetinir, yapılan tedaviye müdahalede bulunmaz, ancak Yoğun Bakımda görevli olan hekim, müdavi/hastaya bakan hekim olarak tam yetkilidir. Danışman sorumluluğu, hastadan sorumlu hekime verdiği fikir iledir, bunun Tıp bilimi ve etik ilkelerde olmalıdır, sorumlu olursa, müdavi, hastaya bakan hekim olur.

- Bir sağlık elemanı, boş konuşma ve suç kavramları değil, tüm danışmanlığı, bilim üzere irdeme olmalıdır.
- Önce Yaşam sınırında olan prematüreye danışmalı, verilen ilaç veya tıbbi yaklaşımın ona faydalı olup olmadığı bakılmalı, ona sorulmalıdır.

- Bir tıbbi yaklaşım boyutu bana sorulunca, ben tıbbi bilgiyi veririm ama uygunluğunu hasta söyler, bana verilerini belirtirsen, ona göre boyutun Yaşam sınırında olan prematürelere barışık olmasını tanımlarım derim.

1. **Bilim ancak kapasitesine göre oluşur, bu açıdan danışmanlık, sevk ve fikir almak çok önemsenmelidir.** Her birey yapısına, algısına göre kavrayacak kapasitededir, bu açıdan talep etme, arzu ve kapasitesine göre yaklaşım, eğitimin bir parçasıdır. Her bireyin Hiçbir bilince kapasitesinin üstündekini, yaratılışına göre davranır ve buna göre hak eder.
  - Oksijen sıkıntısı çeken bir Yaşam sınırında olan prematüreye oksijen vermek ile düzeleceğini sananlar, yanılırlar, bebeğe danışarak yaklaşım yapmalıdırlar
2. **Hekimler bir tedavi yapmak için belirli bir plan ve tıbbi yaklaşımı öngörür, ancak veriler gelince, onu dışlamak, göz ardı etmek, en zıندان zarara davetiye çıkarmak olmaktadır.** Bir konuda veriler yapılanın yanlış olduğunu tanımladıktan sonra, kalıba uyarak devam eden bir hekim, verileri sıklıkla ihmal ve almamayı tercih eder, sonuçta oluşan boyuttan sorumluluğu kalıba atsa da kurtulması olanaklı değildir, sorumlu kalıp değil insandır, kalıplar sadece bir yol gösterici, danışmanlıktır.
  - Her Yaşam sınırında olan prematüre bebekteki veri, tıbbi yaklaşımlardaki bir danışmanlık, açık ve net görüş, durumu belirtmektir.
3. **Bir hekim eğer en sorumlu prematüreye bakmaya göze alamıyorsa, bunu uzmanına göndermelidir.** Bilim gerekeni, gerektiği zaman yapabilmeyi öngörüyorsan, yetkinlik, yeterlilik ve uzmanlık bu açıdan öne çıkar.
  - Eğer veriyi analiz edemiyorsanız, Yaşam sınırında olan prematürelere konusunda danışmanlık alarak, olayı kavrayamıyorsanız, uzmanına sevk edin, danışmanlık yetersiz kalacaktır, müdavi hekim olmalıdır.

27) Yaşam sınırında olan prematürelere sorunları oluşmadan korunma ve gözetilmeleri, hastalıkta ise tedavide başarının zor olması ile en ideal, fizyolojinin sağlanması ve idamesidir. Korunma ve tedbir; bir sorun oluşmadan önce temel olan, gereken tedbirleri, önlemleri alarak, sorun oluşmasını önüne geçmelidir. Hekimlikte ilk planda sağlığın korunma ve gözetilmesi, idamesi, sonra aşamada sorunlar oluşmadan erken tanımlama, en son yaklaşımda da erken tedavi gündeme gelmelidir.

- Sağlık yaklaşımında öncelik, sağlığın korunma, gözetilmesi ve sağlıklı olmayı sağlamaktır. Sorunlar oluşmadan yaklaşım, checkup önemli, erken tanı ve tedavi de hastalığın tedavisi önündedir.
- Neden hastalandı, fizyoloji ve doku sistemleri yeterince dengelendi mi sorgusu gündeme gelir. Hastalanma iyi bir sağlık yaklaşımı yapılmadığı anlamını taşıyabilmektedir ve bu açıdan tedbirler öncelikle irdelenmelidir.
- Tedbir ve korunma önceliklidir. Her bir sorun, neden olduğu konusunda algılama yapılmalıdır. Yaşam sınırında olan prematürelere nekrotizan enterokolit gelişmesinde, neden norma flora sağlanmadı, çocuklarda demir eksikliği anemisi, neden gereken demir sağlanması sorgusu ile suç kapsamında ele alınabilir.

1. **Bazı durumlar, önceden algılanabilir, prematürenin enfeksiyon kapması beklenir, bu açıdan hastalanmadan flora oluşması, korunma ve gözetilmesi gereklidir.** Bir yaratılışın fizyolojik ortamını sağlamak, buna göre yaklaşım, oluşacak sorunları önleme açısından önemlidir.

- Yaşam sınırında olan prematürelere doku, organ sistemleri tam olgunlaşmadığı için, onların olgunlaşması, büyüme ve gelişmesi yaklaşımı önceliklidir, bu açıdan onların özel fizyolojik yapıları prematüreye göre irdelenmeli, gerekli tetkiklerle ortaya konmalıdır.
2. **Hekimlikte sağlığı koruyan, gözetilen ve gereken tedbirleri alan hekimin, sorunlar ve hastalıklarla karşılaşması çok azdır ve kolay çözümlenebilir olurlar.** Bilim gerekli bilimsel yaklaşımlar ile korunmak, açığa çıkardıkları başarılarla devam etmesi, sahip çıkması ile daha iyi bir sonuca ulaşırlar. Tedbir almayana kötülük dokunurken, tedbirli olanda bir bakıma kötülük dokunmaz ve onlar mahzun da olmadıkları izlenmiştir. Buzlu yolda tedbirli giden ve lastik dahil önemli tedbirleri alan kişi, kaza yapmaz ve sorun da yaşamaz.
    - Yaşam sınırında olan prematürelere yeterince fizyolojisi, metabolizmasını algılayan Neonatoloji uzmanları, yaklaşımlarını bunların sağlanması yönünde öncelikle didinirler.
  3. **Bazı durumlar, önceden algılanabilir, prematürenin enfeksiyon kapması beklenir, bu açıdan hastalanmadan flora oluşması, korunma ve gözetilmesi gereklidir.** Bir yaratılışın fizyolojik ortamını sağlamak, buna göre yaklaşım, oluşacak sorunları önleme açısından önemlidir.
    - Bünye direnci Yaşam sınırında olan prematürelere düşük olması doğaldır, bu açıdan steril yaklaşım yapmanın ötesinde, normal, bedeni koruyan flora oluşturulmalı, bu yönde yaklaşım yapılmalıdır.
  4. **Hekimlikte sağlığı koruyan, gözetilen ve gereken tedbirleri alan hekimin, sorunlar ve hastalıklarla karşılaşması çok azdır ve kolay çözümlenebilir olurlar.** Bilim gerekli bilimsel yaklaşımlar ile korunmak, açığa çıkardıkları başarılarla devam etmesi, sahip çıkması ile daha iyi bir sonuca ulaşırlar. Tedbir almayana kötülük dokunurken, tedbirli olanda bir bakıma kötülük dokunmaz ve onlar mahzun da olmadıkları izlenmiştir. Buzlu yolda tedbirli giden ve lastik dahil önemli tedbirleri alan kişi, kaza yapmaz ve sorun da yaşamaz.
    - Yaşam sınırında olan prematürelere için ideal gıda anne sütü ise, önce bunu yeterli miktarda sağlamak, bunun için önce pasajı açık tutma, beslenme denemesi, minimal ve daha sonra tam beslenmeye geçme çabası içinde olmalıdır. .
  5. **Korkudan, kaçmak isterken, bilim üzere tedbirler alınır, tedbir almadan, niyetler, dualar ile sonuç alınamayacağı belirgindir.** Bilime inananların ümitlerini yitirmesi değil, yalanlayanların kurtulamayacağı için üzüntü duymalarıdır. Yaşam ötesinde bile yaratılışın gerekliliği gerçekleşecektir. Suçlu olanlarda cezalarını çekeceklerdir.
    - Korkulan başa gelir gibi, korkulan oluşmaması için çok detaylı tedbir alınması, erken tanı ve tetkikler önemlidir. Prematüre retinopatisi için erken ve sık kontrol önemlidir.

28) Hekimlik, özellikle Yenidoğan Yoğun Bakım hizmeti, Yaşam sınırında olan prematürelere sağlıklı olabilmeleri ancak bir ekip çalışması ile olasıdır. Yoğun Bakımda bu öne çıkar; Örümcek ağı şeklinde, tüm bireyler işlevlerine göre aynı boyutta ve sorumludurlar, zarar veren emir yerine getirilmez kuralı Anayasa'nın 137. Maddesi olarak açıktır. Hekim tıbbi açıdan, hemşire uygulama ve yaklaşım, eczacı tıbbi tedavi ve ilaç açısından ortak sorumludurlar.

- Tecrübe maksadı ile insanlar üzerinde hiçbir tıbbi müdahale (cerrahi yaklaşım dahil) yapılamayacağı gibi aynı maksatla kimyevî, fizikî veya biyolojik şekilde herhangi bir tedavi de tatbik edilemez, insanlar denek olamaz, çocuklar da gönüllülük olamaz.

- Sağlık yaklaşımları en azından hekim ve hasta arasındaki bir ilişki, bir ekip, bir karşılıklı anlaşma, sağlık sözleşmesi niteliğindedir. İletişim ve ilişki kurulmayan durumda, hasta hekimin ilacı ve öğütlerini dinlenmemesi, yapmaması ile yaklaşım anlamsız olacaktır.
- Klasik metotların bir hastaya fayda vermeyeceği klinik veya laboratuvar muayeneleri neticesinde sabit olduğu takdirde daha önce, bilimsel gerekçe ve dayanağı olan faydalı tesirleri anlaşılmış olan bir tedavi usulünün tatbiki, izlem ve yaşam hakkı temelinde olmak üzere uygundur. Özellikle Yaşam sınırında olan prematürelere zarar vermesine ihtimal bulunmayan ve hastayı kurtarması kati görülen bir müdahale yapılabilir.
- İnsanlık ve sağlığın varlık olarak yaşam hakkı olması, onurluluk temelinde olmayan kişilerin ekip elemanı olması kabul edilemez, ortak sorumluluktur, bir kişinin bile gerekçesi ile dışlanmalıdır.

1. **Bilim bir kişi ile değil, hekimlerde hastalar, sorunlar ve sağlık durumları konusunda uğraşanların birlikte ortak katkıları ile oluşurlar.** Bilim kendilerine gelen hastaların irdelenmesi, onların durumları ve buna göre yapılan araştırma ve çalışmalarını ile ancak ilerleyebilir, tek değil bir ekip işidir. Yaratılışın, doğanın bir verisi olarak görülmelidir.
  - İnsanlık konusundaki her yaklaşım, bireyi ilgilendiren her boyut, sağlıklı olması açısından önemlidir ve her bir boyut gerek tıbbi öğüt açısından öne çıkmaktadır. Yaşam ile ilgili her şey tıbbi nitelik taşımaktadır.
2. **Yenidoğan Yoğun Bakım personeli, elbet sorunlu bebeklerle uğraşacaktır. Bunu görev edinmişlerdir, bu açıdan değer yaratmak ile uğraşmalıdırlar.** Neonatoloji yaşatılan bebeklerin reklamlarının yapıldığı ve bireysel menfaat sağlanan yerler olamazlar.
  - Yaşam sınırında olan prematürelere yaşamı için Yoğun Bakım Ünitelerine mutlak gereksinim, vardır, bu olmadan yaşama şansı değil, bir mucizeye gereksinimi vardır.
3. **Yoğun Bakım bir ekip işidir, birisinin veriyi gizlemesi, geciktirmesi, yaşamsal sorunlara neden olabilmektedir.** Bilim izlemin sorumu olan kişilerce ortak irdelenmesini gerekli kılar. Bireyin isteği değil, yaratılışa göre sonuç alınmaktadır. Geç kalınması ise, başarısız uğraşlar ile telafinin olanaksız olacağı algılanmalıdır. Fayda değil, zararlı da olabileceği öngörülmelidir. Nefis, birey değil, hasta üzerine ortak bir yaklaşım içinde olunmalıdır.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitelerinde görevli olan tıbbi personel, tümü aynı anda müdavi, hastaya bakan olarak ortak sorumludur. Zarar oluşabilecek yaklaşımı zorlasan bile yapmaz, bireysel özgün otoriteleri vardır.
4. **Bir kişi değil, Yoğun Bakımlarda tüm ekip bilim üzere olmalıdır, bu şekilde korunma açık ve net belirir.** Bilimi bilmek değil, inanarak, güvenerek, uygulamak, davranış ve tutuma geçirmek ile olmaktadır. Korunan kişi, bilim üzere olan kişidir. Tedbir almamak, bilim üzere olmamak demektir.
  - Tüm Yoğun Bakım Ünitelerinde, sosyal ve bazı inançlara göre yaklaşımlar gözlenebilir ama tüm yaklaşımlar, değerlendirmeler bilimsel temelde olmalıdır. Plasebo etkisi kullanılabilir ama bunun plasebo etkisi olduğu kavranmalıdır.
5. **Hekimler Yoğun Bakımda tüm sağlık elemanlarının görüşlerini eşit olarak ele almalıdır, veri, açık, somut ve nettir, birbirini valanlamaları söz konusu olamaz.** Bilim verilere göre irdelenir, bu açıdan hastayı doğrudan izleyenlerin görüşleri önemlidir.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde başlıca; a) Tıbbi yaklaşım, b) Tıbbi Bakım, c) Medikasyon açısından, d) Aile bebeğe anne sütü ve cilt, cilde temas gibi destek açısından, her biri özel ve özgün doğrudan kendi konularında sorumludur. Bu bir örümcek ağı şeklinde, ortada olgu ile veriler ile aynı anda irdeleme boyutundadırlar. Bunun ikinci halkası, danışmanlar, Pediatrik Cerrahi, Teknisyenler gibi yapılar olabilir.
6. **İnsanın insanlık boyutu açısından, bazı verileri dikkatlerinden kaçması olabilir, bu nedenle Yoğun Bakım Ünitelerinde tüm sağlık elemanları, birbirinden sorumludur ve**

ortak değerlendirme yapmalıdır. Bir kişi asla hata yapmaz demek, insan için geçerli olamaz, bu açıdan sağlıkta bir ekip çalışması yapılır ve tümü aynı boyutta hastadan sorumludur.

- Eşgüdüm ve iş birliği temeldir, olgu tektir, bu açıdan ortak toplantı gereklidir. Farklı algılar söz konusu olabilir, zarar söz konusu olunca, tıbbi yaklaşımdan kaçınılır, bebek korunur. Oylama yapılmaz, karar Yaşam sınırında olan prematürelereindir. Faydası beklenen durumda ortak nokta bilimsel irdelemedir.

29) Yaşam sınırında olan prematürelere devamlı yaratılışlarına göre fizyolojileri ve metabolizmaları değişeceği için, yakın takip ve izlem gerekli olmaktadır.

Hekimlerin, sağlık elemanlarının yaklaşımlarının sonucu açısından her olguyu izlemesi gereklidir. İzlem, sağlıklı iken, sorun oluşmaması amacı ve erken tanı gibi, tedavi boyutu dışında da önemlidir.

- Bir tıbbi yaklaşımı başlarken amacınız ve güdünüz/saiki belli iken, elde edeceğiniz sonuç bilinmediği için izlem zorunludur.
- Yaşam sınırında olan prematürelere yaşatılabilmesi için doku, organ sistemlerindeki dengesizlik ve değişim açısından izlem, yaşamsal olarak önemlidir, gereklidir.
- İzlemedeki verileri olguyu bilen, algılayan ve bu konuda uzmanlaşmış olanlar ancak algılayabilir ve buna göre yaklaşım yapabilirler.
- İzlem, sevgi ve anlayış içinde, Yaşam sınırında olan prematürelere bile algılanması esasına dayanır.

1. **Sağlığın izlenmesi, sağlıklı olmanın sağlanması, sorunlardan korunması, en sonunda da sorunların kontrol edilememesi ile hastalık oluşmalı, hekim başından izlediği için, tedavide öncü yaklaşımları olmalıdır.** Hiçbir hekim, korunma ve sakınmanın önemini dışlamaz, önceden gerekenleri yapar, ancak kontrol edilemeyenlerde hastalık oluşur. Kızamık aşısı yapılanda değil, yapılmayanda hastalık oluşur, bu açıdan salgın durumunda bile aşılı olanlar bile aşı olmalı, yayılmasını engelleyici olmalıdır, konu basiretle irdelenmelidir.
  - Hastalıkların tanımlanması tarihsel bir boyut iken, zamanımızda sağlığın devamlılığı, korunması ve geliştirilmesi temeldir. Yaşam sınırında olan prematürelere de sağlıklı olması, büyüme ve gelişiminin izlemi sorunların oluşmasından önlemek temel sağlık yaklaşımıdır.
2. **Bilim bir değerlendirmede, ilk ve son sonucu tanımlayandır, bu açıdan yalanın ortaya çıkması açısından izlem önemlidir.** Bilim bir gerçek ve hak edıştır, tersi ise yalanlayanlar, başlarına gelecek dertlerden de sorumlu olurlar.
  - İzlem bir tıbbi yaklaşımın etkileşimini saptamak için yapılır ve doğrudan bilime dayanmalıdır.
3. **Bilim dışı konuşmak hekimin işi olamaz, bunu desteklemez, sadece izlem ile bilimin etkisinin oluşması beklenir.** Bilim dışı olanı yalanlamak, izlem ile net ortaya konulur. Bu açıdan bilim dışına cevap vermek değil, tıbbi uygulamalar yaparak, medikal yaklaşım üzere olunmalı, sapmamalıdır, bunlar bir iftiradır denilmelidir.
  - Tıbbi yaklaşım yapan kişinin bilim dışı olması, onun yaratılış ve doğa yasalarını kabul etmemesi, hayal ve fantezi içinde olmasıdır ki, hekimler bilim üzere yaklaşım yapmaları gerekir.
4. **Bilim bir veriyi yalanlasalar bile, diğer veriler ile onların doğrusu algılanabilir, üç kanıdan sonra artık bilim net ortaya koyacaktır, devamlı izlem önemlidir.** Bilim, bilim üzerine çalışan, eğitim alan ve eğitim verenlerin, olgu temelinde yaklaşımları ile uygulama

merkezleridir, bu açıdan verileri, kanıtları ve sonuçları devamlı izlemi ile net ortaya konulabilir.

- Bilimsel yorumlamada sıkıntı çekildiğinde, farklı parametreler ve farklı boyutların da izlemi ile doğru boyut daha net ortaya konulabilir.

5. **Bir prematüreye oksijen verilmesine karşın, siyanozunu artırması, akciğerlerinin kapanması, oksijen vetersizliği değil, başka nedenler düşünülmelidir, bilim bunu gerekli kılar.** Bilim hakikat ortada iken, bunun tersini değil, oluşan olayın yaratılışa göre açıklamasının yapılmasını gerekli kılar. Buna göre ancak faydalı olunur.

- Tıp Biliminde bir yaklaşım doğrudan işlevsel olacağı anlamına gelmez, fizyopatolojik boyut ile tam tersi gözlenebilir. Bir ilaç farmakolojik açıdan ters etkileşim içinde olabilir.

6. **Hekim hastanın hangi halde, durumda olduğunu net algılasa bile, izlem ile çok farklı boyuta gidebileceğini algılar.** Bilim her bireyin farklı olduğu, buna göre izlemde, her türlü olasılık yanında, gizli kalan yanları olmaması için, detaylı analizi ihmal etmemelidir. Olayları izlemeli, onlara şahit olarak algılamalı ve aklını kullanmalıdır.

- İzlemde ilk saptanan boyut ile daha sonra gelişen boyut çok farklı olabilir, bu açıdan etkileşimler dikkate alınarak izlem yapılmalıdır.

7. **Hekim devamlı izlem ve irdeleme peşindedir hiçbir zaman tam güvenli olmaz, yaratılışa göre yaklaşımı gerekli görür, tedbir ve korunma ile devamlı sağlık, insanlık boyutundadır.** Bilim devamlı tedbirli ve güvenlik içi korunup, gözetilmeyi gerekli kılar. Eğitim ile daha etkin ve verimli korunma sağlanabilir.

- Kanıtı dayalı olarak saptanan boyut, yine tıbbi yaklaşım ile farklı boyuta geçince, bunun olguya göre yararlı veya zararlı olduğu boyutunu da incelenmesi gereklidir.

8. **Nasil yorumlarsanız yorumlayın, verilerin bilim üzere olması nedeniyle izlem ile daha net ve doğru sonuca ulaşabilirsiniz.** Bilim aleyhine olanlar, teferruata ile, sosyal algılar ile irdelemeye giderek, sosyal destek sağlamaya çalışırlar. Bilim toplumun görüşü değil, deney, çalışma ve izlem ile kanıtı-dayalı veriler ile oluşmaktadır. Yorumların dayanakları farklı yerlerden olursa, zararlarının bedellerini ödeyecek ve doğruluğu bir türlü erişemeyeceklerdir.

- İzlem, amacınıza göre yaklaşımınızın etkileşime ulaşmasının bir güdüsü, bir saiki olup, mutlaka belirli etkileşime uygun izlemi gerekli kılar.

30) Suç, kanunların açıkça, yazılı olarak tanımladığı fiil, eylemlerdir. Uyarılmaya bile gerek duyulmaz, bilinir, bireye özellikle zarar ve zulüm veren bir yaklaşım olup, somut bir işlemdir. Kanıtı dayalı, gelenek, görüş, şüphe ve yoruma kapalıdır. Yaşam sınırında olan prematürelere açık izlem verilerine dayanarak gerekenleri yapmamak; dikkatsizlik, özensizlik, ihmal, hata veya sağlık teşkilatında beklenilmeyen, kasıtlı olarak zarar vermektir. Sağlık üzerinde, zorla zararına yaklaşımın kabul edilmediği açıktır.

- **Yasak ancak yasa ile konulabilir.** Uyarılar, tedbirler farklı bir öğüt niteliği iken, yasak, bireyin hakkının çiğnenmesi temelindedir. Yaşam sınırında olan prematürelere gereklerinin izlem ile takip edilir, ayrıca etkileşimlere göre verilir, kaldırılır veya dozu ayarlanır. Yasaklar, suç niteliği olarak yazılır, suçun oluşmaması için bir uyarı niteliğindedir. Düzenlemeler, yasak ve suç kapsamında değildir. Yazılı olarak Kanunlarca belirtilmeyenleri yasak olarak nitelenemez (Ticaret Kanunu). Ceza Kanunlarında olanların ayrıca belirtilmesi gerekmez.
- **Korunma, hekimler zarar oluşmaması için, gereken tedbirleri alırlar, tetkikler ve izlem bu açıdan önemlidir.** Korkutma ve endişelenme boyutu, özellikle bilim gibi gösterip,

bilim dışı fanteziler ile korkutmalar, insanları belirli amaca yöneltmek için başvuru bir yöntemdir. Temel yapılacak, öğüt vermek, danışmanlık ve riskleri söylemektir. Suç bilinir, bundan bahsetmeye gerek yoktur, ancak yasaklar, gerekçe ve dayanakları ile belirtilmelidir. Hiçbir insan, kimseyi korkutmaz, sadece bilgilendirebilir, uyarabilir.

- Zulme, bilmesine karşın, bilim değil fanteziye ses çıkarmavandan uzak dur, suç işleme, sana bulaşmasın.** Bilim bir kişide infeksiyon varsa, bulaştırabilir, bulaş kaynağından uzak durmalıdır demektir. Sizden uzak olmaları ile, dost, arkadaş diyerek yaklaşım, zarar görmekten kaçınırsınız.
  - Zorbalık suç kavramında olup, tedavide zorbalık değil, acil ve durumuna göre yaklaşım yapmak, yaşamsal boyut olabilir. Kalp masajı sırasında yaşlı hastalarda kosta-kondral eklemlerin zedelenmesi, istenmeyen ama beklenen bir durumdur, belirli bir kalbin kan pompalaması için basınç yapılması zorunludur.
- Sonuç belli olduktan sonra, zarara sebep olduklarının kavranması bile bir aşamadır, çünkü sıklıkla başkasım suçlarlar.** Olumlular örnek, olumsuzlar ibret olarak bir ders olup, insanlar bunları algılamalı, gerekenleri öğrenmeli, öğretmeli ve gelişim ve değişimi yaşamalıdır. Ders almanın, bir adım ilerlemesi olanaksızdır. Ancak zarar veren ve zulme neden olduklarının algısı, insanı perişan etme ötesi, maddi olarak tazmin yoluna da gitmelidirler.
  - Bir ilacı verip, böbreğe zararlı olduğu erken fark edilerek, değişim gerekir, bu şekilde böbrek tahribinin önüne geçilmiş olacaktır.
- Bilim dışı olan, yaratılışa karşı yaklaşım içinde olanlar, bu yaptıkları ile başlarına gelen işler, onları suçlu olarak yargılanmalarına neden olacaktır.** Hekimlik gururu olmaz, Yoğun Bakımda tüm elemanlar bir ve birliktedir. Her uyarı bilimsel olarak bebeğe göre açıklanmalı ve doku sistemlerine dayanağı olmalıdır. Normal veya patolojik yorum olmaz, son karardır. Sonuçta prematüre tedavisi zor ve imkânsız olur, çabalar boşa gider, önlem esastır.
  - Hukukta her yaklaşımın bir dayanağı ve gerekçesi olmalıdır, hukukta bunlar sorgulanır, eğer dayanaklar bilim üzerine değilse, suçlu olarak yargılanmak kaçınılmaz olacaktır.
- Bir hekim, veriyi bilim üzere algılar ise, ona her türlü benlik için bir favda sağlanan bile, gerçeği olduğu gibi belirtir, çünkü gizlemek bile suç kapsamındadır.** Gerçeği kavrayan, hasta ile onu bilimsel irdelemenin akademik düzeyi olmaz. Akıl akıldan, el elden üstün olabilir. İnsanlık dinlemeyi gerekli kokar. Çok bilgi yanılmayı arttırabilir veya seçenek seçmede sorun yaşayabilir. Bu açıdan ortak konsey önemlidir.
  - Her izlem zamanında değerlendirilerek not edilmelidir, daha sonra bu verilerin değiştirilmesi veya yorumların silinip, tekrar yazılması, sorgulanmanıza neden olacaktır.
- Yasak veya değil diyerek, kural koyanların bilimsel gerekçelere ve dayanaklarına bakılmı, yok ise, inanılmamalıdır.** Birçok kişi kendisine göre, gelenekleri veya başka dayanaklar ile yasak, haram, helal diye tanımlamalar getirirler. Yasaklar bellidir, onlarda zarar verenler olup, yasa ile saptanır. Suç zarar oluşturan eylem iken, yasak bu suçun oluşmasını engelleme boyutudur. Kanıt getirmeden yasak olamaz. Yalan yere uyduranlar, kendisine göre bir düzen oluşturmaya çalışıdır ki, bu yaklaşım zorbalık ve hak yemek olarak suç kavramındadır.
  - Tıbbi yaklaşımlarda da yasak, zarar ve zorbalık boyutu için geçerlidir, yoksa kalıp olarak yasak değil, bilimsel dayanaklı, zarar oluşturabileceği algısı ile yasaklar olmalıdır.
- Zarar vermek, zulüm göstermek istevenin, dayanak ve gerekçeleri bilim üzere olamaz, insanlık üzere olanların bilim dışı olabilmesi olanaklı değildir.** Bilimi benlik, menfaat ve belirli amaç için kullananlar, bilime inana, güvenen ve dayananlara kavramı tereddütte

düşürmek ile oluşan boyut irdelenmelidir. Bu bilime zarar verir, inanalar arasında ayrılık çıkarır, bu amaçla oluşturulan eğitim yuvalarının, gerçekte bilimi öğretmedikleri, yanlış, bilim dışı olana, hayal ve fanteziler yaklaşımı yapacakları ve göz boyamayı/illüzyonist yaklaşımı bilim diye gösterecekleri için, yalancılık kavramı genişletilmektedir. Bu açıdan, bilim verilerin incelenmesinde yaratılış boyutu ile tam olarak değerlendirmesini gerekli kılar.

- Bilim üzere olduğu iddiasında bulunan, bunun insanlık aleyhine olması şeklinde bir açıklamaya dayandırılmaz. Bilim, insanlık aleyhine yorumlanamaz.

7. **Geleneklere göre yaklaşan bir toplumda, bilimi öne çıkarmak imkânsız gib zordur.** Veriler açık olmasına karşın, bunu benlik üzere olarak, algılamayan, delilleri farklı kişilik üzere yorumlayanlar, yalancılıklarına inanmaları ile olayı daha da derinleştirirler. Artık kalpleri gerçekleri görmeye kapanabilir.

- Her olgu farklı olduğu için, ben bunu bu şekilde yaparım şeklinde bir kural geçerli olamaz, eski uygulamalar, Yaşam sınırında olan prematürelere farklı olduğundan kalıp olarak alınmaz.

8. **Bir veriyi doğru ve gerçek, bilim üzere yorumlayan, onun kabul edileceği değil toplumun reddedebileceğinin algısında olmalısın.** Bilim dışı davrananlar, zarar oluşturmaları ile kasıtlı zarar yapan, yaşamı tehlikeye atmaktan, zorunlu olarak suçlanırlar, mahkûm olurlar. Anayasa 137. Maddeye göre suç unsuru yapılmaz, yapan suçludur.

- Çeşitli nedenle oluşturulan, sosyal, kurul ve geleneksel boyut olarak sunulan çözümler, zarar unsuru taşıyorsa yapılamaz, ayrıca sorumlu doğrudan bu işlemi yapan müdavi hekim, hastaya bakan hekimdir.

9. **Bilimi yalanlayanlar, farklı karışık bir iş peşinde olabilirler, toplumu etkileyerek kendilerince belirli kazanç ağlama peşinde olabilirler, peşlerinde olanların perişanlığı belirgindir.** Hakikatlerini yalanlayanlar, sıklıkla pek karışık bir iş içindedirler.

- Bilim dışı yaklaşımlarda farklı amaçlar olabilir, reklam ve benliğe itibar kazandırmak bunlardan biridir ve etik ilkeler olarak kabul edilemez.

10. **Uyarılara karşın hekim dikkate almaz, verileri de yalanlar ise, kasıtlı suç kapsamındadır, bilimden sapması asla kabul göremez.** Bilim bir veriyi gerekeçlendirmede ve dayanak olmasında bireyin yaratılışına göre yapmaktadır, kısaca doğru ve yanlış tanımlama geçerli olmamalıdır.

- Uyarılara karşın, bu verileri dikkate almayan, geciktiren ve karşı suçlama içine girenler, doğrudan suçlu olarak yargılanabilecekleri dikkate alınmalıdır.

11. **Hekimlikte TCK 280 maddesi, eğer suç işlendiği şeklinde bir belirti ile karşılaşması ve bunu yetkili makama bildirmemesi durumunda, geckme bile suç kapsamındadır.** Bilim sağlık unsuru olunca, bunun ihbar edilmesini şart görmektedir. Bu yapıdaki kişi mutlaka uzaklaştırılmalıdır. Yalanın hekimlikte yeri olamaz.

- Sağlık elemanlarının eğer suç işlendiği, zarar oluşturduğu şeklinde bir belirti, veri ile karşılaşmaları durumunda kolluk kuvvetlerine, yönetime bildirmeli ve hukuksal işlem yapılmalıdır. Zarar olması değil, zararın önlenmesi de Türk Ceza Kanunu amacı içindedir.

12. **Verileri yanlış yorumlayan, ihmal eden hekimler suç kapsamındadırlar.** Bilim verilerin doğru irdelenmesini gerekli kılar. Zaman sürecinde oluşan gecikmeler, yaşamsal ihmal boyutunu oluşturabilir, bu bir ateş içinde olmak demektir.

- Her veri, Yoğun Bakım Ünitelerinde not edilmektedir, bunların haberi ve yorumu en kısa zamanda yapılmalı, burada gecikme ihmal olarak yorumlanarak suç kavramı içine alınır.

13. **Verileri yalanlayan, sorunları görmezden gelenlerinden uzaklaşmalı, onların başlarına gelecek hukuk boyutunda uzak durulmalı, gerekirse TCK 280 Maddesine**

göre ihbar edilmelidir. Bilim bilimi yalanlayanlar ile, bilim üzere olanların mücadelesini, hasta hakkı, hekimlerin avukat rolü açısından önemlidir.

- Yenidoğan Yoğun Bakım ünitelerinde verileri belirtilmesine karşın, farklı olarak yorumlayan, algılayan kişinin o birimde yeri olamaz. Beyin omurilik sıvısındaki Na değeri ile serum/plazmadaki Na değerini karıştırması kabul edilemez.

14. **Yalan söyleyen, doğrular açığa çıktıkça, daha da azgınlaşacak, valana valan katacaktır.** Bilim bir süreç gerekli olsa bile, doğru ve gerçek ortaya çıkacaktır.

- Yalan veriyi bilerek söylemek ise, yalan söyleyen kişi, yalanının örtülmesi ile yalanına devam edecek ve sorun oluşması ile ilişkisi kesilecektir.

15. **Veriler ortada iken, bunları yalanlayan hekim suç işleme kapsamında ele alınabilir.**

Hekim dikkat ve özen göstermelidir, bunları yapmaması TCK göre taksirle yapılan suç kapsamındadır.

- Bir ilaç verip, ters cevap alınımında bunun olanaksız olduğu şeklinde yorum yapmak doğru kabul edilemez ve etkin davranılmadığı için yaşamsal sorun kaçınılmaz olacaktır. Her bir Yoğun Bakım Ünitesinde çalışan, sadece oksijeni arttırmak ile siyanozunu azalmayacağını ve akciğer kapanması ile daha kötü olacağını bilmektedir, bu tecrübeyi yaşamıştır.

16. **Bir hekimin bir veriyi yalanlaması, haddi aşması ve suçlu boyuta düşmesini doğurur.**

Devamlı izlem, hastadaki kişisel veriyi algılamak içindir, kendi algımızı, benliğimizi tatmin olarak yorumlanmamalıdır.

- Danışmanlık bir hekimin yapması gereken olup, sorumluluk kendisinde olmasına karşın, bilgi almak, yorum alması, bir bilimsel boyuttur, yapmaz, aklı üstünde giderse, veriyi yanlış değerlendirmesi ile danışmadığı için haddi aşmış olacaktır.

31) Komplikasyona hazırlıklı olunmalıdır: Her uygulamada, tüm gerekenler yapılması, tedbirler alınması, dikkat ve özen gösterilmesine karşın, beklenmeyen sorunlar oluşabilir, komplikasyonlar açısından da uyanık ve hazırlıklı olmak gerekir. Prematürelerin haftalarca, aylarca devamlı yoğun bakımda izlenmesi bu nedenle komplikasyon oluşmaması içindir, bunun içinde fizyolojisi bireye göre sağlanmalıdır.

- Bir tıbbi yaklaşımın amacı sağlık ve sağ olmak ise, oluşacak yan etki, ters etki ve farklı boyutlar için de tedbirli olmalı, dikkat ve özen sağlanmalı ve gereken komplikasyon etkiye karşın yapılacak yaklaşımlar almaya hazırlıklı olunmalıdır.
- Tıbbi yaklaşımlarda en kötü senaryoya göre sağlık elemanı eğitilmiş, sertifikasyondan da gerekirse geçmiş olmalıdır. Zaten acil durumlarda uzmanı olmadığı durumda bile tıbbi müdahale etmesi beklenir.
- Bir acil kanama durumunda, mendil ile tampon yapılır, ancak infeksiyon kapması da beklenti içindedir, bunun için, hekim daima mendil bulundurur, ama kağıt olanı kullanır.

1. **Tüm tedbirler alınmış olsa da, olguda alerji gibi birçok sorun ve durumun gelişmesi, beklenen değil, sağlık elemanı farkındalık içinde olmalıdır.**

Bilim, istatistik olarak anomaliler gibi, çok farklı yapıların olmasına olanak vermektedir. Hilkat garibesi gibi yaklaşımlar sağlık personeline yakışmaz. Olan durum için gerekenler, bunun oluşma gerekçesi, dayanaklarına bakarak, onları ortadan kaldırmak, daha önce gereken tedbirleri almak ve sağlıklı olmasını kontrollerle devam etmek önemlidir. Doğa değişim ve gelişime açıktır, nadir de bir tabiatın yarattığıdır.

- Her bir ilaç yapan kişi, alerji reaksiyonu açısından ilaçları ve yedek enjektörü hazır tutar ve işlemi yaptıktan sonra 15 dakika hasta ile birlikte olur, konuşur, sohbet eder.

32) Bilimde sonuçlar istatistiksel veridir, bireydeki boyut ise bilinemez. Bir yaklaşımın neticesi bir öngörüdür, Yaşam sınırında olan prematüreler de beklenen fizyolojik etkileşimler dikkate alınır, ulaşılması istenilenlerde yaklaşılacak boyut ve olgunun verdiği cevap dikkate alınarak veriler analiz edilir. Sonuç kesinlik hiçbir zaman bilinemez, hekimler garanti veremezler, geleceği kimse bilemez.

- Bilimsel açıdan istatistik, kanıta dayalı olarak; 1) A Grubunda olasılık %95 oranına kadar yüksektir, komut ilk planda dene, Yap, 2) B Grubunda olasılık %85 oranında olup, komut yapılabilir, uyanık olunmalıdır, 3) C Grubunda olgu kontrolünde, istatistiksel faydalı olabileceği ancak istatistiksel olumlu oranının biraz yüksek olduğu, 4) D Grubunda; her bireye göre farklı olabileceği, izlemde değişime hazır olunmalı, 5) E Grubunda uzman görüşü gereklidir, yaşam sınırında olan Prematürelerin yaşam sınırında olan Prematürelerde sıklıkla uygulanan sorgulanan yaşam sınırında olan Prematürelere uygulanan tıbbi yöntemlerdir. Ayrıca 6) Araştırma amacı ile yapılan, insanlarda deney yapılamaz, daha önce denenmiş, hayvan olgularda da olumlu olan, yenidoğanlarda kullanılmış, ilaçların uygulanmasıdır.
- Her olgu ayrı, özel ve özgün olduğu için, yaşam sınırında olan Prematürelerin yaratılışları farklı ve organ sistemleri de dengesiz oldukları için, istatistiksel veriler değil, bireyin cevabı önceliklidir, bunun da bilinmesi olanaksızdır.

1. **Bilim bazen sonuç ile net ortaya çıkar, bu durum olumlu veya olumsuz olabileceği algılanmalıdır, korunma zarardan olmalıdır.** Çalışma, aydın, bilinen konuda olur, bilinmeyen konularda tereddüt normal, süreçte elde edileceğe göre değişim yapılmalıdır. Bilim, beceri yanında etkin, verimli olunması önemlidir.
  - Hasta veya olguda, yaşam sınırında olan Prematüreye uygulanan tıbbi yaklaşımın sağlık açısından faydası, garanti ve kesin olarak görülemez, bu açıdan devamlı izlem önemlidir.
2. **Hekimler, yaptıkları yaklaşımdan çok önemli ve olumlu sonuç alırlar, bu onların yapması değil, bilimin bir sonucudur, kibir üzere olmamalıdır.** Bilim bazı şekilde yapılan yaklaşım ve tedaviye göre, insanlarda farklı sonuçlar doğurur, olumlu olduğu kadar olumsuzlukta beklentide olmalı, buna göre izlem yapılmalıdır.
  - Bir hekim yaşattığı yaşam sınırında olan Prematürelere bakarken, ölenlere de bakmalıdır. Çin’de ölen olgular için lamba diken hekim, ne kadar çok lamba varsa o kadar daha tecrübelidir denilir.
3. **Bilim tüm oluşumlarda yaratılış olarak varken, her olguda bunun yansımaları gözlenir, tıbbi uygulamalarda dikkatlice incelemeli ve dikkatlice bilimsel düşünmelidir.** Verinin irdelenmesi konusunda tereddütü olan kişi, izlemde daha sonra oluşan verileri incelemesi ile, dikkatli düşünmesi ve algılaması ile daha sonuca rahat oluşacaktır.
  - Bir tıbbi konuda faydalı olan yaklaşım, sorunların olduğu durumlarda, uygulanması için tüm FAZ çalışmaları değil, son klinik uygulamalar yapılır. Bilimde biyolojik etkileşim temel olarak alınmaktadır.
4. **Bir veriyi inceleyip, bilim üzere farkındalık içinde olunca, gerçek tartışılmaz, hastada uygulama yaklaşımı irdelenir ve izlem ile sonuca ancak varılabilir.** Sağlık elemanı, edindiği ilimden sonra, gerçek bilim değil, klinik veri, bireye uyumu ve etkisi irdelenmelidir. Bunun yerine varsayımlar veya benliğe göre davranan başına dert açar. Akli kullanmak ancak ve yalnız bilim üzere olmaktır.
  - Sinagist vazodilatasyon etkisi nedeniyle yapılan çalışmalarda, ikincil etki olarak, penis dolgunluk kanıtı dayalı olduğu için ruhsatlanmış ama özellikle yaşam sınırında olan

Prematüre olgularda direncin kırılması olarak, ana etkileşim boyutu ile kullanılmaktadır.

5. **İnsanlar kendi benlik ve menfaatleri aleyhine olanları, bilim dışı yaklaşım ile kabul etmezler, ancak bunların sonuçlarının ne olduğu, incelenmesi ile açık görülecektir, bilime kimse karşı gelmemiştir, olamaz zaten.** Bizden önce gelip geçen kişilerde, kendi yaşamlarına özgü bir yaşam yaşadılar, ancak bilimi yalanlayan ile gerçek üzere olanların sonuçları farklı olmuştur.
  - Bazı kişiler, bazı firmalar kazanç temini için, buluşlarını kendi ruhsatı altında alabilir ama anti-tekelcilik ve insan sağlığı boyutu ile ceza alacakları bilinmektedir.
6. **Bir başlangıçta bazı algılar bilim dışı olabilir, ama veriler geldikçe, sonuçta her yaratılış bilime uygun sonuçlanacaktır.** Her insan yaratılışa dönecek, ölünce bile doğanın bir atomları şekline ineceklerdir. Yaşam ölümsüzlük değil, topluma, kendine katarak, çevrede örnek olman ile, bir geleceğe eğitim, örnek veya ibret olarak bir birikim ancak yaratılabilir. Dünyada ihmal ettiklerini, olguda verilerine göre yapmadıklarını yapmak için dün geç, gelecek bilinmez, şimdi yapılmalıdır. Yoksa yüklenen vebal, sorumluluk hekimlerde çok büyüktür.
  - Özellikle yaşam sınırında olan Prematürelere gıda katkılarının verilmesi ile yarar sağlandığı belirtilmiş ise, bunların daha çok zarar etkileşimleri gündeme gelmiştir. Eğer yarar sağlıyorsa, örneğin aspirin söğüt dalından ilk bulunan bir maddedir ama artık söğüt dalı çayı içilmemektedir, çünkü birçok ek zararlı maddeyi de kapsamaktadır.
7. **Bilim her veride vardır ama buna uygun yaklaşımlar ile sonuç elde edilebilir.** Bilimi yalanlayanlar, sosyal konumunu öne çıkararak, benliğini üstün tutmaya çalışanlar dünde olmuş, yarın da olacaktır. Bugün olanları dikkate bile almamalı, zarar oluşturmasının önüne geçmelidir. Bilim ortaya çıkıncaya kadar, veriler net oluncaya kadar, izlem önemlidir, ekibin bilim üzere kalması gereklidir. Bilim insanı sabırla olgusunu izlemeye devam etmelidir.
  - Yaşam sınırında olan Prematürelere kilo başına yüksek elektrolitli sıvı verilmelidir, bu açıdan bunun nasıl, ne şekilde ve hangi dozlarda olacağı irdelenerek yapılmalıdır, okumak değil eylem gerekir.
8. **Bilimde iyi veya kötü değil, bilimden yararlanma boyutu söz konusudur, bilim dışı davranışlar elbet zarar ile sonuçlanacaktır.** Bilimi fayda üzere kullanmalı, en azından zarar oluşturmadan kaçınılmalıdır. Her olgudaki ver, bu açıdan gerçeklik ve hakikat boyutu ile rahmet oluşturmak amaçlanmalı, yalanlarla, benlik için, yüz çeviren ve zalim olanlardan olmamalı, kaçınılmalıdır.
  - Bir ilaç verilmesi düşünüldüğünde, bana sorulduğunda son literatüre bakılmasını öneririm, ama öngörülen dozun yaşam sınırında olan Prematürelere uygunluğu yanında dikkat ve özen gösterilme konularını belirtirim.
9. **Bilimi yalanlayanın doğruyu bulması değil, felaketi bulması söz konusudur.** Bilim dışında olanın doğruyu bulması olanaksızdır, hayal ile gerçeğe ulaşamaz, bir bakıma laneti bulurlar.
  - Bir hekimin sosyal etki altında kalarak, yaşam sınırında olan Prematüre bebeğe verilecek kanın, aileden olmasını değil, tam tersi akrabalığın doku sorunları yaratacağı için karşı çıkmalıdır, buna uymayan sorunlar gelişince belirteceği cevap olamaz.
10. **Tarih, bilimi yalanlavya, yaratılış kendisine göre yorumlayanların, bir süre sonra perişanlığına şahit olmuştur.** Hekim bir veriyi bilim üzere yorumlayamıyorsa, danışır, konsültasyon ister veya sevk eder, bunun yerine sorumluluk almak istemez bile.
  - Bazı yaklaşımlarda, özellikle salgın hastalıklarda, dua için toplanan gerek cami, gerek klişelerin hastalığın bulaşma merkezi olduğu gözlenmiştir, yaşam sınırında olan Prematürelere dışardan mikroptan korunması için steril olmalı, ailenin verdiği eşyalar steril edilmeden konulamaz.

11. **Bir kişi buzlu yolda, kabak gibi lastikler hız yaparsa, kaza kaçınılmaz olacaktır, aynı durum hekimlerin de tedbir almadan, tetkik yapmadan, akıllarına göre davranmayacakları konusunda bir uvardır.** Kim zarar için kalkarsa, zarar ile oturur, hekimlerin bu amacı taşıması da gereken verilere dikkate etmemesi, özen göstermemesi ile zarar olasılığı olacaktır.
  - Yaşam sınırında olan Prematürelerin mikroptan korunması için, tüm dışardan temasta olacaklarının steril olması yanında, fizyolojisi için flora oluşturulmalı, anne sütü dahil, bir biyolojik koruma çevresi, probiyotik ile bunun sağlanması önemlidir.
12. **Bilim üzere olan kişi, bir toplumda kendinden önce de bilimi reddeden, yalanlayanların olduğunu bilmelidir, bu onu yolundan ayıramaz, çünkü veriler bilimi net ortaya çıkaracaktır, biraz sabırla didinmelidir.** Bilim kendisini yalanlamaya çalışan, kişilerin elde ettiği sonuçlara göre, gerçekler açık ortaya çıkar, yalanlayanlar sonuçta yokluk kaçınılmaz olacaktır.
  - İshalde elektrolitli sıvı verilmesi yerine beslenmenin kesilmesi ve damardan sıvı verilmesi temel iken, bunun yerine ağızdan daha etkin, daha hızlı ve daha klinik düzenleme yapan oral Hidrasyon olumlu etkisine karşın, uzun süre direnç gösterilmiştir. Aynı şekilde yaşam sınırında olan Prematürelere de oral Hidrasyon, beslenme sütünün elektrolit ile karıştırılması konusu halen direnç konusudur.
13. **Bir hekim, verileri saptamasına karşın, onları kendi benliği ve hakikati görmemesi, algılamaması ile hastasına zararlı olması kaçınılmaz olarak beklenir.** Bilim veriler ile insana uyarır, bilgi verir, ancak bunu inkâr eden, benlik taslayan, istediği gibi olmasını isteyenler ile tedavi yaklaşımı olamaz.
  - Bir sağlık elemanı, yaşam sınırında olan Prematürenin ağızdan alabileceği ve bu açıdan zorlanmasını gerekli görebilir, ama özefageal atrezili var ise, ölümcül soruna neden olabilecektir.
14. **Veriyi doğru tanımlamalı, yorumda farklılık olabilir, ancak hasta izleminde yapılan yanlışın doğruya yönlenmesi görülecektir, yalan yorum ise felakete götüren bir boyut olacaktır.** İzlem yapılan bir olgu, verilerin farklı yorumlanması ile hekimi doğruya doğru itecektir. Uzman olan kişinin algılaması daha kolay olacaktır. Yalanın ucu olmaz, yalan, yalanı doğurur ve felakete kapı açar.
  - Yaşam sınırında olan Prematürelerin sıvı gereksinimleri yüksektir, dokuları esnek ve su torbası gibi olması beklenir, bebek ve erişkin gibi bir doku beklentisi ise yaşamının sonlanması, doku sistemlerinin çalışmamasına neden olacaktır.
15. **Hekimlikte tarihsel süreç içinde, verileri tam tersine yorumlanan olgular olup, bunların sonucunda doğruyu savunan, yaratılış üzere olanların gerçeği algıladıkları belirgin ortadadır.** Bilim yalan yorum ve yalanda ısrar edenlerin, doğruya ulaşamadıkları ve bir süreç sonra felaket denilen ortamlar başlarına gelmiştir.
  - Tarihte bazı yaklaşımlar, ishali olan kişiye sıvı verilmemesi gibi durumlar zararları nedeniyle terk edilmiştir, tersi, ağızdan elektrolitli sıvı verilmesi, zamanımızda yerini almıştır, ancak ilk uyguladığı dönemlerde şiddetle kınanan ve yasaklanmaya çalışılan bir durumdur.
16. **Bilim dışı çalışmaların bir anlamı, sonucu olamaz, ancak bir çeşit oyalanmadır.** Bilim hekimlikte sorunlar üzerine yapılandığı için, keyif alınacak bir yer olamaz, rahatlık ta oluşamaz, bu bir oyalanma boyutundadır.
  - Hekimlikte insanlar üzerinde deney yapılamaz, deney sonucu belli olmayan bir yaklaşımdır, çalışmalar ise Etik Kurul onayından sonra yapılabilir, bilimsel gerekçe ve dayanakları güçlü olmalı, herhangi bir zarar olasılığı da olmamalıdır.
17. **Bir hastane, eğer verileri kendi lehine yorumlayan kişilerden oluşursa, bu işletmenin yok olması, bir süreç içinde mutlaklıdır.** Bilim yalanlayanlar bir ekip olsa da yoğun

bakımda çalışanlar ortak olarak aynı yalanı destekleseler bile, organize olmaları onların yok olmasını ancak geciktirebilir.

- Bir hastane sağlık hizmetini, hekimler tarafından verildiği bilincindedir ama bu yaklaşım bir ekip işidir, tek adam boyutunda irdelenemez.

18. **Hekim elde ettiği güzel ve olumlu sonucu kendinden değil, bilimden olduğunu algılamalıdır.** Her yaklaşımda birey kendi boyutuna göre yorumlar ise, özellikle güzel sonuçları bilimsel veri yerine, sanki kendisi yapmış gibi irdelerse, çok yanılır.

- Hekim, verdiği ilacın olumlu etkileşimini, özellikle yaşam sınırında olan Prematürede elde etmesi, olgunun bilimsel olarak yerinde irdelenmesi ile olduğunun farkında olmalıdır.

19. **Bir hekim tıbbi yaklaşımlarında elde ettiklerinin bir bilimsel sonuç olduğunun farkında olmalı, yalanlar veya yorumlarda bilim dışına saparsa, çok aldanır.** Her olayları ve durumları bilim dışı yorumlar ise gerçekten o kadar uzaklaşmış olacaktır.

- Özellikle yaşam sınırında olan Prematürede her veri, geniş anlamda yorumlanmalı, elde edilen ile rahatlatma ve olumlu düşünme boyutu zaman olarak çok kısa tutulmalıdır, farkındalık önemlidir.

33) Yaratılışın en büyük kuralları, değişim ve gelişim olup, Yaşam sınırında olan prematürelerin yaşatılması da teknolojik ve bilimsel en büyük bir gelişim ve değişim olmuştur.

Her bir olgu, anne ve babadan aldığı genleri aynı değil, bir değişim ve gelişim olarak oluşur. Bu açıdan canlılarda bir kalıp tanımlanamaz, devamlı izlenmeli ve değişimin bir gerçek olarak beklenmesi uygundur.

- Yaratılış bir değişim boyutu içindedir, sağlık bu değişimin büyüme, gelişim ve olumlu boyutta olması için çaba sarfını gerekli kılar.
- Her yaratık anne ve babadan genetik yapısını alırsa da yeni bir yaratılış içindedir.
- Genler insanların etkileşim kaynağı olsa da çeşitli nedenlerden dolayı, beklenen etki yanında, etkisizlik veya tam tersi etkinin olması da bir tıbbi gerçekçiliktir.

1. **Bilim her bireyin görüşüne açıktır, insanların kardeşidir, anlamalı, kavramalı ve buna göre yaklaşmalıdırlar.** Bilime karşı çıkan, temelde kendisine karşı çıkar, bu açıdan verileri bireye göre yorumlayan, yaratılışın temellerini hastaya göre yorumlayan hekimin algısının açık olması daha çok beklenir, çünkü bilimin kardeşidir.

- Her birey insan olarak benzer olsa bile, aynı değildir, fizyolojisi, metabolizması kendisine özgün ve özeldir. Yeni bir nesil

2. **Bilim, devamlı bir gelişme, anlaşılma ve uygulamada, beceri kazanma ile geliştirilebilir, ancak değişim değil, anlaşılması olasıdır.** Bilimi dışlayan, bilim fantezisi olanda değil, bilim üzere olan, buna inanan, güvenen ile birlikte olmak, daima daha yararlı olacaktır.

- Tıp Bilimi, her olguya göre, özellikle Yaşam sınırında olan prematürelere yaklaşımlarda, devamlı gelişmeye izleyerek yaklaşım yapması, bebeğe yaklaşımda faydanın artırılması amacını taşımaktadır.

3. **Hekimler, oluşan sorunların çözülmesi, hasta iyileşse veya ölmesi durumunda bile, dikkat edecekleri vardır, oldu, bitti diye bakamazlar.** Bilim yapılarının irdelenmesi ve değerlendirilmesini gerekli kılar, bilim bu şekilde birikim ile oluşur, ders alınmalı, gelişim bu şekilde oluşur ve değişimlere de açık olmalıdır, bunları yapmayanlar pişman olacaktır.

- Her canlının yaşamı sırasında sorunların olması beklenir, ancak prematürelere sorunlar, yaşamsal boyutta olup, varlık olarak, hayati açıdan önemlidir.

4. **Hekimler, doğanın değişimine açık olmalıdır, her olgu yeni bir yaklaşım gösterebilir, klasik, kitap bilgisi üzere olarak, düşüncesini sabit tutmalıdır.** Bilim değişimi ve gelişim göre olmalı, bir hekim eski yaklaşım üzere olursa, geleceğini bozması kaçınılmaz olacaktır.
- Her olgu bilimin bir yansımasıdır, Yaşam sınırında olan prematürelere ise özellikle tıbbi yaklaşımlara karşın, yazılı olan oluşmuş olan bilgi değil, kendisi bilgi oluşturmaktadır.

M. A. Akşit Koleksiyonundan